

T.C.

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü

Yüksek Lisans Tezi

**ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SINIF
ATMOSFERİNE İLİŞKİN ALGILARI İLE AKADEMİK
BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Ferah KARŞI

**İzmir
2012**

T.C.
Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü
Yüksek Lisans Tezi

**ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SINIF
ATMOSFERİNE İLİŞKİN ALGILARI İLE AKADEMİK
BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Ferah KARŞI

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Halim AKGÖL

İzmir
2012

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınıf Atmosferine İlişkin Algıları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki” tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

30/05/2012

Ferah KARŞI

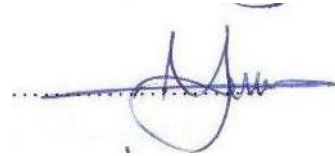
Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼ne,

Bu alışma, j¼rimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Programında Y¼KSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yard. Doç. Dr. Halim AKGÖL

¼ye : Yard. Doç. Dr. Yaşar Yavuz

¼ye : Yard. Doç. Dr. Duygu Çetingöz

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylım.

30/05/2012

Prof. Dr. İbrahim ATALAY
Enstit¼ M¼d¼r¼

**YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU DÖKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ FORMU**

Tez No: **Konu Kodu :** **Üniv.Kodu:**

*** Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.**

Tezin Yazarının

Soyadı :KARŞI

Adı: Ferah

Tezin Türkçe Adı : Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınıf Atmosferine İlişkin Algıları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Tezin Yabancı Dildeki Adı : The Relationship Between Highschool Students' Perceptions Of Classroom Athmosphere And Their Academic Achievement

Tezin Yapıldığı

Üniversite : Dokuz Eylül Üniversitesi
Yılı: 2012

Enstitü: Eğitim Bilimleri

Tezin Türü : 1.Yüksek Lisans X
2.Doktora
3.Tıpta Uzmanlık
4.Sanatta Yeterlilik

Dili : Türkçe
Sayfa Sayısı : 166
Referans Sayısı : 38

Tez Danışmanının :

Ünvanı :Yard. Doç. Dr.

Adı :Halim

Soyadı: AKGÖL

Türkçe Anahtar Kelimeler

1- Sınıf Atmosferi
2- Akademik Başarı
3- Öğrenci görüşleri

İngilizce Anahtar Kelimeler

1- Clasroom Atmosphere
2- Academic Achievement
3- Students' Opinions

TEŞEKKÜR

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin algıladıkları sınıf atmosferinin öğrencilerin akademik başarısına olan etkisinin bazı değişkenlere göre incelenmesini konu alan bu araştırma öğrencilerle yapılan çalışmalar sonucunda şekillendi. Bu araştırmada elde edilen bulguların tüm araştırmacılara ve eğitime katkısı olmasını dilerim.

Bu çalışmanın literatüre kazandırılmasında yardımcı olan ve destekleyen danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Halim AKGÖL' e, ayrıca, ölçek geliştirme aşamasında görüşlerine başvurduğum ve yardımlarını esirgemeyen Sayın Yard. Doç. Dr. Yaşar YAVUZ' a, güler yüzünü ve desteğini üniversite hayatım boyunca hissettiğim Sayın Prof. Dr. Mustafa YILMAN' a teşekkür ederim.

Araştırmamda emeği geçen arkadaşlarıma, örnekleme giren okulların yönetici, öğretmen ve öğrencilerine teşekkür ederim.

Çalışmam boyunca moral kaynağım olan, anlayışını ve yardımlarını esirgemeyen, bana destek olan nişanlım Mümin TANRIÖVER' e sonsuz teşekkürler.

Son olarak çalışmam boyunca yanımda olan çok değerli ailem ve bugünlere gelmemi sağlayan sevgili annem ve babam Nermin-Halil Karşı'ya teşekkür ederim.

Ferah KARŞI
İzmir, Mayıs, 2012

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
YEMİN METNİ.....	i
DEĞERLENDİRME KURULU ÜYELERİ.....	ii
YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU TEZ VERİ GİRİŞ FORMU.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	x
TÜRKÇE ÖZET.....	xv
İNGİLİZCE ÖZET.....	xvi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Problem Cümlesi.....	5
1.5. Alt Problemler.....	5
1.6. Sayıtlılar.....	6
1.7. Sınırlılıklar.....	6
1.8. Tanımlar.....	7

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Sınıf.....	7
2.2. Sınıf Atmosferi.....	9
2.3. Sınıf Atmosferini Etkileyen Faktörler.....	11

2.3.1. Sınıf Atmosferi ve Sınıfın Fiziksel Özellikleri.....	12
2.3.1.1. Sınıfın yoğunluğu – Öğrenci Sayısı.....	13
2.3.1.2. Sınıfın Isısı.....	14
2.3.1.3. Sınıfın Aydınlatması.....	14
2.3.1.4. Renk.....	14
2.3.1.5. Sınıfın Temizliği.....	15
2.3.1.6. Gürültü.....	15
2.3.2. Sınıf Atmosferi ve Öğretmen Özellikleri.....	16
2.3.3. İletişim.....	17
2.3.3.1. Sözlü İletişim.....	21
2.3.3.2. Sözsüz İletişim.....	21
2.3.3.3. Hareket Yoluyla İletişim.....	23
2.3.4. Sınıf Atmosferi ve Öğrenme Ortamı.....	24
2.3.4.1. Sınıfın Düzenlenmesi.....	26
2.3.4.2. Öğretim Araç ve Gereçleri.....	27
2.3.4.3. Öğrenme Çevresi.....	28
2.3.4.4. Sınıf İçi Disiplin ve Kurallar.....	30
2.3.4.5. Sınıf İçi İlişkiler.....	31
2.3.4.6. Güdü ve Motivasyon.....	33
2.3.5. İlgili Araştırmalar.....	35
2.3.5.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar.....	35
2.3.5.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar.....	37

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Yöntemi.....	40
3.2. Araştırma Evreni.....	40
3.3. Araştırma Örneklemi.....	40
3.4. Veri Toplama Araçları.....	41
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu.....	41
3.4.1.1. Deneklerin Kişisel Özellikleri.....	41
3.4.2. Sınıf Atmosferi Ölçeği.....	45

3.4.2.1. Sınıf Atmosferi Ölçeğinin Geçerliliği.....	46
3.4.2.2. Sınıf Atmosferi Ölçeğinin Güvenirliği.....	51
3.5. Verilerin Toplanması.....	54
3.6. Veri Çözümleme Teknikleri.....	54

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	55
4.2. Ortaöğretim Öğrencilerinin Okullarına Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	57
4.3. Ortaöğretim Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	61
4.4. Ortaöğretim Öğrencilerinin Annelerinin Öğrenim Durumlarına Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	63
4.5. Ortaöğretim Öğrencilerinin Babalarının Öğrenim Durumlarına Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	66
4.6. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri	70
4.6.1. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	70
4.6.2. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	74
4.6.3. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	77
4.6.4. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	81

4.7. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	84
4.7.1. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	85
4.7.2. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	88
4.7.3. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	92
4.7.4. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	96
4.8. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	99
4.8.1. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	100
4.8.2. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	103
4.8.3. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	107
4.8.4. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri.....	110
4.9. Okul Türlerine göre Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Sınıf Atmosferi Arasındaki İlişki.....	114
4.10. Cinsiyetlerine Göre Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Sınıf Atmosferi Arasındaki İlişki.....	117

BÖLÜM V
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışmalar	120
5.2. Öneriler	136
KAYNAKÇA	138
EKLER	142

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Deneklerin Okullarına Göre Dağılımı.....	41
Tablo 2. Deneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	42
Tablo 3. Annelerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı.....	42
Tablo 4. Babaların Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı.....	43
Tablo 5. Deneklerin Dil ve Anlatım Dersi Not Durumuna Göre Dağılımı.....	43
Tablo 6. Deneklerin Matematik Dersi Not Durumuna Göre Dağılımı.....	44
Tablo 7. Deneklerin Kimya Dersi Not Durumuna Göre Dağılımı.....	44
Tablo 8. Deneklerin Tarih Dersi Not Durumuna Göre Dağılımı.....	45
Tablo 9. KMO and Bartlett's Testinin Sonuçları.....	46
Tablo 10. Madde Varyansları.....	47
Tablo 11. Faktör Çözümlemesi.....	47
Tablo 12. Faktör Analizi Grafiği.....	48
Tablo 13. Faktör Döndürme Sonuçları.....	49
Tablo 14. Boyutlara Göre Faktör Döndürme Sonuçları.....	50
Tablo 15. Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınıf Atmosferi Algısına İlişkin Görüşlerinin Ortalama Standart Sapma ve Yüzdalık Değerleri.....	52
Tablo 16. Alt Boyutlara Göre Alfa Güvenirlik Kat Sayıları.....	53
Tablo 17. Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşlerinin Alt Faktörlerdeki Maddelerin Ortalama, Standart Sapma ve Yüzdalık Değerleri.....	56
Tablo 18. Ortaöğretim Öğrencilerinin Okullarına Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	57
Tablo 19. Ortaöğretim Öğrencilerinin Okullarına Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	58
Tablo 20. Ortaöğretim Öğrencilerinin Okullarına Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Scheffe Testi Sonuçları	60

Tablo 21. Ortaöğretim Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin T- Testi Sonuçları	62
Tablo 22. Ortaöğretim Öğrencilerinin Anne Öğrenim Düzeyine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	64
Tablo 23. Ortaöğretim Öğrencilerinin Annelerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	65
Tablo 24. Ortaöğretim Öğrencilerinin Baba Öğrenim Düzeyine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	67
Tablo 25. Ortaöğretim Öğrencilerinin Babalarının Öğrenim Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	68
Tablo 26. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil-Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	71
Tablo 27. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil-Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	72
Tablo 28. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	74
Tablo 29. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	76
Tablo 30. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre	

Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	78
Tablo 31. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	79
Tablo 32. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	81
Tablo 33. Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	83
Tablo 34. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil-Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	85
Tablo 35. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil-Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	87
Tablo 36. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	89
Tablo 37. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	91
Tablo 38. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	93

Tablo 39. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	94
Tablo 40 . Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	96
Tablo 41. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	98
Tablo 42. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil-Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	100
Tablo 43. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil-Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	102
Tablo 44. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	104
Tablo 45. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	105
Tablo 46. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	107

- Tablo 47.** Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları109
- Tablo 48.** Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....111
- Tablo 49.** Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları112
- Tablo 50.** Okul Türlerine Göre Ortaöğretim Öğrencilerin Akademik Başarıları ile Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasındaki Korelasyon Analizi.....114
- Tablo 51.** Cinsiyetlerine Göre Ortaöğretim Öğrencilerin Akademik Başarıları ile Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasındaki Korelasyon Analizi.....117

ÖZET

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SINIF ATMOSFERİNE İLİŞKİN ALGILARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Ferah KARŞI

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Danışman: Yard. Doç. Dr. Halim AKGÖL

Mayıs 2012, 166 sayfa

Bu araştırmada ortaöğretimde okuyan dokuzuncu sınıf öğrencilerinin algıladıkları sınıf atmosferinin; akademik başarı, öğrenim gördükleri okul türleri, cinsiyet, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı ve akademik başarıları ile algıladıkları sınıf atmosferinin arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığının araştırılması amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini, İzmir İli Bayraklı merkez ilçesindeki ortaöğretim okullarında okuyan dokuzuncu sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma tabakalandırma yöntemiyle tesadüfi olarak seçilen toplam 473 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen “Sınıf Atmosferi Ölçeği” kullanılmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından öğrencilerin; öğrenim gördükleri okul, cinsiyet, anne-baba öğrenim durumu ve genel başarı düzeyini içeren sorulardan oluşan bir “Kişisel Bilgi Formu” hazırlanmış ve uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda öğrencilerin sınıf atmosferine ilişkin algıları ile akademik başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf atmosferi, akademik başarı, öğrenci görüşleri.

ABSTRACT**THE RELATIONSHIP BETWEEN HIGHSCHOOL STUDENTS'
PERCEPTIONS OF CLASSROOM ATMOSPHERE AND THEIR
ACADEMIC ACHIEVEMENT****Ferah KARŞI****MA, Postgraduate Thesis
Department of Educational Sciences****Thesis Advisor/Supervisor: Asst. Prof. Dr. Halim AKGOL
May 2012, 166 pages**

The purpose of this study was to investigate whether the perception of environmental atmosphere of 9th grade students at high schools differentiate with regard to the variables analysed; their academic achievement, school types they receive education, gender, mother's education level and father's education level, and to explore if there is a meaningful relationship between their academic achievement and the classroom atmosphere they perceive.

9th grade students at different high schools in Bayrakli district of the city of Izmir, constitutes the population of this study. This study was performed with the 9th grade students, 473 in total, selected randomly via approach. In this research, 'Classroom Atmosphere Scale' developed by the researcher was used. Besides, a 'Personal Data Form' comprising of the questions for the students' schools, gender, mother-father education and general success level was prepared and performed by the researcher.

The results of the analyses in the study indicated that there is a significant relationship between the student perception of classroom atmosphere and their academic achievement level.

Key Words: Classroom Atmosphere, academic achievement, students opinions.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bilgi çağı olarak isimlendirilen çağımızda bilgi toplumunu oluşturmada temel etken olarak görülen eğitim kavramı değişen dünya düzeni ile birlikte tekrar tartışılmaktadır. Sadece bilgiye dayalı bir eğitim yaklaşımından öte bireyin kendini geliştirmesi, yetiştirmesi, ilgi ve yeteneklerinin farkına vararak kendini gerçekleştirme, yeni dünya düzeninin eğitime yüklediği en önemli misyondur. Bu misyonu gerçekleştiren temel yapılar ise okullardır.

Öğretme-öğrenme durumlarının gerçekleştiği en temel birim olan okul ve sınıfların ortamları istenen hedeflere ulaşmada temel belirleyici etkenlerden sayılır. Fiziksel özellikler olarak sayılabilecek öğrenci sıraları, öğretmen masası, duvarlar, kullanılan renkler, hissedilen sıcaklık ve ışık ile; psikolojik özellikler olarak sınıflandırılan demokratik ortam, olumlu disiplin, açık iletişim gibi değişkenler sınıf atmosferi kavramını ortaya çıkarmıştır. Yapılan araştırmalar olumlu sınıf atmosferinin oluşturulduğu sınıflarda öğrencilerin akademik yönden daha başarılı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Walberg ve Anderson (1974) yaptıkları araştırmada, öğrenme ürünleri üzerindeki farklılığın sadece %7'sinin zeka derecesine bağlı olduğunu; %30'unun ise öğrenme atmosferi ile ilişkili olduğunu saptamışlardır.

Problem Durumu

Eğitim, toplumun değer yargıları ile bilgi ve beceri birikiminin yeni kuşaklara aktarılması sürecidir. Modern toplumlarda bu toplumsal görevi üstlenen okulların başlıca hedeflerinden biri ise başarıdır. Belirli bir programın sonucunda öğrencinin program hedeflerine ilişkin gösterdiği yeterlilik düzeyini tarifleyen akademik başarı, eğitim öğretim sürecinin temel hedeflerinden biridir.

Christie (2003), okulları geliştirmek için gösterilen geniş kapsamlı bütün çabalara rağmen, okuldaki yaşamla ilişkili olan ve başarı için olmazsa olmaz konumunda olan bazı unsurların basit birer ayrıntı olarak görülerek ihmal edildiğini, oysa okulların verimliliğinin ve kalitesinin ölçülmesinde kütüphanedeki kitap sayısının belirlenmesinden öteye gidilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu durum ülkemiz için de geçerlidir. Başarıya giden yolu dersaneler, alınan özel dersler ve etüt merkezlerinden ibaret gören çevreler sınıf içi yaşam kalitesinin başarıya olan etkisini kmsemektedirler.

Okullarda ve sınıflarda yapılan eğitim-öğretimin niteliği ve elde edilmesi planlanan başarı, bir takım değişkenlere bağlıdır. Bu değişkenlerin hedefe ulaşacak biçimde düzenlenmesi eğitim-ğretim sürecinin niteliğini de arttıracaktır. Sınıf içi etkileşim süreci, öğrenme yaşantılarının kazandırılmasında ve ğretim hizmetinin niteliğinin artırılmasında en önemli faktörlerden birisidir. Sınıf içi etkileşim sürecinde, ğretmen-ğrenci ilişkileri incelendiğinde her sınıfın öğrenmeyi olumlu ve olumsuz yönde etkileyeceği bir atmosferi, iklimi bulunmaktadır (Demirel, 2000).

Sınıf atmosferi, sınıf içerisinde yer alan ğrenci-ğrenci ve ğrenci-ğretmen arasındaki ilişkilerin, uyulması gereken kuralların, sınıfın fiziksel koşullarının sınıfta oluşturduğu psikolojik, sosyal ve fiziksel faktörlerdir (Açıkgöz,1988; şendur,1999).

Öğrencilerin zamanlarının çoğunu okullarda geçirdiği gerçeğinden hareketle yapılan çalışmalarda ilköğretim sonunda bir öğrencinin yaklaşık 7000, ortaöğretim sonunda ise 15000 saatini okullarda geçirdiği bulunmuştur (Jackson, 1968; Rutter ve ark.,1979). Bu rakamlardan hareketle bir çocuğun okuldaki deneyimlerinin ve kurduğu ilişkiler düzeneğinin, yaşantısının büyük bir kısmını oluşturduğu söylenbilir. Uzun yıllar boyunca birey ile çevreyi birbirinden bağımsız olarak değerlendiren eğitimciler bu alanda yapılan çalışmalar ve yazılan makalelerden sonra iki kavram arasında ilişki kurmaya başlamıştır. Anderson, Moos, Walberg, ve Fraser, sınıf çevresinin bireyin tutumları, başarısı ve öz-benlik kavramı üzerindeki etkisini inceleyerek bu alanda öncülük etmişlerdir.

Sınıf atmosferi, hem öğretim sisteminin istendik ürünü, hem de başka ürünleri etkileyen ve öğrenme-öğretme süreçlerinin bir parçası olan önemli bir aracı değişkendir. Bu araştırmayla, ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sınıf atmosferine ilişkin algıları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı sınınmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Sınıf atmosferi, sınıf atmosferinin eğitim sürecinin niteliği üzerindeki yeri ve öğrencinin başarısı üzerindeki önemi tüm eğitimcilerin kabul ettikleri bir ilkedir. Sınıf üyeleri tarafından algılanan, üyelerin davranışlarını etkileyen ve davranışlarından etkilenen sınıf atmosferinin istendik özellikleri taşıması öğrenme aktivitesinin niteliğini ve verimliliğini belirlemektedir. Sınıf içerisinde derse katılmayan, akademik başarısı düşük ve çekingen öğrenciler olarak tanımlanan sessiz öğrencilerin genellikle okul yaşantısının ve sınıf atmosferinin uzağında bulunan ya da bu ortamlara düşük ilgi gösteren öğrenciler olduğu belirlenmiştir. Yapılan araştırmalarda, bu öğrencilerin akademik potansiyellerinin tamamına ulaşmalarının mümkün olmadığı, öğrencinin başarılı olabilmesi için iletişim kurması, sınıf atmosferi ve kendisinin bu atmosfer içerisindeki yerini anlamasına bağlı olduğu belirlenmiştir (Conner,1987) .

Bu araştırmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Anadolu Lisesi, Anadolu Teknik Lisesi ile Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin sınıf atmosferine ilişkin algıları ile akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğunu belirlemektir . Buradan elde edilen verilerle sınıf atmosferi ile akademik başarı arasındaki genel ilişki ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın Önemi

Sınıf atmosferi, eğitimde sıklıkla kullanılan bir kavramdır. Öğrencilerin bireysel yetenek ve akademik yeterliliklerinin farklı olmasına rağmen öğrenme ortamına zemin hazırlayan sınıf atmosferi, öğrenme sürecinde olan öğrencilerin üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Bir sınıf, öğrenme etkinliği için bir arada bulunan bireyleri toparlayan dört duvar olmaktan öte, sınıf içi ilişkiler, kullanılan iletişimin dili, sınıfa hakim olan hava, öğretmenle olan ilişki, sınıfın fiziksel yapısı vb. özellikleri de içinde barındıran bir öğrenme ortamıdır.

Anderson ve Walberg (1974) yaptıkları çalışmada ulaştıkları sonuca göre, öğrenme ürünleri üzerindeki farklılığın %30'unun öğrenme atmosferine ve %7'sinin zeka derecesine (IQ) bağlı olduğunu saptamışlardır (Lin ve Crawley,1987).

Meredith (1987) Hawaii Üniversitesi'nde küçük grup atmosferinin ve öğretmen öğrenme deneyimlerinin öğrencilerce nasıl algılandığını belirlemek amacıyla yaptığı bir çalışmada, öğrenci doyumunun bir göstergesi olarak sınıftaki grup atmosferinin niteliklerini incelemiştir. Çalışmaya katılan 450 öğrenci, çalışmanın başında 8-10 kişiden oluşan 63 gruba ayrılarak 14 haftalık bir dönem boyunca haftada 2 kez, 90 dakika süren sınıf çalışmalarına katılmışlardır. 6 haftanın sonunda bir grup bilinci oluşmuş ve bu sürede algılanan sosyal çevre atmosferini ölçmek üzere 90 maddelik bir grup atmosferi ölçeği uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda, varolan değerler ile ideal grup ortamı karşılaştırılarak, uygulanan programın olumlu bir öğretme-öğrenme deneyimi sağladığı görülmüştür. Öğrencilerin bu programa ilgilerinin; a) küçük boyutlu bir sınıf b) programda üst sınıf öğrencilerinin yardımcı öğretim elemanları olarak görev almaları, c) bilişsel ve duyuşsal getirilerin dengeli bir biçimde önemsenmesi, d) öğrencinin öğrenmesini kolaylaştıran ve tehdit edici olmayan bir atmosfer olarak belirlenen bu faktörlerle ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır (Meredith, 1987).

Olumlu sınıf atmosferi ve öğrenci başarısı arasındaki ilişki düşünüldüğünde SBS sonuçları ile öğrenci alan Anadolu Liseleri ve Anadolu Teknik Liseleri ile sınavsız öğrenci kabul eden Endüstri Meslek Liseleri arasında a) sınıf atmosferi ve

bunun öğrenci başarısına yansması b) başarı seviyesinin yükseltilmesinde etkili olan kaynakların belirlenmesinin ortaöğretim kurumlarında başarıyı artırıcı önlemlerin alınmasında katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Problem Cümlesi

Ortaöğretim öğrencilerinin sınıf atmosferine ilişkin algıları nelerdir ve akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Alt Problemler

Bu temel problemi çözebilmek için şu alt sorulara cevap aranmıştır:

1. Ortaöğretim öğrencilerinin sınıf atmosferine ilişkin görüşleri nedir?
2. Ortaöğretim öğrencilerinin okullarına göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
3. Ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
4. Ortaöğretim öğrencilerinin annelerinin öğrenim durumlarına göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
5. Ortaöğretim öğrencilerinin babalarının öğrenim durumlarına göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
6. Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
7. Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

8. Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
9. Okul türlerine göre ortaöğretim öğrencilerinin akademik başarıları ile sınıf atmosferi arasında nasıl bir ilişki vardır?
10. Cinsiyetlerine Göre Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Sınıf Atmosferi Arasında Nasıl Bir İlişki Vardır?

Sayıtlılar

Bu araştırmada;

1. Öğrencilerin, öğrenme etkinliğini gerçekleştirdikleri sınıfa ilişkin “sınıf atmosferi algısı” geliştirmiş oldukları,
2. Sınıf atmosferi ölçeğinin ve kişisel bilgi formunun öğrenciler tarafından gerçeğe uygun olarak içtenlikle cevaplandığı varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

1. Araştırma bulgularının kaynağı 2010-2011 Eğitim-öğretim yılında İzmir İli Bayraklı İlçesi Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi, Gümüşpala Anadolu Lisesi ve Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi 9.sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
2. Araştırma, araştırmacının maddi imkân, zaman ve ulaşabildiği kaynaklarla sınırlıdır.
3. Öğrencilerin sınıf atmosferine ilişkin algıları, Sınıf Atmosferi Ölçeğinin ölçtüğü ile sınırlıdır.
4. Öğrencilerin akademik başarıları 1. yarıyıl Dil ve Anlatım, Matematik, Kimya ve Tarih derslerinin karne notları ile sınırlıdır.

Tanımlar

Sınıf atmosferi : Sınıf içinde yer alan öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen arasındaki ilişkiler, uyulması gereken kurallar, sınıfın fiziksel koşullarının sınıfta oluşturduğu psikolojik, sosyal ve fiziksel faktörlerdir (Açıkgöz,1988).

Akademik başarı: Belirli bir programın sonucunda öğrencinin program hedeflerine ilişkin gösterdiği yeterlilik düzeyidir.

Öğrencilerin 2011/2012 Eğitim-Öğretim yılı 1. dönem sonu tüm derslerden aldıkları değerlendirme notlarıdır.

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Sınıf atmosferi, öğrenci ve öğretmen arasındaki etkileşimin olduğu bir eğitim ortamıdır. İçinde tutumlar, duygular, kurallar, ilişkiler bulunan sınıf atmosferi öğrenmeyle, üretken çalışmayla, benlik kavramıyla ve eğitim programında yer alan her şeyle ilgilidir. Bireyde öğrenmenin oluşumunu sağlayabilecek nitelikte bir öğretimin gerçekleştirilebilmesi için uygun öğrenme-öğretme ortamlarına ihtiyaç duyulmaktadır (Akınoğlu, 2004). Bu eğitim-öğretim işlevini yerine getiren en alt birim sınıftır.

Sınıf

Sınıf, eğitim-öğretim etkinliklerinin gerçekleştiği en küçük öğrenme birimidir. Öğrencinin yaşamında ailesinden sonra gelen sınıf, aynı zamanda öğrenme ortamının çekirdeği ve en temel basamağıdır. Bu özel öğrenme ortamında eğitimsel hedefler davranışa dönüşür. Eğitimin amacı olan davranış kazandırma, öğretmen ile öğrencilerin buldukları bu ortamda meydana gelir. Eğitimi sürecinin elemanları

olan öğretmen, öğrenci, eğitim programı, eğitim ortamları, eğitsel materyaller sınıfın değişmez elemanlarıdır.

Önceden belirlenmiş amaçların gerçekleştiği her sınıf kendine özgü nitelikler taşımaktadır. Bu nitelikler amaca dönük olarak şekillendirildiğinde öğrenciler olumlu güdülenmekte ve öğrenim daha verimli hale gelmektedir.

Sınıftaki öğrencilerin kişilik özellikleri, okula ve derslere yönelik tutum ve davranışları, ders çalışma ve dinleme alışkanlıkları, ailelerinden getirdikleri kültürel miras, öğrenciler arasındaki etkileşim, sınıfın fiziksel koşulları ve öğretmen-öğrenci etkileşimi bir bütün olarak sınıf ortamını oluşturur (Akınoğlu, 2004).

Araştırmalar sağlıklı iletişimin (öğretmen-öğrenci; öğrenci-öğrenci) kurulduğu, birlikteliğin egemen olduğu, başarının teşvik edildiği ve ödüllendirildiği ortamlardaki öğrencilerin; katı kuralların egemen olduğu, soğuk, başarının fark edilmediği ortamlardaki öğrencilere göre daha başarılı olduklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca olumlu sınıf ortamlarında bulunan öğrencilerin devamsızlıkları azalır, problem çıkarma olasılığı zayıflar ve okula bağlılıkları artar (Özden, 2005).

Demirbolat'a göre etkili bir öğrenme çevresi;

1. Öğrencilerin kendilerini rahat hissedecekleri, akranları ile birlikte kendilerini bir grup olarak benimsedikleri bir iklimi,
2. Öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılandığı, öğretmenleri ile işbirliği içinde çalışacakları bir düzeni,
3. Sınıfta, akademik beklentiler ve psiko-sosyal beklentileri karşılayacak bir grubun oluşumu için gerekli bir ortam meydana getirmeyi zorunlu kılar.

İstenilen düzeyde bir öğrenme faaliyetinin meydana getirilebilmesi için; öğrencilerin kendilerini iyi hissedecekleri, çeşitli öğretmen ve öğrenci sorunlarından arındırılmış, öğretmenlerin öğrencilerle birlikte öğrenme için takım ruhu ile yoğunlaştıkları bir ortamın oluşturulması, öğrencilerin bilimsel ve sosyal

ihtiyaçlarının ve gereksinimlerinin karşılandığı bir ortamın meydana getirilmesi gereklidir (Uslu, 2002) .

Sınıf toplumsal bir çevredir. Bütün toplumsal çevrelerde olduğu gibi sınıflar da sınıftaki bireyler, kurallar, insan ilişkileri, iletişim kalıpları, normlar, fiziksel koşullar, liderlik biçimleri gibi değişkenlerin etkisindedir. Her sınıfın kendine özgü çevresel özellikleri, atmosferi vardır. Öğrenme bu atmosferde oluşur ve sınıf atmosferinden en az öğretmen, öğretim yöntemleri ve araç-gereç gibi etkenlerden etkilendiği kadar etkilenir (Açıkgöz, 2003).

Sınıf Atmosferi

Sınıf atmosferi; sınıf içerisinde yer alan öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen arasındaki ilişkiler, uyulması gereken kurallar, sınıfın fiziksel koşullarının sınıfta oluşturduğu psikolojik, sosyal ve fiziksel faktörlerdir (Açıkgöz, 1988).

Sınıf atmosferi, sınıf ortamındaki bireyin, öğrencilerin kendi aralarındaki ve öğretmen ve öğrenciler arasındaki etkileşim örüntüsünü algılamasıyla işlerlik kazanan, göreceli olarak süreklilik gösteren sınıf niteliğidir. Sıcak bir sınıf iklimi anlamayı arttırarak öğrenmeyi çekici ve zevkli hale getirir. Öğrencilerin sınıf kararlarına aktif katılımını sağlar (Kohn, 1996).

Sınıfta, öğrencinin öğrenme sürecini etkileyen üç tür atmosferden söz edilmektedir. Bunlar Çakmak (2000) tarafından şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- 1.Rekabetçi (Yarışçı)
- 2.İşbirlikçi
- 3.Bireyci sınıf atmosferleri

Rekabetçi bir sınıf tipi, öğrencilerin doğru cevaplar vermek için birbirleri ile yarıştığı iklim tipidir. Rekabetçi bir sınıf atmosferinde öğrenciler sınıfta aktif değildir. Öğretmenin öğretimi düzenlemek, materyalleri sunmak ve öğrencilerin sorulara verdiği cevapları değerlendirmek gibi çok yönlü yetkileri vardır.

İşbirlikli bir sınıfta öğrenciler öğretmen tarafından belirlenen bir konuda çalışırlar. Öğretmen gerekli gördüğünde öğrencilere katılır ve sınıftaki tartışmalarda düşüncelerini belirtir böylece sınıftaki tartışmanın kalitesini artırır.

Bireyci sınıf atmosferinde ise öğrenciler öğretmen kontrolü altında kendi kendilerine çalışırlar. Bu tür sınıflarda öğrenciler grup çalışması yapmazlar; bağımsız çalışırlar. Öğretmen ise öğrencilerin bu çabalarını gözlemler.

Sınıf ortamının, çalışmaya uygun ve iyileştirilmiş bir psikolojik iklime sahip olması, genellikle öğretmenlerce göz ardı edilen bir sorumluluk boyutudur (Akınoğlu, 2004). Öğrenme-öğretme; fiziksel, sosyal ve psikolojik yönlerden uygun bir çevrede oluşur. Eğitimci için sorun bu çevrenin öğrenme-öğretme için uygun bir biçimde düzenlenmesidir. Bu da çevre ile birey arasında söz konusu çeşitli etkileşim boyutlarının eğitim hedefleri doğrultusunda düzenlenmesi ve yönlendirilmesini gerektirmektedir (Ergün vd., 1999).

Borich (1996) sınıf iklimini, öğrenci-öğretmen arasındaki etkileşimin olduğu bir atmosfer olarak tanımlamıştır. Bu atmosferde öğretmene oldukça önemli roller ve sorumluluklar düşmektedir. Her öğretmen kendi sınıfının iklimini kendi yaklaşımı içinde, öğrencilere yakınlık ve destek göstererek, öğrenciler arasında gerektiğinde işbirliği ve gerektiğinde rekabeti destekleyerek, öğrencileri aktif kılan bir takım stratejiler içinde bulunarak yaratabilir (Küçükahmet 2003) .

Olumlu bir sınıf atmosferinin oluşmasını engelleyen bir takım faktörler söz konusudur. Öğretmen ve/veya öğrencinin; iletişime girme amacını tam olarak algılayamaması, barınma, beslenme ihtiyaçlarını yeterince karşılayamaması, birbirlerine güvenmemesi, güvenli bir gelecek ortamının olmaması, ortak yaşantı alanlarının az olması, bedensel ya da psikolojik bir engele sahip olması, öğretmen/öğrencinin sevilmemesi, sayılmaması olumlu sınıf atmosferini engellemektedir.

Kaynak olarak öğretmenin; öğrencilerini iyi tanımaması, alanında yeterli bilgi birikimine sahip olmaması, öğrenciler tarafından inanılır, güvenilir ve çekici bulunmaması, derse hazırlıksız girmesi, sürekli anlatıma dayalı biçimde ders işlenmesi, sözcükleri kullanırken öğrencilerin seviyesini dikkate almaması, öğrencilerin ilgilerini çekecek yöntem ve teknikleri kullanmaması da benzer etkiler yaratmaktadır.

Alıcı olarak öğrencinin; sınıfta bulunma amacının farkında olmaması, sık sık hayal kurup, kendisini bilerek dersin dışına itmesi, işlenen konularda kendisi için kullanabileceği bir çıkar görmemesi, öğretmenin mesajlarına tepkiler verme sorumluluğundan çıkması da sınıf atmosferini etkilemektedir. Bununla birlikte öğretim-öğrenme ortamı olarak sınıfın oturma yerleri ve oturma düzeninin rahatsızlık vermesi, havasız, pis, rutubetli, ışıksız, soğuk ya da aşırı sıcak olması ve araç ve gereçlerin öğrenci düzeyine uygun olmaması, görüntüyü veya sesi iyi vermemesi, kullanılmayacak ölçüde bozuk olması, yeterli sayıda ya da hiç bulunmaması da sınıf atmosferini olumsuz etkileyen durumlar arasında sayılabilir (Güçlü, 2005).

Sınıf atmosferini etkileyen kurallardan biri de sınıf içi kurallardır. Kuralların önceden belirlenmesi ve kurallara uyulmadığı takdirde karşılaşılabilecek yaptırımlar üzerine öğrencilerin bilgi sahibi olmasının öğrenci başarısını etkilediği düşünülmektedir. Merret ve Wheldall'in (1990) sınıf içinde kural koymada temel prensip olarak tespit ettikleri unsurlardan birisi de kuralın şüpheye yer bırakmayacak kadar açık ve net bir şekilde ifade edilmesinin önemine ilişkindir.

Sınıf Atmosferini Etkileyen Faktörler

Psikolojide davranışçı akımın etkisiyle eğitim sürecininin temel alt yapısı olan sınıflar “kara kutu” kavramıyla eş tutulmuş ve sınıfta olan etkinlikleri anlamaya emek harcanmamıştır. Yapılan araştırmalar ve eğitim sürecine farklı bakış açılarının kazandırılmasıyla eğitim süreci “uyarıcı-tepki” gibi basite indirgenmiş kuramlardan

sıyılarak eğitim süreçlerini de önemli hale getirmiştir. Ulaşılan eğitim hedeflerinin sadece uyarıcıdan değil daha birçok değişkenden etkilendiği yapılan çalışmalarla kanıtlanınca eğitim etkinliklerinin çekirdek merkezi konumundaki sınıflar, eğitimcilerin ilgisini çekmiştir. Bunlardan biri de “sınıf atmosferi” dir. Bir insanın kişiliği ne ise sınıfın atmosferi de odur.

Etkili bir eğitim süreci için olumlu bir sınıf atmosferi oldukça önemlidir. Bireyler, öğrenme sürecinde, içinde buldukları sınıfın atmosferinden en az öğretmen, eğitim materyalleri ve kurallar kadar etkilenirler. Bu nedenle öğrenme ortamını meydana getirirken eğiticinin öncelikle olumlu sınıf atmosferini oluşturması gerekmektedir.

Sınıf Atmosferi ve Sınıfın Fiziksel Özellikleri

Sınıfın fiziksel özellikleri , sınıf atmosferinde önemli olan bir değişkendir. Eğitim hedeflerinin amacına ulaşabilmesi fiziksel olarak iyi bir sınıf ortamının hazırlanması ile sağlanabilir. Bu da olumlu sınıf atmosferine katkı sağlayarak öğrenme etkinliğinde verimi artırır. Çekici, iyi organize edilmiş bir sınıf öğrencilerin, öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmesine sebep olur. Sınıfın ısısı, ışığı, havalandırması, temizliği, duvarların rengi, oturma düzeni kullanılan eğitim materyallerinin çekiciliği gibi öğretim ortamları olarak da adlandırılan faktörler sınıf atmosferini olumlu veya olumsuz etkileyebilmektedir.

Eğitim etkinliklerinin gerçekleştiği fiziksel mekanların bireylerin öğrenme süreçleri üzerinde önemli etkisi vardır. Örneğin Anadolu Selçukluları ve Osmanlı döneminde yapılmış medreselerin yapısı incelendiğinde yapıların kendilerine özgü farklılıklarını gözlemlemek mümkündür (Kütükoğlu,2000). Kişiyeye özel olan öğrenme süreci, konulan hedefler açısından da farklı fiziksel özellikler ister. Hafızanın mekanla ilişkisi , kalabalık, sıcaklık, gürültü, fiziksel konfor gibi değişenler sınıf atmosferi alanında araştırmacıların çalıştığı konular arasında yer almaktadır.

Sınıfın Yoğunluğu – Öğrenci Sayısı

Bir sınıf için ideal öğrenci sayısından bahsetmek çoğunlukla mümkün olmamakla birlikte sınıfın fiziksel olarak büyüklüğü, eğitim verilen bireylerin yeterlilik düzeyleri, eğiticilerin sayısı, işlenecek konunun türü bu sayıyı belirlemektedir.

Sınıfın yoğunluğu, sınıfın alan olarak büyüklüğü ile öğrenci sayısına bağlıdır. Kalabalık olmayan sınıfların en büyük yararı öğretmene sağladığı kolaylıklardır. Bu tip sınıflar öğretmene ek zaman kullanımı, az kaynakla yetinebilme, öğrencilere daha fazla zaman ayırma, farklı öğretim yöntemlerini kullanabilme gibi faydalar sağlar. Kalabalık sınıflarda öğretmenin ve öğrencinin ilgisi dağılabildiğinden, sınıf içi istenmeyen davranışlar ile hayal kurma, derse karşı ilgisizlik gibi sorunlara yol açar. Bu durum da öğrencilerin akademik başarısını etkiler.

Öğrenme ortamında grubun büyüklüğü arttıkça üyelerin etkinliği ve katılımı azalır. Büyük gruplarda bireyler, yapılan tartışmalardan daha az doyum sağlar. Diğer taraftan küçük gruplarda gruba olan bağlılık, üyelerin doyumunu ve benlik saygıları daha yüksek olur. Küçük gruplarda üyeler yaptıkları işi daha anlamlı bulurlar, daha az devamsızlık yaparlar ve daha üretkendirler (Erdoğan, 2001).

Glass ve arkadaşları (1981) 40 ve daha fazla öğrenci bulunan sınıfların, öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz, 18 ve daha az sayıda öğrenci bulunan sınıfların ise akademik başarılarını olumlu yönde etkilediğini bulmuştur. Kalabalık olmayan sınıflar öğretmene, öğrenci gelişimini kolay izleyebilme, sınıfı daha etkili yönetebilme, etkin öğrenmeyi kolaylaştırabilme fırsatları verir (Benjamin, 1992).

Sınıfın Isısı

Ortama uygun olarak giyinen bir insan için gerekli olan oda sıcaklığı yirmi derecedir. Sınıfın ısı, mevsimlere olduğu kadar öğrencilere göre de değişebilmektedir. Çok soğuk ve çok sıcak sınıflar öğrencinin dikkatinin dağılmasına, uykusunun gelmesine neden olmaktadır. Isı derecesinin yükselmesi zihnin gevşemesine yol açmaktadır. Düşük ısı ise öğrencinin çabasını ısınmaya yöneltmek zihinsel odaklaşmayı güçleştirmektedir. Sınıf ısısının ayarlanması teknolojik aletlerle yapılabileceği gibi öğrencilerin tutarlı giysi seçimi ile de gerçekleştirilebilmektedir.

Sınıfın Aydınlatması

Bir diğer önemli değişken ise sınıfın aydınlatmasıdır. Sınıf, görme ve okumanın yapılabileceği kadar aydınlık olmalıdır. Bunun az veya gereğinden fazla olması gözü yorar, dikkatsizlik yapar ve agresyon yaratır. Sınıflarda mümkün olduğunca doğal ışıktan yararlanılmalıdır. Işık doğrudan değil dolaylı olarak gelmeli, pencere düzeni mevsimsel koşullara göre düzenlenebilmelidir.

Renk

Öğrencilerin günlük yaşamlarının büyük çoğunluğu sınıflarda geçtiğinden, kendilerini huzurlu ve mutlu hissedecekleri eğitim ortamları yaratmak sınıf atmosferi açısından önemlidir. Renklerin, insan psikolojisi üzerinde önemli etkileri vardır. Nefes alışımız, kan basıncımız, nabız atışlarımız renklerle değişebilmektedir. Renkler öğrencinin fiziksel ve davranışsal durumunu da etkilemektedir. Htaway'in 1987 yılında yaptığı araştırmada renklerin hepsinin karışımı ile yapılan aydınlatma, yalnızca beyazla yapılan aydınlatmadan daha olumlu davranışlara yol açmıştır.

Genel olarak çeşitli renklerin insanlar üzerindeki etkileri değerlendirilecek olursa; açık mavi gevşetici ve rahatlatıcı, koyu mavi uyarıcı, kırmızı heyecan verici, kışkırtıcı ve gerilim yaratıcı, açık sarı ve portakal rengi uyarıcı olarak görülmektedir.

Sınıfta duvar renklerinin yanı sıra eşyaların renkleri de öğrenciler için önemlidir. Ahşap malzemelerin rengi genel olarak aynı olmakla beraber metal eşyalar için farklı renkler kullanılarak uyum sağlanabilir. Siyah, beyaz ya da daha keskin renkler kullanılması göz yorulmasına, takılmasına sebep olabilir. Yumuşak ve ara renkler kullanılması eşyanın eskiliğini saklayacağı gibi duvar rengiyle ve diğer eşyalarla uyumunu kolaylaştıracaktır (Medd, 1983).

Sınıfın Temizliği

Sınıfta yer, duvar, pencereler, kullanılan eşyalar ve havanın temizliği fiziksel ve zihinsel rahatlık açısından gereklidir. Sınıfta kullanılan renkler ve materyaller ne kadar ilgi çekici olsa da temiz olmayan bir ortam, sınıf atmosferini olumsuz etkileyecektir. Temiz bir çevrede yaşamının önemini kavramış öğrenciler sınıf temizliğinde de sorumluluğu üstleneceklerdir.

Gürültü

Sınıf atmosferi özelinde gürültü, dikkati dağıtan, işitmeyi engelleyen, fiziksel ve ruhsal sağlığı bozarak sınıf iklimini olumsuz etkileyen bir değişkendir. Gürültü nedeniyle söylediklerini tekrar eden bir öğretmen zaman konusunda sıkıntı yaşayacaktır. Benzer durumda öğrenci de söyleneni işitmeyecek ve öğrenme hedeflerine ulaşmakta güçlük yaşayacaktır.

Sınıf içinden kaynaklanan gürültüyü azaltmanın temel yolu sınıf kurallarının gürültüyü de kapsayacak şekilde düzenlenmesidir. Bununla birlikte öğretmen her durumda öğrencinin dikkatini diri tutabilmelidir. Derse olan ilginin azalması,

dikkatin dağılması, öğretmenin sesinin duyulmaması ve öğretilenlerin ihtiyacı karşılayamaması sonucu öğrenciler olumsuz iletişime yönelmekte, konuşmakta ve dersin bütünlüğünü bozmaktadırlar (Ünal ve Ada,2000) Öğretmen sınıfta huzurlu ve verimli bir sınıf atmosferi oluşturabilmek için gürültünün kaynaklarını belirlemeli ve gereken önlemleri almalıdır.

Sınıf Atmosferi ve Öğretmen Özellikleri

Sınıf ortamında öğretmen ve öğrenciler arasındaki ilişkilerde psikolojik bir hava vardır. Bu hava, öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmemesinde etkin bir rol oynamaktadır. Bir sınıfın atmosferinin oluşmasında öğretmenle ilgili bazı tutum ve davranışların önemi büyüktür. Öğretmenin kişiliği, öğrencilere yaklaşımı ve hitap şekli, dili kullanma biçimi, sınıfı kontrol tekniği, değer yargıları, konuyu anlatış tarzı, beden dili, ses tonu gibi özellikler sınıfın atmosferini etkilemektedir (Gürsel, 2004). Bir başka deyişle öğretmen sınıf atmosferinin yaratıcısıdır ve verimli bir öğrenme sürecinde önemli bir yere sahiptir.

Öğrenme- öğretme sürecinde, öğrenme ortamının yapılandırılmasından öğrencinin tutumu ve başarısına kadar birçok boyutta öğretmenin faktörünün etkisi büyük olup öğretmenin sınıf içerisinde yaptıkları etkinlikleri gerçekleştirmede takındığı tutumun da etkisi söz konusudur (Koca, Yaman, Şen, 2005). Öğretmenin sınıf içinde görevini etkili bir şekilde yapması ve sınıf atmosferine olumlu katkı sağlaması için öncelikle kendisinin ve bulunduğu ortamın olumlu özelliklere sahip olması gerekir. Olumlu sınıf atmosferi yalnızca fiziksel değişkenlerle yaratılabilecek bir süreç değildir. Önemli olan sınıftaki psikolojik ortamın uyumlu ve verimli olmasıdır. Bu da sınıf içindeki olumlu etkileşim ile mümkündür. Birçok araştırma öğrencilerin davranışlarının ve akademik başarılarının öğretmen-öğrenci ilişkisinden etkilendiğini göstermektedir (Erden,2001).

Öğretmen, sınıf atmosferini öğretim için uygun hale getirmek ve bu atmosferi sürdürmek için öğrencilerin kendilerini güvende hissettikleri, tehdit, korku ve

kaygının olmadığı bir ortam yaratmaya çalışmalıdır. Öğretmen öğrenciye güvendiğini, başarı beklediğini, kendisini bunu yapabilecek güçte gördüğünü hissettirerek, gerektiğinde söyleyerek, öğrencinin moralini yükseltmeli, özgüvenini arttırmalıdır (Dönmez, 2004). Öğretmen desteği, eğitimin her kademesinde oldukça önemli bir yere sahip olup öğretmenin sınıf içerisinde olumsuz davranışlar göstermesi öğrenciyi olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Öğrencide kaygı oluşmasına ve sınıfta rahat davranamamasına sebep olur. Dolayısıyla oluşan kaygı nedeniyle başarı da olumsuz yönde etkilenir. Öğretmenin içten ve öğrenciye destek veren davranışları ise başarıyı olumlu yönde etkileyecektir (Ekinci, 1999).

Olumlu bir sınıf atmosferi atmosferini yaratmada yönetmen olarak görülen öğretmenin nitelikleri sınıf atmosferine doğrudan etki ederek öğrenmeyi olumlu veya olumsuz yönde etkiler. Öğretmenin iletişime açık olduğu, bireysel farklılıkları gözettiği, demokratik bir ortam oluşturduğu; öğrencinin kendini değerli hissettiği, güven duyduğu bir sınıf ortamında akademik başarının da artacağı ortadadır.

İletişim

Türkçe’de iletişim, bildirişim, haberleşme karşılığı olarak verilen “communication” kelimesi, Latince’de “ortak kılma” anlamına gelmekte ve “anlamları insanlar arasında ortak kılma” olarak tanımlanmaktadır. Güney’e göre iletişim; sözlü ya da sözsüz, duygu, düşünce, fikir, kanı ve bilgilerin, bireyden bireye amaçlı olarak aktarılması veya simgeler yoluyla anlamların geçiştir.

İletişimle birlikte, duyguları ve tecrübeleri aktarma yeteneği, insanlar ve toplumlararası ilişkilerin gelişmesine olanak vermiş; bilgi ve tecrübelerin paylaşılmasında iletişim önemli bir etken olmuştur. Yaşamın tüm alanlarında etkisi yadsınamayacak kadar önemli becerilerden biri, etkili iletişim kurabilme yeteneğidir (Terzi, 2004) .

İletişimde esas olan, iletişim neticesinde bir etkileşimin oluşmasıdır. Taşar(2008)'a göre iletişim sadece bir haber alma-verme değildir. İletilen mesajlar beraberinde bir etkileşimi getiriyorsa etkili bir iletişim süreci vardır. Etkileşim yoksa oluşan durum ileti göndermekten veya almaktan öte bir şey değildir. Sabuncuoğlu ve Tüz (2001)'e göre iletişim ve etkileşim arasındaki en büyük ilişki, yansıma sürecinin hem kaynak hem alıcı için de aynı ölçüde önem ve değer taşımasıdır.

Kağıtçıbaşı (1998)'na göre iletişimin üç farklı amacı veya sonucu olabilir.

1. Dinleyicide yeni bir tutum geliştirmek,
2. Dinleyicinin var olan tutumunun şiddetini arttırmak,
3. Dinleyicinin varolan tutumunu değiştirmek.

İletişim sürecinin beş temel ögesi; kaynak, mesaj, kanal, alıcı ve dönüttür. İletişim neticesinde kaynak ve alıcının paylaşmak istedikleri şey; bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor nitelikteki davranışlardır. Mesaj, gerçek eşya, model, hareket, ses, resim, çizim, yazı ve işaretler niteliğindeki sembollerdir. Bu mesajlar, sözlü ve sözsüz iletişim teknikleri, ses ve resim ileten araçlar, basılı ve yazılı araçlar gibi bir veya birkaçından oluşan kanallar vasıtasıyla iletilir. Geri bildirim ise bu kanallar boyunca akan mesajların, hedefe; kaynağın istediği anlamda ulaşıp ulaşmadığını test etme niteliğindeki mesajlardır (Taşar,2008).

Öğretmen ve öğrenci okulda öğretim süresinin iki önemli ögesidir. Sınıf içinde en yoğun iletişim öğretmen ve öğrenci arasında yaşanmaktadır. İletişimlerdeki nitelik hem sınıf yönetimi hem de öğrenme bakımından olumlu sonuçlar doğurur. Öğretmenin sınıfta olumlu bir sınıf atmosferi yaratması ve öğrencilerle iyi bir iletişim sağlaması öğrencilerin derse etkin katılımına katkıda bulunur. Öğretmeni ile olumlu iletişim kurabilen, beklediği iletileri ve dönütleri alabilen öğrenciler olumlu davranışlarını arttırırlar. Öğrencileri ile arasında empatik bir iletişim örüntüsü oluşturan öğretmen, onların bireysel yeteneklerini tanıma şansı yakalar. Empati; bir insanın, kendisini karşısındaki insanın yerine koyarak onu, duygu ve düşünceleri bakımından doğru olarak algılamaya çalışmasıdır. Öğretmen öğretim süresi boyunca,

öğrencileri ile nasıl bir iletişim kurması gerektiğini ve onlara nasıl dönütler sağlayacağını düşünmelidir (Hoşgörür, 2005).

Olumlu öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci iletişimi öğrencinin okula karşı olumlu tepkiler geliştirmesini sağlar. Olumlu iletişim, sınıf atmosferini olumlu yönde etkileyerek öğrenme güdüsünü artırırken olumsuz iletişim başarısızlığın ve disiplin sorunlarının kaynağıdır.

Etkili iletişimin olmadığı bir sınıf atmosferinde yapılan tüm girişimler sınırlı kalacaktır. Olumlu ve etkili bir iletişim ortamı kurmada öğretmenin rolü büyüktür. Öğretmenin etkili iletişim becerilerine sahip olması hem öğrencilerle iyi bir iletişim kurmasına yardım eder hem de kendi kişisel ihtiyaçlarını karşılama ve mesleki amaçlarına ulaşmaya imkan verir. İletişim becerilerine sahip bir öğretmen öğrencilerini daha iyi anlar, onları daha kolay kabul edebilir ve öğrencilere karşı olumlu duygulara sahip olur. Böyle bir iletişim ortamında öğrenciler de öğretmenlerine, akranlarına ve öğrenmeye karşı olumlu tutum ve davranışlar geliştirirler (Jones ve Jones, 2001).

Öğretmenler meydana getirdikleri iletişim ortamı ve bir model olarak, öğrencilerin kendilerini ifade etmelerinde ve kendilerini önemli hissetmelerinde önemli bir role sahiptir. Saygılı, güvenli ve teşvik edici bir iletişim biçimi, öğrencilerin kendini değerli gördükleri bir sınıf atmosferi yaratılmasını sağlar.

Öğrenci, öğretmeni duygusal olarak kendisini anlayan biri olarak algılayorsa, öğrenci ile öğretmen arasındaki iletişim kolaylaşır. Bu da öğrencilerin derse katılımlarını olumlu yönde etki edip, öğrenmede kolaylık sağlar. Sınıfta demokratik tutum sergileyen öğretmenler öğrencilere daha yakın olup, her türlü iletişime açık davranırlarken, otokratik tutumlu öğretmenler sınıfta disipline aşırı önem vermeleri ve iletişime pek fazla önem vermemeleri nedeni ile öğrencilerle olumlu etkileşim sağlamakta zorlanmaktadırlar (Hoşgörür, 2005).

Öğretmenin öğretim sırasında öğrencilerin muhtevayı anladığına, kavradığına ilişkin tepkisini görmesi gerekir. Bu nedenle iyi bir öğretim ancak yüz yüze ilişkinin olduğu sınıf atmosferinde oluşur. Bu atmosferde öğrenciler öğretmenin yalnızca sesinden değil, onun her türlü özelliklerinden etkilenmektedirler. Öğrencilerin, öğretmenin tutumlarından, davranışlarından, ilgilerinden, ihtiyaçlarından, değerlerinden ve benzeri kişilik özelliklerinden etkilendiğini gösteren çok fazla çalışma vardır. Bu çalışmalar öğretmenin bu özelliklerinden, öğrencinin yalnızca bilgi düzeyini değil, tüm kişiliğinin etkilendiğini ortaya koymaktadır (Küçükahmet,2005).

Hoşgörür (2005)'e göre, öğretmenleri ile kurdukları iletişimde öğrencilerin, öğretmenlerinin en çok beden hareketlerinden, daha sonra ses ve konuşma özelliklerinden ve en son olarak onların sözel davranışlarından etkilendikleri anlaşılmıştır. Ayrıca, sınıfta öğrencilerle kurulan iletişimde, derse hazırlıklı gelen öğretmenlerin yüz ifadeleri konuşmadaki etkinlik ve kararlılığı, jest ve mimikleri, gülümseme biçimleri, iletişimde derse hazırlıklı gelen öğretmenlerinkinden iki kat daha etkili olmaktadır.

Öğretmen ve öğrenci ilişkileri sağlıklı, güvenli ve mutlu bir atmosfer içinde olursa, sınıfta istenilen ortam yaratılır. Bu tür ortamlar öğrencinin bilgiyi, becerileri ve istedik davranışları edinebilmeleri için en uygun ortamlardır. Çınkır (2004)'a göre öğretmenler, öğrencilerle etkili bir iletişim ve ilişki kurabilmek için bazı noktalara dikkat etmelidir. Bunlar güven, işbirliği, beceriler-yeterlilik ve esnekliktir. Öğretmenler sürekli kendilerine güvenebileceklerini öğrencilerine hissettirmeli ve onlara sürekli geri bildirimde bulunmalıdır. Okulda kendini güven içinde hisseden öğrenci, öğretmeni, okul yönetimi ve arkadaşlarıyla işbirliği yapar. Yine öğretmen beceriler/yeterliliklerinden sayılabilen kibarlık, duyarlılık, mizah ve empati, olumlu iletişimi sağlayan öğretmen nitelikleridir.

Öğretmenin sınıf içinde öğrencilerle olan iletişim şekli, sınıf atmosferinde ve okul kültüründe önemli bir rol oynar. Petty (1993)'e göre sınıf içi iletişimi üç grupta

toplamak mümkündür. Bunlar; sözlü iletişim, sözlü olmayan iletişim ve hareketler yoluyla iletişimidir.

Sözlü İletişim

Kaynak ve alıcı arasındaki konuşmanın her türü, sözlü iletişim olarak tanımlanabilir. Temel öge, konuşulan dildir. Sözlü iletişim, “dil ve dil-ötesi” olmak üzere 2 alt sınıfa ayrılmaktadır. İnsanların karşılıklı konuşmaları hatta mektuplaşmaları “dille iletişim” olarak kabul edilebilir. Dille iletişimde kişiler, ürettikleri bilgileri birbirlerine ileterek anlamlandırır. Dil-ötesi iletişim, sesin niteliği ile ilgilidir; sesin tonu ve sesin hızı, şiddeti, hangi kelimelerin vurgulandığı, duraklamalar gibi özellikler, dil-ötesi iletişim sayılır. Dille iletişimde kişilerin “ne söyledikleri”, dil ötesi iletişimde ise, “nasıl söyledikleri” önemlidir. Araştırmalar, insanların günlük yaşamda, birbirlerinin ne söylediklerinden çok nasıl söylediklerine dikkat ettiklerini göstermektedir (Mehrabian, 1968).

Tonlama, yoğunluk, sesin dinamiği, tempo, vurgulama, konuşmanın coşkunluğu öğretmenin sözlü iletişiminde önemli rol oynar. Dinamik, enerjisi yüksek bir ses tonu konuşma sırasında öğrencinin dikkatini çekmeyi sağlar. Dereceli bir şekilde arttırılan ses tonu ise öğrencinin dikkatini ayakta tutar ve öğrenme etkinliğine katılımı arttırıcı bir işlev üstlenir. Tempo olarak aşırı hızlı bir konuşma, öğrenciler için anlaşılabilir olmaktan uzaktır. Gereğinden yavaş bir konuşma ise öğrencinin zihnini yavaşlattığı için tercih edilmemelidir.

Sözsüz İletişim

Kişiler arasında jestler, mimikler ya da ses nitelikleri gibi sunumsal kodlar aracılığıyla gerçekleşen iletişimidir. Sözcüklerin ifade ettikleri kendi taşıdıkları anlamlardan öte, kendi anlamlarını nasıl bir yüz ifadesiyle, hangi ortamda, nasıl bir ses tonuyla söylendiğine bağlı olarak değişebilir. Sözsüz iletişim, konuşulan veya

yazılan dilin yanında, jestler, mimikler, giyim şekli ve bulunulan ortamında etkili olduğu bir iletişim şeklidir. Sınıf içi iletişimde sözlü olmayan iletişimin özel bir anlamı vardır. Sözsüz iletişim ile öğretmen öğrencilerine birçok mesajı aktarabilir. Sözsüz iletişimin öğeleri yakınlık-mesafe, mimikler, jestler, bakışlar, beden dili hareketleri, sınıfın düzenlenme biçimi ve oturuş düzenidir.

Sözsüz iletişim tekniklerinin etkili olabilmesi için, öğretmenin sözsüz iletişim türünün özelliklerini ve temel davranış kalıplarını bilmesi, yerinde ve zamanında kullanabilmesi gerekir. Bazen etkili bir göz teması, kafayla onaylama, öğrencinin yanına gitme, dokunma, sözlü iletişimden daha etkili bir dinamizm yaratabilir (Gürsel,2000).

Son yıllarda beden dili üzerine yapılan araştırmalar, bireyin vücudunu kullanarak karşısındakine etkili mesajlar verdiğini göstermektedir. Öğretmenin de sınıf içinde durduğu alan, bedeninin duruş biçimi, ellerini kullanışı öğrenciye birçok mesaj vermektedir. Örneğin dik ve rahat duran bir öğretmen kendine güvendiğini gösterir ve öğrencileri olumlu etkiler. Sınıfta dolaşmayan ve daima masasında oturan bir öğretmen ise öğrencilerle arasına bir mesafe koyar. Koyulan bu mesafe iletişimi olumsuz yöne çekerek sınıf atmosferini olumsuz etkiler. Benzer şekilde gergin ve sınırlı bir yüz ifadesi ile mimikler, öğrencilerin kaygı duymalarına ve korkmalarına neden olur. Olumlu bir sınıf atmosferi oluşturmak için öğretmenin öğrencilerin arasında dolaşması, vücut diliyle iletişime açık olduğunu ve kendisine güvendiğini göstermesi, güler yüzlü ve dingin ifadeli olması gerekir (Erden, 2001).

Sınıf içi sözsüz iletişimde bir diğer önemli unsur göz temasıdır. İnsan bedeninin en dikkat çekici yeri yüzüdür. Yüzde ise en dikkat çekici yer gözleridir. İki insan arasında iletişim göz göze gelmeye başlar. Sınıfta da öğretmen ve öğrencilerin arasındaki iletişim göz teması ile kurulmaktadır. Bu temas; öğrencilerin ilgilerinin çekilmesi ve ders boyunca ilgilinin canlı tutulması açısından yararlı olacaktır. Öğrencisi ile göz teması kuran öğretmen öğrencinin kendisini değerli görmesini sağlar. Kurulan göz teması iletişimi kolaylaştırır. Öğretmen gözleriyle öğrencilerin

davranışlarını onaylayabilir, öğrenimin amacına ulaşp ulaşmadığıyla ilgili dönüt alabilir veya olumsuz bir davranışı durdurabilir.

Hareket Yoluyla İletişim

Bu iletişim şekli, sözlü veya sözsüz iletişimi kapsayan eğitimsel iletişimin önemli bir alanıdır ve eğitimsel sorunları çözmeye önemli bir rol oynar. Öğretmenin dış görünüşü, giyimi, iyi bir ruh hali ve kişisel nitelikleri öğrencileri etkiler.

Giyim-kuşam bir kültürdür ve insanları diğer canlılardan ayıran önemli özelliklerden biridir. Ayrıca, toplumda kişiler arası statünün de bir göstergesidir. Giyim-kuşam, bireyin sözleri ve bedeni kadar, beğenilerini, o anda içinde bulunduğu ruhsal durumu, karşısındakilere verdiği önemi ve değeri yansıtır. İnsanın başka insanların karşısına mümkün olduğu kadar temiz, düzenli, bakımlı ve iyi giyimli olarak çıkması; yani insanın kendine bakması, kendisine ve çevresine olan saygısının bir göstergesi olarak düşünülmektedir. Kendi bakımına ve dış görünüşüne hangi nedenle olursa olsun özen göstermeyen bir kişi, başkalarından da saygı beklemiyor izlenimi uyandırır (Ergin, 2003).

Giyim-kuşam, oluşturulmak istenen kişisel imajın önemli bir parçasıdır. Birbirleriyle ilk kez karşılaşan insanlar, daha hiç konuşmadan duruşları, kıyafetleri, aksesuarları gibi dış özellikleriyle kendileri hakkında, karşısındakilere çok önemli mesajlar verirler. Konu üzerinde yapılan araştırmalara göre, insanlar birbirleriyle ilk kez karşılaştıklarında yüzde 90'ı ilk birkaç dakika içinde daha çok görünüşe (fiziksel özelliklere, giydiği kıyafete, saç kesimine...) dayanan bir yargıya varırlar (Dinçer, 2005)

Giyimine ve kendine özen gösteren öğretmenler öğrencilere “size değer veriyorum” mesajını iletir. Öğretmenin giyim tarzı, renkleri ve kullandıkları aksesuarlar pozitif bir imaj yaratmalıdır. Uygun bir giyim tarzı öğretmenin hem kendisine hem mesleğine hem de öğrencilerine gösterdiği özen demektir. Bununla

birlikte giyimine özen göstermeyen bir öğretmen, öğrencilerin dikkatinin öğretmenenden çok sınıf ortamına yönelmesine neden olur.

Öğretmen ve öğrenciler yaşamlarının büyük bir kısmını sınıfta geçirirler. Bu yüzden sınıflar, eğlenceli ve huzurlu bir ortama sahip olmalıdır. Böyle bir sınıf ortamının yaratılmasında öğretmenin hoşgörülü, sevecen, anlayışlı ve mizah anlayışının yüksek olması önemlidir. Bu nitelikleri taşıyan öğretmenlerin liderliğindeki sınıfların atmosferleri olumlu ve verimlidir. Hoşgörü, karşılıklı anlayış ve mizah, sınıftaki gerilimi azaltır, iletişimi kolaylaştırır, güveni artırır ve disiplin sorununu azaltır (Cruickshank ve ark, 1995).

Öğrenci öğretmenin samimiyetine inanır ve öğretmen de konumundan kaynaklanan gücü ile öğrencileriyle ilişkisini zedeleyecek tavırlardan uzak durursa olumlu öğrenci-öğretmen ilişkileri kurulabilir. Çünkü Polly (1991)'e göre öğretmen ve öğrenciler sınıf atmosferini olumlu hale getirmede işbirliği içerisinde olarak ilişkilerde özenli, hoşgörülü, saygılı ve sabırlı olabilmelidirler. Ayrıca yapılan çalışmalara göre başarılı öğrenciler çevreleriyle ilgili, duygulu, düşünceli ve eleştirel düşünce becerisine sahip öğretmenleri etkili bulmuşlardır (Chiang, 1991).

Sınıf Atmosferi ve Öğrenme Ortamı

Birçok işlevleri yerine getiren sınıfların belirlenen hedeflerde başarı sağlayabilmesi için öğrencinin gereksinimlerini karşılayacak ve amaçlarını gerçekleştirecek bir fiziksel yapıya, nitelikli öğretmenlere, demokratik bir ortama, açık bir iletişime ve bunların birlikteliğinin sonunda oluşacak olumlu bir sınıf atmosferine ihtiyacı vardır. Doyle (1986), içinde öğrenmenin gerçekleştiği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli imkân ve süreçlerin, öğrenme düzeninin, ortamının, kurallarının sağlanması, sürdürülmesini sınıf yönetimi olarak tanımlamıştır. Buradan da anlaşılacağı gibi, etkili bir eğitim için, uygun bir sınıf ortamı, verimli öğretmen-öğrenci iletişimi ve karşılıklı belirlenen sınıf kuralları ile oluşturulmuş bir düzen gerekmektedir.

Sınıf içi etkinliklerinin önemli bir boyutunu sınıf ortamı oluşturmaktadır. Sınıftaki öğrencilerin kişilik özellikleri, tutumları, ders çalışma ve dinleme alışkanlıkları, sınıf içi iletişim, öğretmen-öğrenci diyalogunun niteliği, öğrenciler arasındaki etkileşim ve sınıfın fiziksel koşulları bir bütün olarak sınıf ortamını oluşturur. Sınıf ortamı hem öğretmenin sınıf içi davranışlarını hem de öğrencilerin akademik başarılarını ve okulla ilgili duyuşsal özelliklerini etkiler. Olumlu bir öğrenme ortamı sınıf atmosferini de olumlu etkileyerek öğrenci ve öğretmenin kendini sınıfa ait hissetmesine yol açar.

Öğretmen, sınıfta olumlu bir öğrenme ortamı yaratmanın baş mimarıdır. Etkili bir sınıf ortamının sağlanması ve sürdürülmesi için öğretmen bu ortamı etkileyen fiziksel ve sosyal özelliklerin önemini bilmelidir. İyi bir öğrenme ortamının amaçları;

- a) Öğrenmeyi en yüksek düzeyine ulaştırma
- b) Davranış sorunlarının sıklığını azaltma
- c) Olumlu ve güvenli bir ortam yaratmadır (Kılbaş, 2006).

Eğitimde istenilen verimin elde edilebilmesi için, olumlu bir sınıf ortamı yaratılmalıdır. Olumsuz öğrenci davranışlarının olmadığı ya da bu tip sorunların kolayca çözüldüğü sınıflarda öğrenciler kendilerini rahat ve güvende hisseder, dikkatlerini derse yöneltebilir. Olumlu bir sınıf ortamı yaratmak için öğretmenlerin sınıf kurallarını belirleyebilmeli ve istenmeyen öğrenci davranışlarını kontrol edebilmelidir (İpşir, 2002).

Okulun koşullarından dolayı dikkat dağıtan faktörlerin fazla oluşu, öğrenci motivasyonunun az oluşu ya da olmayışı, ilgi çekmeye çalışan öğrencilerin dersin akışını bozması öğretmeni zorlayabilir ve etkinliklerin istendiği gibi yapılamamasına neden olabilir. Sınıfta belli bir düzen sağlanırsa öğretim etkinliklerinde istenilen verim elde edilebilir.

Sınıfın Düzenlenmesi

Sınıf, öğretmen ve öğrenci için en önemli öğrenme çevresidir. Öğretmen, sınıfta düzenlenecek etkinlik türüne, kullanılacak öğretim yöntemine ve içeriğe göre sınıfta farklı fiziksel düzenlemeler yapmalıdır. Öğrenmenin istenen doğrultuda gerçekleştiği en önemli alan olan sınıfların fiziksel ortamına ilişkin her değişken, eğitime destek veya engel olur. Baloğlu (2001), sınıfların, dört duvardan oluşan, tahtası, sırası ve masası bulunan rastgele bir mekandan öte karmaşık izdüşümlerin bulunduğu dinamik bir ortam olduğunu belirtmiştir. Yalnızca ortamda var olanlar değil, bunların düzenlenişi, görünüşü (estetigi) de eğitsel açıdan etkileyicidir. Öğrenci tutum ve davranışlarının önemli bir etkeninin sınıf düzenlemeleri olduğu, bunun az da olsa etkileşimi etkilediği Doyle (1986) tarafından ifade edilmiştir.

Sınıftaki öğretmen masası, sıra, dolap, fiziksel uzaklık gibi engeller iletişimde de bir engel oluşturarak etkileşimi zarara uğrattırır. Sınıfın öğrenci yoğunluğu, ışığı, ısısı, kullanılan renkler, temizliği ve estetiği öğrenme ortamının diğer öğeleridir. Sınıf ölçülerinin uyumu, duvarların boyalı ve temiz olması, pencerelerin genişliği, mobilyaların ve ders araç gereçlerinin çekiciliği olumlu bir öğrenme ortamı yaratarak öğrencilerin kendilerini huzurlu bir ortamda hissetmelerine neden olur. Sınıf ortamındaki estetik uyum öğrencilerin enerjilerini arttırarak morallerini yükseltir. Sınıftaki her alan, öğrenci için bir öğrenme uyararı niteliği taşımaktadır. Uyarıcılarla dolu, albenili bir öğrenme ortamında öğrencinin öğrenmeye karşı güdüsü artar. Sınıfın fiziksel yapısının düzensiz, gürültülü ve iç karartıcı olması öğrenmeyi olumsuz yönde etkiler.

Sınıf düzeni gibi oturma düzeni de eğitsel çabaları destekler veya engeller. Bir öğrencinin sınıftaki yerini belirlemede temel kaygı Harris (1191)'e göre cinsiyet, boy, görme, işitme, ilgi süresi ve akademik başarısıdır. Bu farklar öğrencilerin yerleşim düzeni için öğretmene ipuçları verir. Öğrencilerin iletişim alışkanlıkları da oturma düzenini belirler. Sınıfın ön ve ortası bu açıdan şanslı bölgelerdir. Gage ve Berliner (1984)'e göre bu yerlere iletişim ve etkileşim güclüğü çeken öğrenciler

oturtulmalıdır. Yerleşim düzeni öğrencilere bırakıldığı zaman iletişimden hoşlanmayan öğrenciler arkaya veya kenarlara oturmayı yeğlerler.

Öğrenci sıraları ve öğretmen masaları farklı şekillerde düzenlenebilir. Burada önemli olan nokta masa ve sıraların her öğrenciyi eğitim etkinliğine katacak düzende olmasıdır. Ancak düzenlemenin anahtarı sınıfta gerçekleştirilecek etkinliğe bağlıdır. Öğrenci yerleşiminin etkili tek bir modeli yoktur. Farklı oturum düzenleri öğrenme davranışının etkililiğini farklı şekillerde etkiler. Etkinlikler öğretmen merkezli ise tüm sıraların öğretmeni görebilecek şekilde konumlanması gerekir. Grup çalışmasında tercih edilecek sıra düzeni, grup üyelerinin birbirini görecek şekilde olmalıdır. Görüldüğü üzere sınıf düzeni etkinliklere göre değişebileceğinden, sınıf mobilyaları esnek ve yer değiştirilebilir nitelikte olmalıdır.

Öğretim Araç ve Gereçleri

Günümüzde bilim ve teknolojinin ilerlemesiyle gelişmeler her alanda hissedilmiş ve eğitim sektörü de bundan etkilenmiştir. Eğitim-öğretim etkinliklerinin çekirdeğinin sınıflar olduğu düşünüldüğünde, bu alanlarda teknoloji ile gelişen araç gereçlerin kullanımı kaçınılmaz hale gelmiştir. Gelişen ve değişen dünyamızda öğretmenlerimizin öğrenme ortamlarını etkin kullanmak ve 21. yüzyılın bireylerini yetiştirmek için gösterdikleri uğraşta, öğretim araç ve gereçlerinin yeri ve önemi yadsınamaz bir gerçektir (Şahin ve Yıldırım, 1999).

Eğitim teknolojisindeki yeni gelişmeler öğretim araç-gereçlerine de yansımış, nitelik ve nicelik olarak daha gelişen öğretim araç-gereçlerinin kullanımı eğitim açısından öğretmene, öğrenciye, dersin işlenişine ve eğitimin genel ve özel hedeflerine ulaşma bakımından birçok faydayı da beraberinde getirmiştir. Öğretim araç-gereçleri kullanımı uygulama açısından öğretmene kolaylık sağlamış ve öğretmenin ders anlatmak için harcadığı zaman ve tahta kullanımı ile laf kalabalıklığının önemli ölçüde azalmasını sağlamıştır (Koşar ve diğerleri, 2003).

Ayrıca öğretim araç-gereçlerinin eğitim eğitsel amaçların gerçekleştirilmesinde doğrudan etkileri vardır. Cnets (2006)'e göre eğitimde araç ve gereçlerin kullanımıyla öğrencilerin derse ilgisi çekilir, öğrenciler daha aktif olur, bireysel niteliklerine uygun çok sayıda örnek yapar, başarılarını artırır, gerçek öğrenme deneyimi yaşar, kubaşık çalışma fırsatı yakalar, eleştirel düşünür, öğrencilerin problem çözme ve yaratıcılık becerileri gelişir. Öğretim araç-gereçlerini kullanmak, dersi sıkıcılıktan kurtararak dersin işlenmesini daha zevkli hale getirir, zaman kullanımını önemli ölçüde azaltır ve derslerin verimini artırır. Yıldırım'ın (2000) yaptığı çalışma sonucunda öğretmenlerin % 30,24'ünün derslerde görsel ve işitsel araç kullanmadıkları, % 57,71'inin ise kısmen kullandıkları tespit edilmiştir. Rüzgâr'ın (2005) yaptığı deneysel çalışmada, teknolojik araçların eğitimde kullanılmasının bilginin edinimine ve başarının arttırılmasına yardımcı olduğu belirlenmiştir.

Öğrenme Çevresi

Öğrenme çevresi, öğrenmeyi sağlayacak öğretim yaklaşımının seçilmesini, buna uygun öğretim çevrelerinin tasarlanarak planlanan etkinliklerin yürütülmesini ve ilgili sürecin değerlendirilmesini içine alan bir kavramdır (Telli, Çakıroğlu, 2002). Bir sınıfın öğrenme çevresini, öğretmen yeterliliği, kurallar ve beklentilerin açıklığı, ödül ve teşvikler, derse katılım, sınıf içi ilişkiler, okul-aile ilişkileri, grup kuralları ve fiziksel çevre bileşenleri oluşturmaktadır. Bu etkenlerin her biri öğrencilerin bilgi, tutum ve davranışlarını çeşitli biçimlerde etkilemektedir.

Sınıfı, ortak amaçlar etrafında birleşmiş bir takım haline getirebilmek için ortak yaşama, anlaşılmalı konularda beraber çalışma ve yardımlaşma gibi psikolojik temellere dayalı bir birlik kurulmalıdır. Anlaşmazlıklara, kıskançlıklara dayalı bir sınıf yapısıyla ikilikler ve taraflılıklara dayalı gruplar oluşur. Bu gruplar farklı liderler etrafında toplanabilir. Böylece sınıf, uyumlu iş topluluğu olma karakterini yitirir ve gruplar arasında başlayan rekabet ve zıtlıklar tüm sınıfa yayılır. Bu şekilde sınıf, çeşitli geçimsizliklere sahne olur, "toplu çalışma yeri" olma kişiliğini kaybeder. Böyle bir sınıfta öğrenciler istekli olarak çalışamaz duruma gelir. Bu gibi durumlarda

öğretmen öğrencilerin ortak iş şartları içinde çalışmalarını sağlamalı, karma gruplar kurmalı ve onlara rehberlik yapmalıdır (Demirel, 1999).

Öğretim hedeflerine ulaşmada uygun öğrenme çevresi yaratmanın yanında oluşturulan bu ortamın korunması ve yönetilmesi de önemlidir. Brophy (1998)'e göre yaratılan bu ortamın korunması bir diğer ifadeyle yönetilmesi için öğretmenler;

1. Sınıftaki fiziksel çevreyi düzenlemeli,
2. Sınıf kurallarını belirleme ve uygulamalı,
3. Öğrencilerin dikkatini derse çekmeli,
4. Öğrencilerle iyi ilişkiler kurmalı
5. Öğrencilerin sınıf içi etkinliklerini düzenlemelidir.

Öğreneni pasif izleyici ve gözlemci konumundan çıkarıp öğrenme olayının içine çekmek önemlidir. Öğrenmeye aktif olarak katılan öğrenciler merak, ilgileri ile veya kişisel ve entelektüel hedeflerini gerçekleştirmek için motive olurlar. İstekli ve azimli olan öğrenciler için öğrenmek bilgi açlığını gidermektir. Başarılı bir şekilde öğrenci katılımını sağlamak için karşılıklı sorgulama, açık uçlu soru ve önerileri araştırma imkanı yaratmak gerekir (Brewster ve Fager 2000). Öğrenci, öğrenme sürecine aktif olarak katılır, kendi öğrenmesini yönlendirir, düşünme ve karar verme becerilerini kullanır. Öğretmen ise bu süreçte öğrenmeyi kolaylaştıran ve öğrencilerine rehberlik eden kişi konumundadır.

Öğrencinin öğrenme sürecinde aktif hale getirilmesi de tüm öğrencileri derse katabilmek için yeterli değildir. Öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psikomotor hazırbulunuşluk düzeyi ile derse karşı ilgisi de derse katılımı etkilemektedir. Ders esnasında verilen ipucu, geribildirim, düzeltme, sorulan sorular, kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri, güdüleme, dikkat çekme, gözden geçirme öğrencinin derse katılmasında etkili olan faktörlerdendir. Aydın (1998)'a göre öğrencinin derse ve yapılan etkinliklere aktif olarak katılması hedef ve ilkeleri belirlenmiş eğitim etkinliklerinin sonuca ulaşmasına ve sınıf ortamının iyi hazırlanıp sürdürülmesine bağlıdır.

Sınıf İçi Disiplin ve Kurallar

Dar anlamda disiplin kişinin yaşadığı toplumdaki kurallara uyması biçiminde tanımlanır (Kasatura, 1975) . Gerçek disiplin düzeltmedir ve temelinde olumlu yani eğitici olmalıdır. Pedagojide ise disiplinin tanımı, “bir çocuğun yaptığı veya yapacağı hareketleri kendisi ve başkalarının durumu faydaları yönünden değerlendirip kontrol edebilmek bilinç ve alışkanlığını kazanmış olması, insanlara karşı davranış ve münasebetlerinde ölçülü ve saygılı görünmesi iç ve dış görünüşü arasında bir ahenk bulunması ahlak ve karakter olgunluğuna erişmesi” dir (Aytuna,1963).

Günlük yaşamda insan davranışlarını yöneten ve hayatı düzenleyen birçok kural vardır. Benzer şekilde eğitim ortamlarının en küçük birimi olan sınıfların da kendilerine özgü kuralları vardır. Disiplin, öğrenciye hangi davranışın istenir olduğunu gösterip öğretmek öğrencinin bu davranışı yapıp yapmadığını izlemek, davranışı beklenenden iyi yaptığında onu ödüllendirmek, beklenenden kötü yaptığında da onu cezalandırmaktır. Bu anlamda disiplin, istenen davranışı öğrenciye öğretmektir (Aksu,1999). Sınıfta düzen ve disiplin, sınıf kurallarına dayalı olarak geliştirilir. Sınıf kuralları, öğrencilerin uymak zorunda oldukları kurallardır. Sınıfta düzensizliği önlemek, oluşabilecek kaotik ortamların önüne geçmek ve öğrencinin kendisinden beklenenleri net olarak ifade edebilmek için düzenli ve güvenli bir yapının oluşturulması gerekir. Kurallar sınıfta hem öğretmenin etkili kararlar almasını sağlar hem de sınıf üyelerinin sosyal etkileşimlerine ve kişiler arası ilişkilere yön verir.

Kuralları planlarken, öğretmenlerin yaklaşımları arasında farklılıklar olabilir. Bazı öğretmenler genel kural belirlemeye çalışırken, bazı öğretmenler de özel kural geliştirmeye çalışabilir. Bir kural belirlendikten sonra, mutlaka o kuralın davranışla olan ilişkisi belirlenmelidir. Genel kurallar belirlenirken, öğrencilerin özel beklentilerinin tartışılması büyük önem taşımaktadır. Kurallar ve bu kurallarla ilgili davranışlar tartışılırken, olumsuz yönlerinden çok olumlu yönleri vurgulanmalıdır (Evertson, Emmer ve Worsham, 2000).

Kuralların belirlenmesinde öğretmenden beklenen davranış, öğrencilerle birlikte sınıf kurallarını belirlemektir. Kurallar, uyulmak için konur. Öğrencilerin kurallara bağlılığı, demokratik katılımıla gerçekleşebilir, böylelikle öğrenciler kuralları içselleştirir. Öğrencinin onayı alınarak hazırlanan sınıf kuralları, öğrenci tarafından daha anlamlı görülür. Demokratik bir toplumun oluşturulması, demokratik sınıflarla gerçekleşir. Demokratik sınıf yönetiminde, öğrenci sadece sınıf kararlarına katılmaz; aynı zamanda sınıf kurallarının geliştirilmesi sürecine de katılır. Sınıf kuralları doğrudan öğrenciyi etkilemektedir. Sınıfın bir anayasası oluşturulacaksa, kuraldan etkilenecek öğrencilerin kural belirleme sürecine katılımları, demokratik bir yönetimin gereğidir. Öğretmen, öğrencilerin kendilerini özgürce ifade edebilecekleri bir sınıf ortamı oluşturarak, öğrencilerde özdisiplin anlayışını geliştirebilir. Demokratik katılımcılığa olanak sağlayan sınıf kuralları, öğrencilerin

Sınıf İçi İlişkiler

Sınıf çevresi yalnızca başarıyı değil, aynı zamanda öğrencilerin tutumlarını, kişiliğini, öğrenme güdüsünü ve hızını etkileyen en önemli etkenlerden birisidir. Her şeyden önce öğrenci hoşlandığı, rahat ettiği, olumlu bulunduğu çevrede bulunmak isteyecek ve o ortamda bulunmaktan zevk alacaktır (Açıkgöz, 1989). Olumlu sınıf atmosferini yaratmada öğretmen öğrenci ilişkilerinin önemli bir yeri vardır. Öğrenciye güven duyma, öğrenciye yakınlık gösterme, araya statüden kaynaklanan büyük mesafeler koymama, öğrencilerin karşılaştıkları sorunları, sordukları soruları anlayışla karşılama, sınıf atmosferini olumlu yönde etkilemektedir.

Öğretmenin her öğrencinin kusurları da olsa değerli bir varlık olduğu kişinin kendisine ilişkin kararları kendisinin vermesi gerektiği, kişinin kendi sorunlarını çözümede güçlü olduğu, verdiği kararların sorumluluğunu da taşıması gerektiği inancı büyük önem taşır. Öğretmenin böyle bir inanışa sahip olduğu bir sınıfta öğrenciler saygı görecektir ve başkalarına saygı gösterecek, bireyler sevinç ve üzüntülerini kaygı ve korkularını öğretmen ve arkadaşları ile paylaşabilecek, sınıfta öğretmen

gerektiğinde samimi olarak bu kişisel yaşantıları tartışıp değerlendirebilecektir. Öğrenciler bu samimi ortam içinde kendi zayıf ve güçlü oldukları yönleri anlama olanağı bulacaklar ve gerçeklere uygun bir benlik geliştirebileceklerdir (Özgüven, 2000).

Sınıf atmosferi öğrenmeyi arttırma ile birlikte öğrencilerin kendilerini güvende hissetmelerini sağlar. Bu atmosfer öğretmenin öğrencileriyle nasıl bir etkileşimde bulunduğuyla ilgili olarak belirlenir. Kılbaş (2006)'a göre olumlu bir sınıf atmosferi için gerekli özellikler;

1. Üretken-çalışmaya yönelik odaklanma,
2. Grup bağlılığı,
3. Öğretmen ve öğrenciler arasında açık, sıcak bir ilişki,
4. Öğrenciler arasında işbirliğine dayalı, saygılı etkileşimler,
5. Düşük düzeyde gerginlik kaygı ve çatışma,
6. Mizah,
7. Yüksek beklentiler,
8. Sınıf etkinlikleriyle ilgili olarak öğrencilere sık sık bilgi verilmesidir.

Başar'ın 1998 yılında yaptığı araştırmaya göre öğretmenleri ile olumlu bir iletişime geçebildiklerinde öğrencilerin davranışlarının düzeldiği, başarılarının arttığı, daha çok çalıştıkları, derslerden daha çok hoşlandıkları bulunmuştur. İnsana, eğitime, okullara, hayata ilişkin değerlerin benimsetilmesi ancak iyi bir empatik iletişim köprüsü kurulduktan sonra gerçekleşir.

Sınıf içi ilişkiler, sınıf atmosferinin oluşmasında en önemli etkiye sahip hususların başında yer almaktadır. Sınıfta olumlu bir sınıf atmosferinin oluşabilmesi için öğretmen ile öğrencilerin arasında etkin bir iletişim kurulmuş olması yeterli değildir. Aynı zamanda öğrencilerin kendi aralarında da bu birlikteliği oluşturulmaları gerekmektedir (Uslu, 2002).

Güdü ve Motivasyon

Motivasyon kavramı, davranışı başlatan, yön veren, devam ettiren veya belli bir davranışın tercih edilmesini sağlayan güç anlamında kullanılır (Burden,1999). Organizmayı eyleme iten ve eylemi yönlendiren içsel uyarım durumu güdü olarak adlandırılır. Organizmanın dürtü ya da ihtiyaçların etkisiyle harekete hazır hale gelerek amaca yönelik davranışta bulunmasına ve amaca yönelik davranışta bulunmasına ve amaca ulaştıktan sonra rahatlmasına ise güdülenme (motivasyon) denir. Kişinin enerjisini belli bir hedefe yönlendiren davranışları için gösterilen bilinçli veya bilinçsiz gerekçeler olan güdüler tipik olarak duygular, beklentiler, arzular, beklentiler ve kaygılardır.

Güdü öğrencilerin sınıf içerisindeki davranışlarını şekillendiren önemli bir etmendir. Öğrenme etkinliği içerisinde olan bireyin başarıya ulaşması için ders çalışmaya başlaması, ders çalışması ve ders çalışmayı sürdürmesi gerekmektedir. Ancak her öğrencinin buna uygun davranışlar göstermediği aşikardır. Öğrenmeye güdülenmiş öğrenciler okula seyerek isteyerek gelir, derse katılır ve öğretmenlerini dikkatle dinleyerek verilen ödevleri yaparlar. Bu özelliklere sahip bir sınıfta öğrenme üst düzeyde gerçekleştiği gibi sınıfta sorun çıkmaz. Öğrenmeye güdülenmiş öğrencilerden oluşan sınıfın atmosferi çekicidir.

Sınıflarda istenmeyen davranışların ortaya çıkmasının en büyük nedeni, işlenen dersin öğrencilerin dikkatini çekmemesidir. Derste sıkılan öğrenci etkinlikten uzaklaşarak dersin akışını bozan davranışlara veya hayal kurmaya yönelir. Öğretmenin her iki durumu da engellemesi için öğrencileri öğrenmeye karşı güdülemesi gerekir. Bununla birlikte öğretmenin güdülenmesi de öğrenci açısından önem taşımaktadır. Taşar (2000), öğretmenlerin düşük moral içerisinde bulunmalarının onların başarılarını olumsuz yönde etkilediğini belirtmektedir. Öğretmenlerin başarılı olmaları bekleniyorsa, başarısızlıkların nedeni olan güçlüklerin ortadan kaldırılması gerekir (Çağlar,1998).

Başarılı olma güdüsü ilk kez David Mccelland ve John Atkinson tarafından ortaya atılmıştır. Bu psikologlara göre bireyin güdülenmesinde başarılı olma ve başarısızlıktan kaçınma gereksinimi önemli rol oynar. Belli bir durumda öğrencinin başarılı olma ihtiyacı, başarısızlıktan kaçınma ihtiyacından yüksekse daha fazla risk alır ve başarılı olmaya çalışır. Bazı durumlarda ise başarılı olma, öğrenci üzerinde tehdit oluşturur, başarısız olmaktan kaygı duyar ve başarısızlıktan kaçınma davranışı gösterir (Erden,2001).

Bireyi eyleme geçiren güdü, içten ve dıştan olmak üzere ikiye ayrılır. İçsel güdü, öğrencinin kendisinden kaynaklanan ihtiyaçların oluşturduğu güdü çeşididir. İçsel güdünün kaynağı bireyin içinden gelen merak, ilgi, öğrenme ihtiyacı ve gelişme duygusu olabilir. İçsel güdülenme öğrencilerin yaptıkları işi ısrarlı sürdürmelerine ve başarılı olmalarına yardımcı olur. Ancak tüm öğrencilerin aynı etkinliklere veya derse yönelik güdülenmeleri mümkün olmayacağından bu durumdaki öğrencileri dıştan güdülemeye çalışmak gerekir. İçten güdülenme konusunda bilinmesi gereken nokta, bir bireyin gereksinim ve isteklerinin kendisine özgü olduğudur. Bireyin gereksinim ve istekleri kendi kişiliğini oluşturan biyolojik ve psikolojik yapısı ile öğrenme deneyimlerini etkileyen etkenler tarafından belirlenir (Aydın, 2000).

Dıştan güdülenmede birey, dışarıdan bir ödül almak, ceza almamak, başkalarının takdirini kazanmak gibi dışsal nedenlerle eylemde bulunur. Dışsal güdü, bir görev ya da etkinliğin tamamlanması için öğrenciye öğretmen ya da başka biri tarafından sağlanan ödüllerle oluşturulan motivasyondur. Dışsal güdü, öğretmen olarak sağlanan dışsal uyarıcılara bağlıdır (Reece ve Walker, 1997). Ödül, ceza, takdir edilmek, rica, baskı, sevilme bir dışsal güdü aracı olarak görülebilir.

Öğretmenin öğrencileri öğretim etkinliğine katabilmesi ve sıkılmalarını önleyerek olumlu bir sınıf atmosferi yaratmak için öncelikle onları öğrenmeye karşı güdülemesi gerekir. Öğrencilerin güdülenmesini sağlayan birçok teknik vardır. Burada önemli olan öğretmenin dışsal güdü ile içsel güdüyü yerinde ve dengeli bir şekilde kullanarak olumlu, öğrenmeye açık bir sınıf atmosferi yaratmasıdır.

İlgili Araştırmalar

Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Ülkemizde öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa ait sınıf atmosferi algılarının, akademik başarıları üzerine etkilerine ilişkin araştırmalar yeterli düzeyde değildir. Bu konudaki araştırmalar oldukça yenidir. Kısakürek'in (1985) yaptığı "Sınıf Atmosferinin Öğrenci Başarısına Etkisi" ve Açıkgözün (1988) "Liselerdeki Sınıf atmosferine İlişkin Bir Araştırma" sınıf atmosferine ilişkin yapılan araştırmaların öncülerindedir. Sınıf atmosferi ile akademik başarı arasındaki ilişki üzerine yapılan çalışmaların doğasında her sınıfta özel bir öğrenme çevresi bulunduğu ve sınıftaki tüm öğrencilerin bu çevreden az ya da çok etkilendiği varsayımı yatmaktadır (Açıkgöz,1989).

Çınkır, 1996 yılında okul büyüklüğünün başarı ile ilişkisini belirlemek amacıyla Ankara ili Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde yer alan 14 okulun yöneticisi ve bu okullarda çalışan 101 öğretmenin görüşlerine başvurmuştur. Veriler anket yolu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda genel lise yöneticilerinin, öğrencilerin başarılarına en çok etki eden sorun olarak sınıfların kalabalık olmasını gördükleri saptanmıştır.

Aksu, 1997 yılında yaptığı araştırmada, genel liselerdeki öğrencilerin öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki etkililiklerini algılamaları ile bu algıların çeşitli değişkenlerle ilişkisini belirlemek amacıyla İzmit il merkezindeki 6 genel lisede öğrenim gören 1378 öğrencinin görüşlerine başvurmuştur. Araştırma sonucunda; okullar içinde fiziksel çevre bakımından etkili olan okullar belirlenmiş, bunun da bu okulların sınıflarının; etkili bir çevreye sahip olmasından, öğrenci sayısının azlığından, iyi düzenlenmiş ışıklandırma ve havalandırmanın bulunmasından, sıra ve masalarının öğrencilere uygun olmasından ve derslerle ilgili araç ve gereçlerin yeterliğinden kaynaklandığı sonucuna ulaşmıştır.

Ekinci, öğrencilerin sınıf yönetimine ilişkin beklenti ve algılarıyla akademik başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla 1999 yılında yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin; sınıfın öğrenme için uygun bir ortam olmasını beklediklerini ve sık sık gerçekleştiğini, sınıfta nadiren gürültü olmasını istediklerini ve bazen gürültü olduğunu sınıfın fiziksel ortamının iyi bir şekilde düzenlenmesini sık sık istemekle beraber bu değişkenlerin akademik başarılarını etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Şendur 1999 yılında yapmış olduğu araştırmada, sınıf atmosferi ve öğrenci güdüsü arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla sınıf atmosferi ölçeği ve başarı ölçeğini kullanarak 699 beşinci sınıf öğrencisinin görüşlerine başvurmuştur. Araştırma sonucunda öğrencilerin sınıfların genel olarak bakımsız olduğunu belirttikleri, sınıfları kalabalık bulduklarını, darlığını önemsemediklerini ve sınıfta kullanılan renklerin kendilerini rahatlattığı görüşünde olduklarını belirlemiştir. Yapılan bu araştırmada algılanan gerçek sınıf atmosferi ile akademik başarı arasında doğrudan ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Günday (1999), yapmış olduğu araştırmada, Toplam Kalite Yönetimi ve Toplam Kalite Yönetimi ile ilköğretim 4 ve 5'nci sınıf matematik ders başarısının nasıl arttırılabileceğini araştırmıştır. İstanbul da seçilen bir okulda kalite çemberleri oluşturularak veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin; sınıfın kalabalık olmasının, ders araç ve gereçlerinin yetersiz olmasının, başka sınıflardan gelen gürültünün ve sıraların düzensizliğinin matematik dersindeki başarılarını olumsuz etkilediği görüşünde olduklarını belirlemiştir.

Başar, 1999 yılında TED Ankara Kolej Vakfı Özel Lisesi'nin 10 şubesinde fiziksel ölçüm ve katımlı gözlem yoluyla yapmış olduğu araştırmada, sınıfın fiziksel değişkenlerini (sınıfın temizliği, bakımı, duvar ve eşyaların renginin uygunluğu, aydınlanma düzeyi, sınıftaki konuşmaların duyulup anlaşılabilmesi, sıra ve masaların öğrencilerin fiziksel özelliğine uygunluğu, sınıftaki ısı değerleri, öğretmenlerin konuya uygun araç kullanma düzeyi, öğrenme ve ilgi merkezlerinin

yeterlik düzeyi ve sınıf ortamlarının çekiciliği) yetersiz olarak bulunmuştur. Sonuç olarak bu fiziksel değişkenlerin yeterlik düzeyine göre öğrenme-öğretme ortamını etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Sınıf atmosferine ilişkin yapılan son araştırmalar yüksek öğretim düzeyinde sınıf atmosferini oluşturan temel unsurlardan ders düzeni ve kuralların belirginliğinin öğrenci başarısına ilişkin etkilerini ortaya koymuştur (Küçüköglü, 2004).

Araştırma sonuçlarına göre; öğretim üyesinin sınıf içi çalışmalara etkin bir şekilde katılmayı teşvik etmesinin öğrenci başarısındaki önemini benimseme ile ilgili olarak öğrencilerin öğrenim gördükleri alan cinsiyet ve sınıf düzeyi faktörlerinden daha ayırt edici öneme sahiptir. Kuralların önceden belirlenmesi ve öğretim üyesinin kurallara uyulmasına önem vermesinin öğrenci başarısındaki önemini benimseme ile ilgili olarak öğrencilerin öğrenim gördükleri alan ve sınıf düzeyi cinsiyet faktöründen daha ayırt edici öneme sahiptirler. Kuralların ihlal edilmesi halinde karşılaşılabilecek yaptırımın önceden bilinmesinin öğrenci başarısındaki önemini benimseme ile ilgili olarak öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, öğrenim gördükleri alan ve cinsiyet faktörlerinden daha ayırt edici öneme sahiptir. Öğretim üyesinin derse ilişkin kurallar koymamasının ve hoşgörülü davranmasının öğrenci başarısındaki önemini benimseme ile ilgili olarak öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, öğrenim gördükleri alan ve cinsiyet faktörlerinden daha ayırt edici öneme sahiptir. Genel olarak, öğretim üyesinin sınıf içi çalışmalarda öğrencileri teşvik etmesi, kuralların belirgin ve önceden belirlenmiş olmasının öğrenci başarısında önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Öğrenme çevresi araştırmalarının kökü ilk sosyal psikologların çalışmalarına dayanmaktadır. Kaydedilen ilk sınıf çevresi araştırması 1920'lerde ABD'de Thomas tarafından yapılmıştır. Thomas'ın çalışması, olayların psikolojik içeriğinden ziyade belirli sınıf olaylarını gözleme ve kaydetme üzerine yoğunlaşmıştır.

Harward Fizik Projesi (Harward Project Physics) , öğrenme çevresinin ve bu çevrenin akademik başarıya olan etkisinin değerlendirildiği ilk çalışmalardan biridir.. Harward Fizik Projesi 1960'ta ABD'de ortaokul öğrencileri için deneye dayanan bir fizik dersi idi. Bu projede Walberg; Amerikan sınıflarında fiziğin öğrenimine ve öğretimine yönelik yeni yaklaşımın sınıf iklimine katkı sağlayıp sağlamadığı araştırmıştır. 1960'ların davranışçılığına ve sınıflarda gözlemcilerin kullanımına karşın, Walberg'in araştırmasında anketler yoluyla toplanan öğrencilerin algısal verileri kullanılmıştır. Walberg'in çalışması öğrencilerin kendi sınıfları hakkında geçerli muhakeme yapabildiklerini ve bu algıların öğrenme çevresi araştırmalarında kullanılabilir olduğunu göstermiştir. 1970'den beri kavramsallaştırma ve sınıf çevrelerinin değerlendirilmesi üzerine yapılan çalışmalar hızlı bir şekilde artış göstermiştir (Dorman, 2002).

Walberg ve Haertal (1981) tarafından sınıf çevresi çalışmaları kullanılarak yapılan meta-analizi, öğrencilerin sınıf çevresi algılarının, motivasyon, başarı ve öğrenci memnuniyeti gibi belirli öğrenci çıktıları belirlemede önemli bir faktör olduğunu ortaya çıkarmıştır. Çalışmalarında yaklaşık olarak 17.000 öğrenci ve 823 sınıfın verilerini içeren 12 çalışmayı analiz etmişlerdir. Bulgular, öğrencilerin bilişsel ve öğrenme çıktıları ve öğrencilerin sınıflarının psikolojik özelliklerini algılayışı arasındaki güçlü bağı açıkça desteklemektedir.

Bourke ve Smith (1989) yaptıkları araştırmalarda, öğrencilerin okul ve sınıf yaşam kalitesinin akademik başarılarında etkili olduğunu ve daha iyi bir öğrenme yaşamına sahip öğrencilerin zorunlu öğrenimi tamamladıktan sonra da eğitimlerine devam etmeyi daha fazla istediklerini ortaya koymuşlardır.

Goodenow ve Grady'in (1993) yaptığı araştırmalar, okul tatminsizliğinin ve öğrencinin kendini okula ait hissetmeyişinin davranışsal problemlerle ve düşük başarıyla pozitif yönde ilişkili olduğunu ve okula yabancılaşma gibi sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Mok ve Flynn'in (1997) elde ettiği bulgular ise,

öğrenmenin gerçekleştiği ortamın kalitesinin, öğrencilerin akademik başarılarındaki varyansın %20'sini açıkladığı yönündedir.

Tettegah ve Anderson (2007) öğretmen empatisini, bir öğrencinin endişelerini ve bakış açısını görebilme yeteneği olarak görmekte dirler. Etkili öğretmen, kendisini öğrencisinin yerine koyarak olaylara ve olgulara onun gözüyle bakmasının gerektiğini bilir, sınıf ortamında herkesin duygu ve düşüncelerinin önemsendiği, kişilerarası saygıya dayalı bir ortam yaratmaya çalışır.

Myers ve Pianta (2008), öğrencilerin öğretmenle olan ilişkilerinin okulun sosyal ve akademik ortamına başarılı bir şekilde uyum sağlamak için bir temel oluşturduğunu; öğretmenleriyle yakın ilişkiler kurabilen öğrencilerin okulu ve arkadaşlarını daha çok sevdiklerini ve daha yüksek akademik başarı gösterdiklerini belirtmektedir.

Myers ve Pianta (2008), öğrencilerin öğretmenle olan ilişkilerinin okulun akademik ortamına başarılı bir şekilde uyum sağlamak için bir temel oluşturduğunu; öğretmenleriyle yakın ilişkiler kurabilen öğrencilerin daha yüksek akademik başarı gösterdiklerini belirtmektedir.

Finn, Schrod, Witt, Elledge, Jernberg ve Larson (2009), son 30 yıl içerisinde öğretmen güvenilirliği konusunda yapılmış 51 araştırma üzerinde yaptıkları meta analiz çalışması sonucunda, öğretmenin öğrencilerce algılanan güvenilirlik düzeyinin öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde önemli etkileri olduğunu ortaya koymuşlardır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma Yöntemi

Araştırmada betimleme yöntemi kullanılacaktır. Bu yöntem, olayların, nesnelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye çalışan araştırmalarda kullanılmaktadır (Kaptan,1991:59) .

Bu araştırma Karasar'a göre tarama modelinde bir araştırmadır. Karasar'a göre tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır.

Araştırma Evreni

Bu araştırmanın evreni İzmir İli Bayraklı İlçesine bağlı ortaöğretim kurumlarında dokuzuncu sınıfta okuyan 1580 öğrencidir.

Araştırma Örnekleme.

Araştırmanın örnekleme tabakalandırma yöntemiyle belirlenmiş olup; İzmir İli Bayraklı İlçesinde yer alan ortaöğretim okullarından 2010 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan Seviye Belirleme Sınavı başarı sıralamalarına göre seçilen, yüksek başarı düzeyinde bulunan Gümüşpala Anadolu Lisesi; orta başarı düzeyinde bulunan Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi; düşük başarı düzeyinde bulunan Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıfa devam etmekte olan 473 öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada gerekli verilerin toplanması için “Kişisel Bilgi Formu” ve “Sınıf Atmosferi Ölçeği” geliştirilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Sınıf Atmosferi Ölçeğini yanıtlayan öğrencilerin kişisel bilgilerini elde etmek ve akademik başarılarını ölçmek amacıyla Kişisel Bilgi Formu oluşturulmuştur. Bu formdaki sorular öğrencinin okulunu, sınıfını, cinsiyetini, anne ve babasının öğrenim durumunu ve birinci yarıyıl sonu karne notlarını belirleyici nitelikte sorulardır. Değerlendirmeye alınan derslerin seçiminde (Dil ve Anlatım, Matematik, Kimya, Tarih) Yükseköğretime Geçiş Sınavı’nda (YGS) ağırlığı olan dört temel dersten hareket edilmiştir.

Deneklerin Kişisel Özellikleri

a. Okul: Deneklerin okullarına göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Deneklerin Okullarına Göre Dağılımı

Okullar	n	%
Gümüşpala Anadolu Lisesi	181	38,3
Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	164	34,7
Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	128	27,1
Toplam	473	100,0

Tablo 1 incelendiğinde görüleceği gibi öğrencilerin % 38'i Gümüşpala Anadolu Lisesi'ne; % 35'i Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi'ne, % 27'si Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi'ne devam etmektedirler.

b. Cinsiyet: Deneklerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2
Deneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Kız	155	32,8
Erkek	318	67,2
Toplam	473	100,0

Tablo 2 incelendiğinde görüleceği gibi öğrencilerin % 33'ü kız; % 67'si erkektir.

c. Annelerin Öğrenim Durumu: Deneklerin annelerinin öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3
Annelerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Annelerin Öğrenim Durumu	n	%
Okur yazar değil	29	6,1
İlkokul	237	50,1
Ortaokul	90	19,0
Lise	89	18,8
Üniversite	24	5,1
Üniversite sonrası	4	,8
Toplam	473	100,0

Tablo 3 incelendiğinde görüleceği gibi deneklerin annelerinin % 50'si ilkokul mezunu , % 6'sı ise üniversite ve sonrası eğitim alan kişilerden oluşmaktadır.

d.Babaların Öğrenim Durumu: Deneklerin babalarının öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Babaların Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Babaların Öğrenim Durumu	n	%
Okur yazar değil	10	2,1
İlkokul	151	31,9
Ortaokul	127	26,8
Lise	123	26,0
Üniversite	58	12,3
Üniversite sonrası	4	,8
Toplam	473	100,0

Tablo 4 incelendiğinde görüleceği gibi deneklerin babalarının öğrenim durumu; % 32'si ilkokul mezunlarından, % 13'ü ise üniversite eğitimi almış kişilerden oluşmaktadır.

e. Dil ve Anlatım Dersi Başarı Durumu: Deneklerin bir önceki dönem / yıl başarı notu durumuna göre dağılımları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Deneklerin Dil ve Anlatım Dersi Not Durumuna Göre Dağılımı

Not	n	%
1 (Zayıf)	136	28,8
2 (Geçer)	141	29,8
3 (Orta)	150	31,7
4 (İyi)	38	8,0
5 (Pekiyi)	8	1,7
Toplam	473	100,0

Tablo 5 incelendiğinde görüleceği gibi deneklerin Dil ve Anlatım dersi not dağılımı; % 29'u zayıf alanlardan, % 2'si pekiyi alanlardan oluşmaktadır.

f. Matematik Dersi Başarı Durumu: Deneklerin bir önceki dönem / yıl başarı notu durumuna göre dağılımları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6
Deneklerin Matematik Dersi Not Durumuna Göre Dağılımı

Not	n	%
1 (Zayıf)	199	42,1
2 (Geçer)	121	25,6
3 (Orta)	93	19,7
4 (İyi)	41	8,7
5 (Pekiyi)	19	4,0
Toplam	473	100,0

Tablo 6 incelendiğinde görüleceği gibi deneklerin Matematik dersi not dağılımı; % 42'si zayıf alanlardan, % 4'ü pekiyi alanlardan oluşmaktadır.

g. Kimya Dersi Başarı Durumu: Deneklerin bir önceki dönem / yıl başarı notu durumuna göre dağılımları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7
Deneklerin Kimya Dersi Not Durumuna Göre Dağılımı

Not	n	%
1 (Zayıf)	236	49,9
2 (Geçer)	104	22,0
3 (Orta)	91	19,2
4 (İyi)	35	7,4
5 (Pekiyi)	7	1,5
Toplam	473	100,0

Tablo 7 incelendiğinde görüleceği gibi deneklerin Kimya dersi not dağılımı; % 50'si zayıf alanlardan, % 1.5'i pekiyi alanlardan oluşmaktadır.

h. Tarih Dersi Başarı Durumu: Deneklerin bir önceki dönem/yıl başarı notu durumuna göre dağılımları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8
Deneklerin Tarih Dersi Not Durumuna Göre Dağılımı

Not	n	%
1 (Zayıf)	117	24,7
2 (Geçer)	103	21,8
3 (Orta)	145	30,7
4 (İyi)	94	19,9
5 (Pekiye)	14	3,0
Toplam	473	100,0

Tablo 8 incelendiğinde görüleceği gibi deneklerin Tarih dersi not dağılımı; % 25'i zayıf alanlardan, % 3'ü pekiyi alanlardan oluşmaktadır.

Sınıf Atmosferi Ölçeği

Sınıf Atmosferi Ölçeği öğrencilerde sınıf atmosferine ilişkin algılarını ölçmeye yönelik olarak 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçek geliştirme süreci çalışmalarında öncelikle sınıf atmosferini konu alan yayınlar ve araştırmalar incelenmiştir. İncelenen çalışmalar çerçevesinde dokuzuncu sınıf öğrencilerine açık uçlu “Nasıl bir sınıf atmosferinde akademik başarınızın artacağını düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş, elli öğrencinin bu konudaki görüşlerinden ve incelenen çalışmaların ortak noktalarından hareket edilerek madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan madde havuzu uzman görüşlerine sunulmuş ve uygun olan 40 madde belirlenerek Sınıf Atmosferi Ölçeği oluşturulmuştur. Ölçekte bireylerin kendi duygu

ve davranışlarını içeren maddeler yer almaktadır. Maddeler beşli likert tipi olup, her zaman (5), sıklıkla (4), ara sıra (3), nadiren (2), hiçbir zaman (1) şeklinde derecelendirilmiştir. Bireyin işaretlediği seçeneklere parantez içinde belirtilen puan değerleri verilmektedir. Ölçeğin 11 maddesi negatif ifade olduğundan puanlamaları da tersine çevrilerek yapılmıştır. 473 öğrencinin ölçeğe ilişkin görüşlerini yansıtan verilerin analizleri yapılmış ve sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Sınıf Atmosferi Ölçeği'nin Geçerliliği

Ölçeklerde yapı geçerliği çok önemlidir. Maddelerin yapısının uygun olup olmadığını anlamak için faktör analizi işlemi yapılmıştır.

Tablo 9

KMO ve Bartlett's Testinin Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,892
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	2301
	Df	,368
	Sig.	276
		,000

Tablo 9'da KMO değerlerinin beklenen aralıkta olduğu görülmüştür.

Tablo 10
Madde Varyansları

Maddeler	Initial	Extraction	Maddeler	Initial	Extraction
sö2	1,000	,096	sö28	1,000	,334
sö3	1,000	,140	sö29	1,000	,597
sö5	1,000	,631	sö30	1,000	,564
sö9	1,000	,378	sö31	1,000	,518
sö10	1,000	,384	sö32	1,000	,450
sö11	1,000	,385	sö33	1,000	,398
sö13	1,000	,405	sö35	1,000	,346
sö15	1,000	,286	sö36	1,000	,197
sö17	1,000	,372	sö37	1,000	,476
sö21	1,000	,320	sö38	1,000	,476
sö22	1,000	,340	sö39	1,000	,467
sö27	1,000	,460	sö40	1,000	,460

Tablo 10 incelendiğinde maddelerle ilgili olarak tanımlanan varyansların en yüksek 0,597 ile en düşük 0,096 değerleri arasında değiştiği gözlenmektedir.

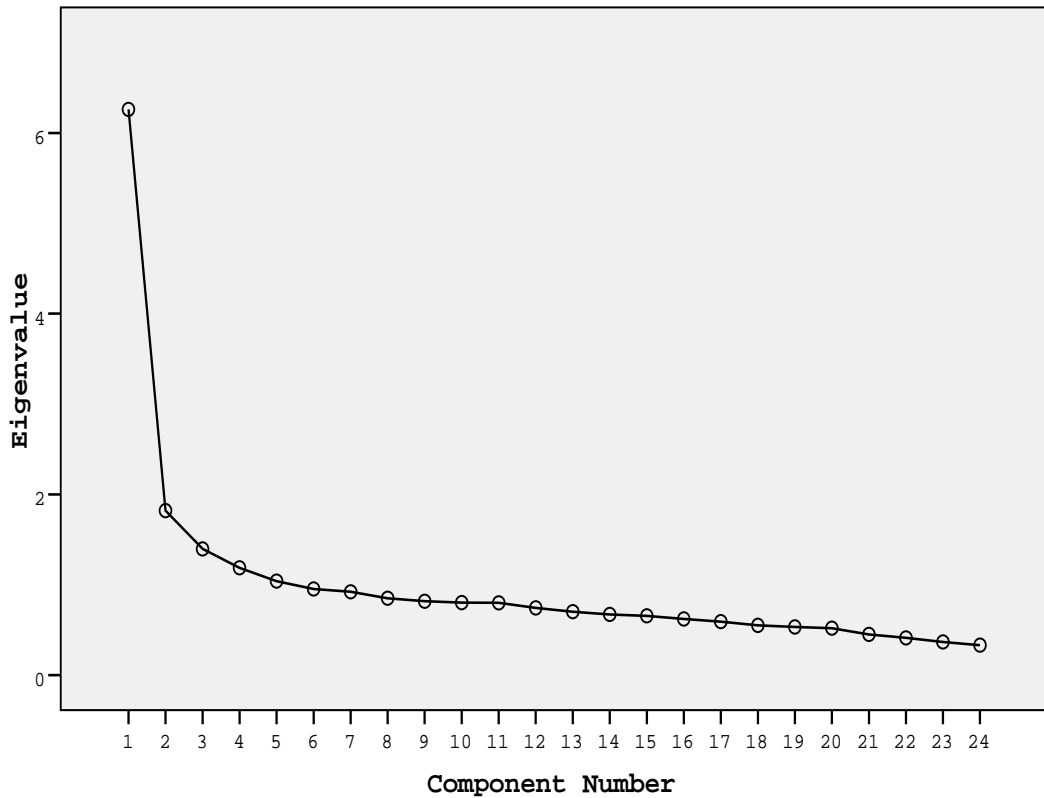
Tablo 11
Faktör Çözümlemesi

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	6,261	26,087	26,087	6,261	26,087	26,087	3,876	16,151	16,151
2	1,820	7,584	33,671	1,820	7,584	33,671	3,317	13,821	29,972
3	1,397	5,819	39,490	1,397	5,819	39,490	2,284	9,518	39,490
4	1,187	4,947	44,437						
5	1,040	4,334	48,772						
6	,953	3,971	52,742						
7	,922	3,843	56,585						
8	,851	3,545	60,131						
9	,818	3,407	63,538						
10	,802	3,341	66,879						
11	,800	3,332	70,211						
12	,743	3,098	73,309						
13	,702	2,926	76,235						
14	,671	2,796	79,031						
15	,656	2,731	81,762						
16	,622	2,591	84,353						
17	,592	2,465	86,818						

18	,550	2,293	89,111						
19	,533	2,221	91,333						
20	,519	2,164	93,497						
21	,451	1,877	95,374						
22	,412	1,719	97,093						
23	,367	1,529	98,621						
24	,331	1,379	100,000						

Çevrim sonrası faktör çözümlemesinde öz değeri 2 ve daha büyük olan 3 alt boyut saptanmıştır. Tablo 4 incelendiğinde, analize alınan 24 maddenin öz değeri 2'den büyük olan 3 faktör altında toplandığı görülmektedir. Bu 3 faktörün ölçüğe ilişkin açıkladığı toplam varyans 39,490 'dır.

Tablo 12
Faktör Analizi Grafiği

Analizde önemli olan faktör sayısı öz değer ölçütüne göre 3 olarak tanımlanmıştır. Bu durum, öz değerlere göre çizilen çizgi grafiğinde de açıkça görülmektedir.

Tablo 13

Faktör Döndürme Sonuçları

	Faktör Yükleri		
	1	2	3
sö29	,735		
sö30	,718		
sö31	,667		
sö28	,577		
sö13	,567		
sö11	,563		
sö10	,559		
sö9	,536		
sö38		,654	
sö37		,635	
sö32		,634	
sö27		,591	
sö21		,552	
sö33	,309	,540	
sö39	,393	,505	
sö22		,458	,359
sö35	,383	,442	
sö36		,339	
sö5			,780
sö40			,588
sö17			,568
sö15			,507
sö3			
sö2			

3 faktörün içerdiği maddeler bakımından Tablo 7'nin tanımlanabilmesine olanak sağlayan faktör döndürme sonuçları (Rotated Component Matrix) incelendiğinde ilk faktörde 9,10,11,13,28,29,30 ve 31. maddelerin olduğu, ikinci faktörde 21,22,27,32,33,35,36,37,38 ve 39. maddelerin olduğu, üçüncü faktörde 5,15,17 ve 40. maddelerin olduğu görülmektedir. Ön uygulamada ölçekte yer alan 18 maddenin yapı geçerliği açısından ölçek bütünlüğüyle uyumlu olmaması açısından ölçekten çıkarılmasına karar verilmiştir.

Tablo 14

Boyutlara Göre Faktör Döndürme Sonuçları

Component	1	2	3
1	,702	,581	,412
2	-,449	,810	-,378
3	-,554	,080	,829

3 faktörün içerdiği maddeler bakımından Tablo 14'ün tanımlanabilmesine olanak sağlayan faktör döndürme sonuçları (Component Transformation Matrix) incelendiğinde ilk faktörde sekiz maddenin olduğu, ikinci faktörde on maddenin olduğu, üçüncü faktörde dört maddenin olduğu anlaşılmıştır. Bu bulgulara göre ön uygulaması yapılan ölçeğin yapı geçerliği açısından analizinden elde edilen sonuçlara göre Sınıf Atmosferi Algı Ölçeğinin 22 maddeden oluştuğu görülmektedir.

		Her zaman	Sıklıkla	Ara sıra	Nadiren	Hiçbir zaman
5	Sınıf arkadaşlarım birbirine içten davranır.					
9	Öğretmenlerimiz bazı öğrencileri döver.					
10	Öğretmenlerimiz çabuk sinirlenir.					
11	Öğretmenlerimiz genelde belirli öğrencilerle ders yapar.					
13	Öğretmenlerimiz kızınca bizi notla korkutur.					
15	Sınıfta kendimi yalnız hissedirim.					
17	Başka bir sınıfa geçersen daha başarılı olurum					
21	Öğretmenlerimiz dersleri görsel ve işitsel araçlarla işler.					
22	Öğretmenlerimiz sınıf yerleşimi tamamlanmadan derse başlamaz.					
27	Öğretmenlerimiz bizi derse karşı motive eder.					
28	Öğretmenlerimiz derslerde gereksiz ve can sıkıcı konuşur, nasihat verir.					

29	Öğretmenlerimiz hata yaptığımızda sınıf önünde bizi küçük düşürür.					
30	Öğretmenlerimiz sınıfta hiçbir konuda bize söz hakkı tanımaz.					
31	Öğretmenlerimiz öğrenci ayırımı yapar.					
32	Sınıf içi kurallarımızı öğretmenimizle birlikte oluştururuz.					
33	Öğretmenlerimiz kılık kıyafetleriyle bize örnek olur.					
35	Öğretmenlerimiz derse vaktinde girip vaktinde çıkar.					
36	Öğretmenlerimiz dersi sürekli aynı ses tonuyla anlatır.					
37	Öğretmenlerimiz sınıfın temizliğine ve düzenine dikkat eder.					
38	Öğretmenlerimiz sınıf oturma düzenini bireysel özelliklere göre belirler.					
39	Öğretmenlerimiz derse hazırlıklı gelir.					
40	Sınıfımızda demokratik bir ortam vardır.					

Sınıf Atmosferi Ölçeği'nin Güvenirliği

Güvenirlik, bir ölçme aracının duyarlı, tutarlı ve tesadüfi hatalardan arınık ölçümler vermesi olarak tanımlanabilir (Turgut, 1995). Bir ölçeğin güvenilir olduğunu kanıtlamak amacıyla denenen birtakım yöntemler vardır. Bunlardan biri İç-tutarlılık kestirme yöntemidir. Sınıf Atmosferi Ölçeği'nin İç-tutarlılık kestirme yöntemine göre elde edilen Cronbach Alpha (α) güvenilirlik katsayısı **0,863** bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin kullanılabilir olduğunu göstermektedir.

Tablo 15

**Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınıf Atmosferi Algısına İlişkin Görüşlerinin
Ortalama Standart Sapma ve Yüzdellik Değerleri**

No	MADDELER	Ortalama	Standart Sapma	Madde Korelasyonu
sö2	Sınıfımız çok bakımsız	2,1034	1,20003	,198
sö3	Sınıf mevcudumuz çok fazla.	3,2972	1,52257	,295
sö5	Sınıf arkadaşlarım birbirine içten davranır.	3,0568	1,35121	,391
sö9	Öğretmenlerimiz bazı öğrencileri döver.	4,2326	1,13935	,513
sö10	Öğretmenlerimiz çabuk sinirlenir.	3,0517	1,18384	,508
sö11	Öğretmenlerimiz genelde belirli öğrencilerle ders yapar.	3,4109	1,35401	,482
sö13	Öğretmenlerimiz kızınca bizi notla korkutur.	2,5659	1,44059	,510
sö15	Sınıfta kendimi yalnız hissedirim.	4,0310	1,26289	,264
sö17	Başka bir sınıfa geçersen daha başarılı olurum	3,6434	1,55286	,272
sö21	Öğretmenlerimiz dersleri görsel ve işitsel araçlarla işler.	2,5297	1,18541	,351
sö22	Öğretmenlerimiz sınıf yerleşimi tamamlanmadan derse başlamaz.	3,6693	1,35400	,339
sö27	Öğretmenlerimiz bizi derse karşı motive eder.	3,1344	1,20127	,547
sö28	Öğretmenlerimiz derslerde gereksiz ve can sıkıcı konuşur, nasihat verir.	3,1757	1,24265	,342
sö29	Öğretmenlerimiz hata yaptığımızda sınıf önünde bizi küçük düşürür.	3,5349	1,37358	,598
sö30	Öğretmenlerimiz sınıfta hiçbir konuda bize söz hakkı tanımaz.	4,1344	1,14382	,526
sö31	Öğretmenlerimiz öğrenci ayırımı yapar.	3,5633	1,45146	,563
sö32	Sınıf içi kurallarımızı öğretmenimizle birlikte oluştururuz.	2,9793	1,40856	,482
sö33	Öğretmenlerimiz kılık kıyafetleriyle bize örnek olur.	3,6305	1,35448	,500
sö35	Öğretmenlerimiz derse vaktinde girip vaktinde çıkar.	3,8501	1,16435	,474
sö36	Öğretmenlerimiz dersi sürekli aynı ses tonuyla anlatır.	3,0078	1,26427	,308
sö37	Öğretmenlerimiz sınıfın temizliğine ve düzenine dikkat eder.	3,3747	1,33765	,526
sö38	Öğretmenlerimiz sınıf oturma düzenini bireysel özelliklere göre belirler.	2,9199	1,47914	,221
sö39	Öğretmenlerimiz derse hazırlıklı gelir.	4,0749	1,11144	,594
sö40	Sınıfımızda demokratik bir ortam vardır.	2,9276	1,48042	,489

Tablo 15'e göre madde analizi ile ilgili yapılan alfa güvenilirlik işlemlerinde madde korelasyon değeri 0.20'den düşük olan

1,4,6,7,8,12,14,16,18,19,20,23,24,25,26 ve 34. maddelerin alfa güvenilirlik katsayılarının düşük olduğu görülmektedir. Bu maddelerin ölçekten çıkarılmasına karar verilmiştir.

Faktör analizine göre ölçekte kullanılabilir 22 maddenin alt boyutlara göre dağılımı ve alfa güvenilirlik (iç-tutarlılık) katsayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 16
Alt Boyutlara Göre Alfa Güvenirlik Kat Sayıları

Boyutlar	Boyutlar ve Bileşenleri		
	Öğretmen Davranışları	Öğrenme-öğretme süreçleri	Öğrenci Davranışları
Alfa Güvenirlik Katsayısı	0,82	0,79	0,60
sö29	,735		
sö30	,718		
sö31	,667		
sö28	,577		
sö13	,567		
sö11	,563		
sö10	,559		
sö9	,536		
sö38		,654	
sö37		,635	
sö32		,634	
sö27		,591	
sö21		,552	
sö33		,540	
sö39		,505	
sö22		,458	
sö35		,442	
sö36		,339	
sö5			,780
sö40			,588
sö17			,568
sö15			,507

Verilerin Toplanması

Veriler lise 1. sınıf öğrencilerinin ‘Sınıf atmosferi ölçeği’ ve ‘Kişisel bilgi formu’na verdikleri yanıtlardan oluşmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı önceden belirlenmiş üç liseden 9. sınıfta öğrenim gören ve çalışmaya katılmaya gönüllü öğrenciler seçilmiştir. Uygulama önceden müdür ve öğretmenlere anlatılmıştır. Özellikle rehber öğretmenlerden yardım alınmıştır. Çalışma bir öğretmen rehberliğinde sınıflarda anlatılmış ve çalışmaya katılmaya gönüllü öğrencilere ortalama bir ders saati içerisinde Kişisel Bilgi Formu ve Sınıf Atmosferi Ölçeği verilmiştir. Yapılan tüm uygulamalar sonucunda veriler analiz edilmek üzere bir araya getirilmiştir.

Veri Çözümleme Teknikleri

Araştırma sürecinde yapılan ölçümler sonucunda elde edilen veriler SPSS 15 paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesi amacıyla aşağıdaki teknikler kullanılmıştır.

- Frekans ve yüzde
- Ortalama
- Standart Sapma
- T-testi (İki değişken arasındaki farkın anlamlılığının test edilmesi)
- Varyans Çözümlemesi (İkiden daha fazla değişkenin arasındaki farkın anlamlılığının test edilmesi)
- Çoklu Korelasyon Analizi

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, Yöntem bölümünde açıklanan araçlar ve yöntemlerle toplanan verilerin her bir alt problemle ilgili olarak, istatistik tekniklerle yapılan çözümlenmeler sonucu elde edilen bulgular ve bu bulgularla ilgili yorumlara yer verilmiştir.

1) Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri:

Bu araştırmanın ilk problemi olan “Ortaöğretim öğrencilerinin sınıf atmosferine ilişkin görüşleri nedir?” in çözümü için, öğrencilerin ankete verdikleri yanıtların madde ortalamaları, standart sapmaları hesaplanmış ve ayrıca yüzdelik değerleri bulunmuştur. Elde edilen bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17’deki bulgular incelendiğinde, ortaöğretim öğrencilerinin “Öğretmen davranışları” alt faktöründeki “Öğretmenlerimiz bazı öğrencileri döver” maddesine % 73, “Öğretmenlerimiz kızınca bizi notla korkutur.” maddesine % 50 düzeyinde, “Öğrenme-öğretmen süreçleri” alt faktöründe ise “Öğretmenlerimiz derse hazırlıklı gelir.” maddesine % 83, “Öğretmenlerimiz dersleri görsel ve işitsel araçlarla işler.” maddesine % 53 düzeyinde; öğrenci davranışları alt faktöründeki “Sınıfta kendimi yalnız hissederim.” maddesine % 71, “Sınıfımızda demokratik bir ortam vardır” maddesine %60 düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 17
Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşlerinin Alt
Faktörlerdeki Maddelerinin Ortalama, Standart Sapma ve Yüzdeler Değerleri

Faktörler	Maddeler	\bar{X}	Sx	%
Öğretmen Davranışları	Öğretmenlerimiz hata yaptığımızda sınıf önünde bizi küçük düşürür	3,2030	1,49045	0,6406
	Öğretmenlerimiz sınıfta hiçbir konuda bize söz hakkı tanımaz.	3,6173	1,54298	0,72346
	Öğretmenlerimiz öğrenci ayırımı yapar.	3,2072	1,56342	0,64144
	Öğretmenlerimiz derslerde gereksiz ve can sıkıcı konuşur, nasihat verir.	3,0085	1,28878	0,6017
	Öğretmenlerimiz kızınca bizi notla korkutur.	2,5243	1,41419	0,50486
	Öğretmenlerimiz genelde belirli öğrencilerle ders yapar.	3,1036	1,44674	0,62072
	Öğretmenlerimiz çabuk sinirlenir.	2,9239	1,17464	0,58478
	Öğretmenlerimiz bazı öğrencileri döver.	3,6786	1,58325	0,73572
Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Öğretmenlerimiz sınıf oturma düzenini bireysel özelliklere göre belirler	2,9789	1,47851	0,59578
	Öğretmenlerimiz sınıfın temizliğine ve düzenine dikkat eder.	3,5645	1,33108	0,7129
	Sınıf içi kurallarımızı öğretmenimizle birlikte oluştururuz	3,0825	1,45394	0,6165
	Öğretmenlerimiz bizi derse karşı motive eder.	3,3277	1,24721	0,66554
	Öğretmenlerimiz dersleri görsel ve işitsel araçlarla işler.	2,6575	1,21303	0,5315
	Öğretmenlerimiz kılık kıyafetleriyle bize örnek olur.	3,7357	1,35919	0,74714
	Öğretmenlerimiz derse hazırlıklı gelir.	4,1860	1,06726	0,8372
	Öğretmenlerimiz sınıf yerleşimi tamamlanmadan derse başlamaz	3,7315	1,33634	0,7463
	Öğretmenlerimiz derse vaktinde girip vaktinde çıkar	3,9556	1,13128	0,79112
	Öğretmenlerimiz dersi sürekli aynı ses tonuyla anlatır.	3,0486	1,27216	0,60972
Öğrenci Davranışlar	Sınıf arkadaşlarım birbirine içten davranır.	3,1121	1,37399	0,62242
	Sınıfımızda demokratik bir ortam vardır .	3,0444	1,50709	0,60888
	Başka bir sınıfa geçersen daha başarılı olurum	3,2347	1,70552	0,64694
	Sınıfta kendimi yalnız hissederim.	3,5899	1,54346	0,71798

2) Ortaöğretim Öğrencilerinin Okullarına Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri:

Bu araştırmanın ikinci alt problemi olan “Ortaöğretim öğrencilerinin okullarına göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?” probleminin çözümü için ortaöğretim öğrencilerinin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğinin her bir alt boyutuna ilişkin algılarının ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 18 ve Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 18

Ortaöğretim Öğrencilerinin Okullarına Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Faktörler	Okullar	N	\bar{X}	Sx
Öğretmen Davranışları	Gümüşpala Anadolu Lisesi	181	3,1285	,87117
	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	164	2,6517	1,14805
	Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	128	3,8496	,71375
	Toplam	473	3,1583	1,04918
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gümüşpala Anadolu Lisesi	181	3,1530	,81633
	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	164	3,5567	,74084
	Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	128	3,6477	,58093
	Toplam	473	3,4268	,76309
Öğrenci Davranışları	Gümüşpala Anadolu Lisesi	181	3,0497	,88914
	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	164	2,8796	,86313
	Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	128	3,9902	,80501
	Toplam	473	3,2452	,97199
Toplam	Gümüşpala Anadolu Lisesi	181	3,1253	,67932
	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	164	3,1045	,50335
	Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	128	3,7834	,51240
	Toplam	473	3,2962	,64997

Tablo 18 incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin “Öğretmen davranışları” alt faktörüne ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer okullara göre daha yüksektir.
- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin “Öğrenme – öğretme süreçleri” alt faktörüne ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer okullara göre daha yüksektir.
- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin “Öğrenci davranışları” alt faktörüne ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer okullara göre daha yüksektir.

Tablo 19

Ortaöğretim Öğrencilerinin Okullarına Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	Varyasyon Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	103,427	2	51,713	58,406	,000
	Gruplar İçi	416,142	470	,885		Fark
	Toplam	519,569	472			Önemli
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	22,576	2	11,288	21,030	,000
	Gruplar İçi	252,273	470	,537		Fark
	Toplam	274,849	472			Önemli
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	99,890	2	49,945	67,837	,000
	Gruplar İçi	346,037	470	,736		Fark
	Toplam	445,927	472			Önemli
Toplam	Gruplar Arası	41,693	2	20,847	62,127	,000
	Gruplar İçi	157,708	470	,336		Fark
	Toplam	199,401	472			Önemli

*P<0.01

Ortaöğretim öğrencilerin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 19'daki varyans analizi sonucu incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın [$F(2,470)=58,406$]; $p<0.01$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 19'daki varyans analizi sonucu incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme – öğretim süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın [$F(2,470)=21.030$] $p<0.01$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 19'daki varyans analizi sonucu incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın [$F(2,470)=67.837$] $p<0.01$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Tablo 20
Ortaöğretim Öğrencilerinin Okullarına Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına
İlişkin Görüşlerinin Scheffe Testi Sonuçları

Dependent Variable	(I) Okul	(J) Okul	Mean Difference (I-J)
			Lower Bound
Öğretmen davranışları	Gümüşpala Anadolu Lisesi	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	,47678(*)
		Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	-,72116(*)
	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	Gümüşpala Anadolu Lisesi	-,47678(*)
		Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	- 1,19793(*)
	Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	Gümüşpala Anadolu Lisesi	,72116(*)
		Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	1,19793(*)
Öğrenme – Öğretim Süreçleri	Gümüşpala Anadolu Lisesi	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	-,40367(*)
		Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	-,49462(*)
	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	Gümüşpala Anadolu Lisesi	,40367(*)
		Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	-,09095
	Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	Gümüşpala Anadolu Lisesi	,49462(*)
		Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	,09095
Öğrenci Davranışları	Gümüşpala Anadolu Lisesi	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	,17015
		Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	-,94051(*)
	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	Gümüşpala Anadolu Lisesi	-,17015
		Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	- 1,11066(*)
	Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	Gümüşpala Anadolu Lisesi	,94051(*)
		Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	1,11066(*)
Toplam	Gümüşpala Anadolu Lisesi	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	,02082
		Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	-,65807(*)
	Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	Gümüşpala Anadolu Lisesi	-,02082
		Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	-,67889(*)
	Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	Gümüşpala Anadolu Lisesi	,65807(*)
		Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	,67889(*)

Tablo 20 incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerinin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin görüşlerindeki farklılığın kaynağını bulabilmek için yapılan Scheffe Testi sonuçları incelendiğinde;

- Sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin en olumlu görüşün Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin olduğu, en düşük görüşün ise Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi öğrencilerinin belirttiği anlaşılmaktadır.
- Sınıf Atmosferi ölçeğinin “Öğrenme – öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin en olumlu görüşün Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin olduğu, en düşük görüşün ise Gümüşpala Anadolu Lisesi öğrencilerinin belirttiği anlaşılmaktadır.
- Sınıf Atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin en olumlu görüşün Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin olduğu, en düşük görüşün ise Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi öğrencilerinin belirttiği anlaşılmaktadır.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olmasının farkın kaynağını oluşturduğu anlaşılmaktadır.

3) Ortaöğretim Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri:

Bu araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?” probleminin çözümüne ilişkin olarak, ortaöğretim kız ve erkek öğrencilerin her bir alt boyuta ilişkin görüşlerinin ortalama ve standart sapmaları arasındaki farkların anlamlı olup olmadığını belirtmek için T-testi yapılmıştır. Elde edilen bilgiler Tablo 21’de verilmektedir.

Tablo 21
Ortaöğretim Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin T- Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	Sx	SD	T DEĞERİ	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Kız	155	3,4911	,99879	471	4,934	,000 Fark Önemli
	Erkek	318	2,9961	1,03625			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Kız	155	3,5329	,70868	471	2,118	,035 Fark Önemli
	Erkek	318	3,3752	,78414			
Öğrenci Davranışları	Kız	155	3,5145	,95186	471	4,283	,000 Fark Önemli
	Erkek	318	3,1140	,95594			
Toplam	Kız	155	3,5144	,61139	471	5,238	,000 Fark Önemli
	Erkek	318	3,1898	,64250			

****p<0.05**

Tablo 21 de yer alan bulgular incelendiğinde;

- Sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin kız öğrencilerin ortalamalarının, erkek öğrencilerin ortalamalarından daha büyük olduğu görülmektedir. Cinsiyetlerine göre öğrencilerin ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan T-testi sonucunun [$t(471)=4,934$]; $p<0,01$ düzeyinde olduğu görülmektedir.
- Sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin kız öğrencilerin ortalamalarının, erkek öğrencilerin ortalamalarından daha büyük olduğu görülmektedir. Cinsiyetlerine göre öğrencilerin ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan T-testi sonucunun [$t(471)=2,118$]; $p<0,05$ düzeyinde olduğu görülmektedir.

- Sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin kız öğrencilerin ortalamalarının, erkek öğrencilerin ortalamalarından daha büyük olduğu görülmektedir. Cinsiyetlerine göre öğrencilerin ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan T-testi sonucunun [$t(471)=4,283$; $p<0,01$ düzeyinde olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak kız öğrencilerin tüm boyutlarda ve toplamda sınıf atmosferi algı ölçeğine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu söylenebilir.

4) Ortaöğretim Öğrencilerinin Annelerinin Öğrenim Durumlarına Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri:

Bu araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Ortaöğretim öğrencilerinin annelerinin öğrenim durumlarına göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?” probleminin çözümü için ortaöğretim öğrencilerinin annelerinin öğrenim durumlarına göre sınıf atmosferi ölçeğinin her bir alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 22 ve Tablo 23 'de verilmiştir.

Tablo 22

Ortaöğretim Öğrencilerinin Anne Öğrenim Düzeyine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyutlar	Öğrenim Düzeyi	N	\bar{X}	Sx
Öğretmen Davranışları	Okuryazar değil	29	3,2543	,90970
	İlkokul	237	3,1619	1,06556
	Ortaokul	90	3,0833	1,09198
	Lise	89	3,1685	1,00938
	Üniversite	24	3,2396	1,04252
	Üniversite sonrası	4	3,2188	1,49435
	Toplam	473	3,1583	1,04918
Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Okuryazar değil	29	3,2897	,73112
	İlkokul	237	3,3932	,80018
	Ortaokul	90	3,4233	,76658
	Lise	89	3,5416	,66994
	Üniversite	24	3,4750	,78366
	Üniversite sonrası	4	3,6500	,45092
	Toplam	473	3,4268	,76309
Öğrenci Davranışları	Okuryazar değil	29	3,1638	,76554
	İlkokul	237	3,1530	,97537
	Ortaokul	90	3,3444	1,06830
	Lise	89	3,3736	,91478
	Üniversite	24	3,2917	,96590
	Üniversite sonrası	4	3,9375	,77392
	Toplam	473	3,2452	,97199
Toplam	Okuryazar değil	29	3,2539	,63596
	İlkokul	237	3,2654	,66354
	Ortaokul	90	3,2854	,68279
	Lise	89	3,3754	,56481
	Üniversite	24	3,3561	,73068
	Üniversite sonrası	4	3,5455	,61769
	Toplam	473	3,2962	,64997

Tablo 22 incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin annelerinin öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Annelerinin öğrenim düzeyi “Okur-yazar olmayan” öğrencilerin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer anne öğrenim durumu düzeylerine göre daha yüksektir.
- Annelerinin öğrenim düzeyi “Üniversite ve sonrası” olan öğrencilerin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer anne öğrenim durumu düzeylerine göre daha yüksektir.
- Annelerinin öğrenim düzeyi “Üniversite ve sonrası” olan öğrencilerin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer anne öğrenim durumu düzeylerine göre daha yüksektir

Tablo 23

Ortaöğretim Öğrencilerinin Annelerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	,959	5	,192	,173	,973 Fark önemsiz
	Gruplar İçi	518,611	467	1,111		
	Toplam	519,569	472			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	2,241	5	,448	,768	,573 Fark önemsiz
	Gruplar İçi	272,608	467	,584		
	Toplam	274,849	472			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	6,532	5	1,306	1,388	,227 Fark önemsiz
	Gruplar İçi	439,395	467	,941		
	Toplam	445,927	472			
Toplam	Gruplar Arası	1,179	5	,236	,556	,734 Fark önemsiz
	Gruplar İçi	198,222	467	,424		
	Toplam	199,401	472			

Ortaöğretim öğrencilerin annelerinin öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 23’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin annelerinin öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(5,467)=0,173]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 23’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin annelerinin öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme –öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(5,467)=0.768]$ $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 23’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin annelerinin öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(5,467)=1.388]$ $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Annelerinin öğrenim düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır.

5) Ortaöğretim Öğrencilerinin Babalarının Öğrenim Durumlarına Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri:

Bu araştırmanın beşinci alt problemi olan “Ortaöğretim öğrencilerinin babalarının öğrenim durumlarına göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?” probleminin çözümünde ortaöğretim öğrencilerinin

babalarının öğrenim durumlarına göre sınıf atmosferi ölçeğinin her bir alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 24 ve Tablo 25’de verilmiştir.

Tablo 24

Ortaöğretim Öğrencilerinin Baba Öğrenim Düzeyine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Faktörler	Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Ss
Öğretmen Davranışları	Okuryazar değil	10	3,0000	,84369
	İlkokul	151	3,2070	,99457
	Ortaokul	127	3,1191	1,07181
	Lise	123	3,1789	1,10084
	Üniversite	58	3,1228	1,08101
	Üniversite sonrası	4	2,8438	1,19188
	Toplam	473	3,1583	1,04918
Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Okuryazar değil	10	3,7400	,52324
	İlkokul	151	3,3046	,84942
	Ortaokul	127	3,3858	,77590
	Lise	123	3,5870	,65474
	Üniversite	58	3,4483	,66682
	Üniversite sonrası	4	3,3250	1,15289
	Toplam	473	3,4268	,76309
Öğrenci Davranışları	Okuryazar değil	10	3,4000	,74722
	İlkokul	151	3,1507	,96483
	Ortaokul	127	3,1378	1,01120
	Lise	123	3,3476	,92253
	Üniversite	58	3,4267	1,00001
	Üniversite sonrası	4	4,0625	,94373
	Toplam	473	3,2452	,97199
Toplam	Okuryazar değil	10	3,4091	,52792
	İlkokul	151	3,2411	,66740
	Ortaokul	127	3,2437	,68078
	Lise	123	3,3950	,58625
	Üniversite	58	3,3260	,67791
	Üniversite sonrası	4	3,2841	,67560
	Toplam	473	3,2962	,64997

Tablo 24 incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin babalarının öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Babalarının öğrenim düzeyi “İlkokul mezunu” olan öğrencilerin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer baba öğrenim durumu düzeylerine göre daha yüksektir.
- Babalarının öğrenim düzeyi “Okuryazar değil” olan öğrencilerin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer baba öğrenim durumu düzeylerine göre daha yüksektir.
- Babalarının öğrenim düzeyi “Üniversite ve sonrası” olan öğrencilerin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer baba öğrenim durumu düzeylerine göre daha yüksektir.

Tablo 25

Ortaöğretim Öğrencilerinin Babalarının Öğrenim Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Boyutlarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİM İ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	1,324	5	,265	,239	,945
	Gruplar İçi	518,245	467	1,110		
	Toplam	519,569	472			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	6,672	5	1,334	2,324	,042
	Gruplar İçi	268,177	467	,574		
	Toplam	274,849	472			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	8,926	5	1,785	1,908	,092

	Gruplar İçi	437,001	467	,936		
	Toplam	445,927	472			
Toplam	Gruplar Arası	2,189	5	,438	1,037	,395
	Gruplar İçi	197,212	467	,422		
	Toplam	199,401	472			

Ortaöğretim öğrencilerin babalarının öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 25'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin babalarının öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(5,467)=0,239]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 25'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin babalarının öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme –öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(5,467)=2.324]$ $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 25'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde ortaöğretim öğrencilerin babalarının öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(5,467)=1.908]$ $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

- Babalarının öğrenim düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin öğrenme-öğretme süreçleri alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu farklılığın kaynağını bulabilmek için yapılan Scheffe testi sonucunda farklılığın kaynağına ulaşamamıştır. Diğer alt boyutlarda ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı görülmektedir.

6) Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Altıncı alt problemimiz olan “Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?” probleminin çözümünde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım, Matematik, Kimya ve Tarih derslerindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferine ilişkin görüşlerinin her bir alt boyutuna ait algılarının ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular tablolarda verilmiştir.

6.1) Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 26
Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım
Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt
Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Gümüşpala Anadolu Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	73	3,0068	,93956
		Geçer	47	3,0532	,82330
		Orta	50	3,2500	,78895
		İyi	9	3,6667	,77308
		Pekiyi	2	3,8750	,88388
		Toplam	181	3,1285	,87117
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	73	3,0986	,96875
		Geçer	47	3,0617	,67262
		Orta	50	3,2540	,67769
		İyi	9	3,5000	,91378
		Pekiyi	2	3,2000	,42426
		Toplam	181	3,1530	,81633
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	73	3,0137	,89548
		Geçer	47	2,9521	,94213
		Orta	50	3,1650	,82315
		İyi	9	3,1667	1,06066
		Pekiyi	2	3,2500	,35355
		Toplam	181	3,0497	,88914
	Toplam	Zayıf	73	3,0498	,77247
		Geçer	47	3,0387	,63679
		Orta	50	3,2364	,56100
		İyi	9	3,5000	,59440
		Pekiyi	2	3,4545	,57854
		Toplam	181	3,1253	,67932

Tablo 26 incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin

sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri, diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeyi “İyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 27

Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	5,806	4	1,452	1,953	,104
	Gruplar İçi	130,801	176	,743		
	Toplam	136,607	180			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	2,206	4	,551	,824	,511
	Gruplar İçi	117,745	176	,669		
	Toplam	119,951	180			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	1,410	4	,353	,440	,779

	Gruplar İçi	140,892	176	,801		
	Toplam	142,302	180			
Toplam	Gruplar Arası	2,866	4	,716	1,572	,184
	Gruplar İçi	80,199	176	,456		
	Toplam	83,065	180			

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 27'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin "Öğretmen davranışları" alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,176)=1,953]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 27'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin "Öğrenme-öğretme süreçleri" alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,176)=0,824]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 27'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin "Öğrenci davranışları" alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,176)=0,440]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin

görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde anlamlı bir farklılığa ulaşamamıştır.

6.2) Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 28

Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Gümüşpala Anadolu Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	90	2,9597	,83271
		Geçer	45	3,2194	,84492
		Orta	29	3,4655	,95015
		İyi	12	3,3125	,98929
		Pekiyi	5	2,9500	,40117
		Toplam	181	3,1285	,87117
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	90	2,9444	,80965
		Geçer	45	3,2467	,79761
		Orta	29	3,6724	,71459
		İyi	12	3,2417	,56962
		Pekiyi	5	2,8400	,87063
		Toplam	181	3,1530	,81633
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	90	2,8583	,89164
		Geçer	45	3,1889	,81386
		Orta	29	3,2500	,91124
		İyi	12	3,3958	,82887
		Pekiyi	5	3,2500	1,07529
		Toplam	181	3,0497	,88914
	Toplam	Zayıf	90	2,9343	,65368
		Geçer	45	3,2263	,68240
		Orta	29	3,5204	,62189
		İyi	12	3,2955	,62007
		Pekiyi	5	2,9545	,42640
		Toplam	181	3,1253	,67932

Tablo 28 incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeyi “Orta” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeyi “Orta” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeyi “İyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 29

Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİM İ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	6,795	4	1,699	2,303	,060
	Gruplar İçi	129,812	176	,738		
	Toplam	136,607	180			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	12,718	4	3,179	5,218	,001
	Gruplar İçi	107,233	176	,609		
	Toplam	119,951	180			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	6,970	4	1,742	2,266	,064
	Gruplar İçi	135,333	176	,769		
	Toplam	142,302	180			
Toplam	Gruplar Arası	8,760	4	2,190	5,187	,001
	Gruplar İçi	74,304	176	,422		
	Toplam	83,065	180			

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 29'daki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin

“Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın [$F(4,176)=2,303$]; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

- Tablo 29’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın [$F(4,176)=5,218$]; $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 29’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın [$F(4,176)=2,266$]; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Tablo 29’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferinin öğrenme-öğretme süreçleri alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu farklılığın kaynağını bulabilmek için yapılan Scheffe testi sonucunda farklılığın kaynağına ulaşılamamıştır. Diğer alt boyutlarda ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı görülmektedir.

6.3) Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 30
Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Gümüşpala Anadolu Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	126	3,0675	,83406
		Geçer	36	3,2257	,91115
		Orta	16	3,3125	,96285
		İyi	3	3,5417	1,55289
		Toplam	181	3,1285	,87117
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	126	3,1103	,80923
		Geçer	36	3,2722	,75918
		Orta	16	3,2500	1,04371
		İyi	3	3,0000	,55678
		Toplam	181	3,1530	,81633
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	126	2,9722	,85219
		Geçer	36	3,3056	1,03356
		Orta	16	3,1250	,80104
		İyi	3	2,8333	,76376
		Toplam	181	3,0497	,88914
	Toplam	Zayıf	126	3,0696	,65175
		Geçer	36	3,2614	,68836
		Orta	16	3,2500	,82805
		İyi	3	3,1667	,94512
		Toplam	181	3,1253	,67932

Tablo 30 incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeyi “İyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 31

Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	1,863	3	,621	,816	,487
	Gruplar İçi	134,744	177	,761		
	Toplam	136,607	180			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	,962	3	,321	,477	,699
	Gruplar İçi	118,989	177	,672		
	Toplam	119,951	180			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	3,344	3	1,115	1,420	,239
	Gruplar İçi	138,958	177	,785		
	Toplam	142,302	180			
Toplam	Gruplar Arası	1,311	3	,437	,946	,420
	Gruplar İçi	81,754	177	,462		
	Toplam	83,065	180			

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 31'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(3,177)=0,816]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 31'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(3,177)=0,477]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 31'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(3,177)=1,420]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır.

6.4) Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 32

Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Gümüşpala Anadolu Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	89	3,0478	,92309
		Geçer	42	3,0833	,85033
		Orta	37	3,2635	,65669
		İyi	11	3,2273	1,02442
		Pekiyi	2	4,6250	,17678
		Toplam	181	3,1285	,87117
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	89	3,0416	,80845
		Geçer	42	3,1952	,81956
		Orta	37	3,3270	,73999
		İyi	11	3,2364	1,11738
		Pekiyi	2	3,5500	,07071
		Toplam	181	3,1530	,81633
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	89	2,9466	,91660
		Geçer	42	2,9643	,89131
		Orta	37	3,3649	,79406
		İyi	11	3,2045	,81254
		Pekiyi	2	2,7500	1,06066
		Toplam	181	3,0497	,88914
	Toplam	Zayıf	89	3,0266	,70700
		Geçer	42	3,1126	,66390
		Orta	37	3,3108	,50893
		İyi	11	3,2273	,92263
		Pekiyi	2	3,7955	,09642
		Toplam	181	3,1253	,67932

Tablo 32 incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeyi “Orta” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 33
Gümüşpala Anadolu Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki
Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin
Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	5,927	4	1,482	1,996	,097
	Gruplar İçi	130,680	176	,743		
	Toplam	136,607	180			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	2,692	4	,673	1,010	,404
	Gruplar İçi	117,259	176	,666		
	Toplam	119,951	180			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	5,370	4	1,343	1,726	,146
	Gruplar İçi	136,932	176	,778		
	Toplam	142,302	180			
Toplam	Gruplar Arası	3,161	4	,790	1,740	,143
	Gruplar İçi	79,904	176	,454		
	Toplam	83,065	180			

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 33’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,176)=1,996]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

- Tablo 33'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,176)=1,010]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 33'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,176)=1,726]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde anlamlı bir farklılığa ulaşamamıştır

7) Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Yedinci alt problemimiz olan, “Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?” problem cümlesi ile ilgili Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım, Matematik, Kimya ve Tarih derslerindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferine ilişkin görüşlerinin her bir alt boyutuna ait algılarının ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular tablolarda verilmiştir.

7.1) Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 34

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	35	2,9679	1,08734
		Geçer	54	2,4375	1,14403
		Orta	55	2,6773	1,15237
		İyi	16	2,5547	1,14652
		Pekiyi	4	2,8125	1,58935
		Toplam	164	2,6517	1,14805
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	35	3,1886	,77603
		Geçer	54	3,7593	,60735
		Orta	55	3,6600	,60541
		İyi	16	3,4438	,97773
		Pekiyi	4	3,0750	1,48633
		Toplam	164	3,5567	,74084
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	35	3,1429	,90197
		Geçer	54	2,8519	,82204
		Orta	55	2,7818	,91421
		İyi	16	2,7188	,61152
		Pekiyi	4	2,9375	1,12500
		Toplam	164	2,8796	,86313
	Toplam	Zayıf	35	3,1000	,51589
		Geçer	54	3,1136	,47409
		Orta	55	3,1430	,45441
İyi		16	2,9886	,56175	
Pekiyi		4	2,9545	1,16361	
Toplam		164	3,1045	,50335	

Tablo 34 incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf

atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeyi “Zayıf” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil-Anlatım dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil-Anlatım dersindeki akademik başarı düzeyi “ Zayıf” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 35

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	6,266	4	1,567	1,194	,315
	Gruplar İçi	208,570	159	1,312		
	Toplam	214,836	163			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	8,678	4	2,169	4,270	,003
	Gruplar İçi	80,785	159	,508		
	Toplam	89,463	163			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	3,420	4	,855	1,152	,334
	Gruplar İçi	118,014	159	,742		
	Toplam	121,434	163			
Toplam	Gruplar Arası	,391	4	,098	,380	,822
	Gruplar İçi	40,907	159	,257		
	Toplam	41,298	163			

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 35’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=1,194]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

- Tablo 35'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=4,270]$; $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 35'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=1,152]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu farklılığın kaynağını bulabilmek için yapılan Scheffe testi sonucunda farklılığın kaynağına ulaşılammıştır. Diğer alt boyutlarda ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı görülmektedir.

7.2) Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 36

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	63	2,3552	1,07862
		Geçer	40	2,7063	1,16146
		Orta	36	2,7882	1,05510
		İyi	16	2,7891	1,29319
		Pekiyi	9	3,6944	1,09707
		Toplam	164	2,6517	1,14805
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	63	3,7571	,65074
		Geçer	40	3,4950	,66292
		Orta	36	3,2611	,90183
		İyi	16	3,5438	,72293
		Pekiyi	9	3,6333	,69642
		Toplam	164	3,5567	,74084
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	63	2,6786	,76915
		Geçer	40	2,9625	,91908
		Orta	36	3,1736	,87387
		İyi	16	2,7813	,86542
		Pekiyi	9	2,9167	,98425
		Toplam	164	2,8796	,86313
	Toplam	Zayıf	63	3,0512	,39932
		Geçer	40	3,1114	,43366
		Orta	36	3,0732	,63080
İyi		16	3,1307	,54238	
Pekiyi		9	3,5253	,69980	
Toplam		164	3,1045	,50335	

Tablo 36 incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeyi “İyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin

görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeyi “Zayıf” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 37

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	16,417	4	4,104	3,289	,013
	Gruplar İçi	198,419	159	1,248		
	Toplam	214,836	163			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	5,884	4	1,471	2,799	,028
	Gruplar İçi	83,578	159	,526		
	Toplam	89,463	163			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	6,100	4	1,525	2,102	,083
	Gruplar İçi	115,334	159	,725		
	Toplam	121,434	163			
Toplam	Gruplar Arası	1,820	4	,455	1,833	,125
	Gruplar İçi	39,478	159	,248		
	Toplam	41,298	163			

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans nalizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 37'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159) = 3,289]$; $p < 0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

- Tablo 37.'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=2,799]$; $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 37.'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=2,102]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğretmen davranışları” ve “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu farklılığın kaynağını bulabilmek için yapılan Scheffe testi sonucunda farklılığın kaynağına ulaşılamamıştır. Diğer alt boyutta ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı görülmektedir.

7.3) Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 38

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	75	2,4617	1,14213
		Geçer	38	2,6053	1,17315
		Orta	38	2,8421	1,02572
		İyi	8	2,8594	1,37327
		Pekiyi	5	4,0750	,39131
		Toplam	164	2,6517	1,14805
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	75	3,7120	,67282
		Geçer	38	3,6368	,69415
		Orta	38	3,2474	,73988
		İyi	8	3,1875	1,06159
		Pekiyi	5	3,5600	,89610
		Toplam	164	3,5567	,74084
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	75	2,8433	,73265
		Geçer	38	2,8618	,78992
		Orta	38	2,8816	1,16645
		İyi	8	2,9375	,63738
		Pekiyi	5	3,4500	,95851
		Toplam	164	2,8796	,86313
	Toplam	Zayıf	75	3,0994	,45868
		Geçer	38	3,1208	,43190
		Orta	38	3,0335	,57308
		İyi	8	3,0227	,66316
		Pekiyi	5	3,7273	,59178
		Toplam	164	3,1045	,50335

Tablo 38 incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeyi “Zayıf” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 39

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	14,642	4	3,660	2,907	,023
	Gruplar İçi	200,194	159	1,259		
	Toplam	214,836	163			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	6,780	4	1,695	3,259	,013
	Gruplar İçi	82,683	159	,520		
	Toplam	89,463	163			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	1,764	4	,441	,586	,673
	Gruplar İçi	119,670	159	,753		
	Toplam	121,434	163			
Toplam	Gruplar Arası	2,196	4	,549	2,233	,068
	Gruplar İçi	39,102	159	,246		
	Toplam	41,298	163			

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 39'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=2,907]$; $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 39'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=3,259]$; $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 39'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=0,586]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğretmen davranışları” ve “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu farklılığın kaynağını bulabilmek için yapılan Scheffe testi sonucunda farklılığın kaynağına ulaşamamıştır. Diğer alt boyutta ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı görülmektedir.

7.4) Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 40

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	24	2,7708	1,28414
		Geçer	48	2,6042	1,21776
		Orta	59	2,4428	1,01956
		İyi	29	2,8147	1,04829
		Pekiyi	4	4,4063	,11968
		Toplam	164	2,6517	1,14805
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	24	3,5333	,75162
		Geçer	48	3,7875	,63702
		Orta	59	3,5119	,74489
		İyi	29	3,2483	,76514
		Pekiyi	4	3,8250	1,01448
		Toplam	164	3,5567	,74084
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	24	2,6563	,95784
		Geçer	48	2,8177	,68947
		Orta	59	2,8263	,90050
		İyi	29	3,2069	,94034
		Pekiyi	4	3,3750	,43301
		Toplam	164	2,8796	,86313
	Toplam	Zayıf	24	3,0966	,58921
		Geçer	48	3,1809	,38712
		Orta	59	2,9985	,45470
		İyi	29	3,0831	,59540
		Pekiyi	4	3,9545	,40993
		Toplam	164	3,1045	,50335

Tablo 40 incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 41

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	16,108	4	4,027	3,222	,014
	Gruplar İçi	198,729	159	1,250		
	Toplam	214,836	163			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	5,735	4	1,434	2,723	,031
	Gruplar İçi	83,727	159	,527		
	Toplam	89,463	163			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	5,637	4	1,409	1,935	,107
	Gruplar İçi	115,797	159	,728		
	Toplam	121,434	163			
Toplam	Gruplar Arası	3,849	4	,962	4,085	,004
	Gruplar İçi	37,450	159	,236		
	Toplam	41,298	163			

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 41’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=3,222]$; $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

- Tablo 41'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=2,723]$; $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo41'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=1,935]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğretmen davranışları” ve “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu farklılığın kaynağını bulabilmek için yapılan Scheffe testi sonucunda farklılığın kaynağına ulaşılammıştır. Diğer alt boyutta ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı görülmektedir.

8) Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Sekizinci alt problemimiz olan, “Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?” probleminin çözümü için Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım, Matematik, Kimya ve Tarih derslerindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferine ilişkin görüşlerinin her bir alt boyutuna ait algılarının ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular tablolarda verilmiştir.

8.1) Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 42

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	28	3,7813	,53859
		Geçer	40	3,7500	,72887
		Orta	45	4,0389	,61169
		İyi	13	3,5962	1,17166
		Pekiyi	2	4,1875	,08839
		Toplam	128	3,8496	,71375
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	28	3,6071	,48376
		Geçer	40	3,6000	,69651
		Orta	45	3,7622	,51092
		İyi	13	3,5077	,63175
		Pekiyi	2	3,5000	,56569
		Toplam	128	3,6477	,58093
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	28	3,9732	,76479
		Geçer	40	4,0563	,69910
		Orta	45	4,0444	,84828
		İyi	13	3,6731	1,07715
		Pekiyi	2	3,7500	,35355
		Toplam	128	3,9902	,80501
	Toplam	Zayıf	28	3,7370	,39108
		Geçer	40	3,7375	,53511
		Orta	45	3,9141	,48929
		İyi	13	3,5699	,70457
		Pekiyi	2	3,7955	,22499
		Toplam	128	3,7834	,51240

Tablo 42 incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 42 incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeyi “Pekiyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeyi “Orta” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeyi “ Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 43
Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil-Anlatım
Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt
Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	3,203	4	,801	1,602	,178
	Gruplar İçi	61,495	123	,500		
	Toplam	64,699	127			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	1,026	4	,256	,754	,557
	Gruplar İçi	41,834	123	,340		
	Toplam	42,859	127			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	1,738	4	,434	,663	,619
	Gruplar İçi	80,563	123	,655		
	Toplam	82,300	127			
Toplam	Gruplar Arası	1,506	4	,377	1,455	,220
	Gruplar İçi	31,839	123	,259		
	Toplam	33,345	127			

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 43'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=1,602]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

- Tablo 43'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=0,754]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 43'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=0,663]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır.

8.2) Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 44

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	46	3,8370	,70409
		Geçer	36	3,9583	,52355
		Orta	28	3,8125	,69680
		İyi	13	4,1058	,57019
		Pekiyi	5	2,7250	1,42632
		Toplam	128	3,8496	,71375
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	46	3,6565	,62420
		Geçer	36	3,7417	,48425
		Orta	28	3,5714	,64225
		İyi	13	3,6846	,39549
		Pekiyi	5	3,2200	,81976
		Toplam	128	3,6477	,58093
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	46	4,1033	,72567
		Geçer	36	4,0486	,72412
		Orta	28	3,9554	,74862
		İyi	13	3,7692	1,17021
		Pekiyi	5	3,3000	1,10962
		Toplam	128	3,9902	,80501
	Toplam	Zayıf	46	3,8034	,51977
		Geçer	36	3,8763	,37445
		Orta	28	3,7289	,54045
		İyi	13	3,8531	,42606
		Pekiyi	5	3,0545	,87811
		Toplam	128	3,7834	,51240

Tablo 44 incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeyi “İyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin

görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeyi “Zayıf” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 45

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	7,648	4	1,912	4,122	,004
	Gruplar İçi	57,050	123	,464		
	Toplam	64,699	127			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	1,417	4	,354	1,051	,384
	Gruplar İçi	41,443	123	,337		
	Toplam	42,859	127			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	3,761	4	,940	1,473	,215
	Gruplar İçi	78,539	123	,639		
	Toplam	82,300	127			

Toplam	Gruplar Arası	3,131	4	,783	3,187	,016
	Gruplar İçi	30,214	123	,246		
	Toplam	33,345	127			

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 45'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=4,122]$; $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 45'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=1,051]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 45'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,159)=1,473]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu farklılığın kaynağını bulabilmek için yapılan Scheffe testi sonucunda farklılığın kaynağına ulaşılamamıştır. Diğer alt boyutlarda ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı görülmektedir.

8.3) Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 46

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	35	3,7107	,67978
		Geçer	30	4,0792	,59041
		Orta	37	3,8345	,67896
		İyi	24	3,8021	,88842
		Pekiyi	2	3,6875	1,32583
		Toplam	128	3,8496	,71375
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	35	3,5943	,70124
		Geçer	30	3,7933	,52649
		Orta	37	3,6459	,49699
		İyi	24	3,5583	,56176
		Pekiyi	2	3,5000	,98995
		Toplam	128	3,6477	,58093
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	35	4,0429	,72883
		Geçer	30	4,1750	,72857
		Orta	37	4,0878	,75511
		İyi	24	3,5417	,91979
		Pekiyi	2	3,8750	1,59099
		Toplam	128	3,9902	,80501
	Toplam	Zayıf	35	3,7182	,52011
		Geçer	30	3,9667	,47657
		Orta	37	3,7948	,46077
		İyi	24	3,6439	,54193
		Pekiyi	2	3,6364	1,22137
		Toplam	128	3,7834	,51240

Tablo 46 incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 47

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kimya Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	2,371	4	,593	1,170	,327
	Gruplar İçi	62,327	123	,507		
	Toplam	64,699	127			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	,972	4	,243	,713	,584
	Gruplar İçi	41,888	123	,341		
	Toplam	42,859	127			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	6,329	4	1,582	2,562	,042
	Gruplar İçi	75,971	123	,618		
	Toplam	82,300	127			
Toplam	Gruplar Arası	1,671	4	,418	1,623	,173
	Gruplar İçi	31,674	123	,258		
	Toplam	33,345	127			

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 47’deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın [$f(4,123) = 1,170$]; $p > 0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

- Tablo 47'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=0,713]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 47'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=2,562]$; $p<0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu farklılığın kaynağını bulabilmek için yapılan Scheffe testi sonucunda farklılığın kaynağına ulaşılamamıştır. Diğer alt boyutlarda ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı görülmektedir.

8.4) Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Var mıdır?

Tablo 48

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Okul	Faktörler	Başarı Durumu	N	\bar{X}	Ss
Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	Öğretmen Davranışları	Zayıf	4	3,0313	,78644
		Geçer	13	3,8846	,49335
		Orta	49	3,8265	,64893
		İyi	54	3,9560	,69836
		Pekiyi	8	3,6250	1,20268
		Toplam	128	3,8496	,71375
	Öğrenme-Öğretme Süreçleri	Zayıf	4	3,4500	1,03441
		Geçer	13	3,8385	,33050
		Orta	49	3,6245	,50889
		İyi	54	3,6370	,66596
		Pekiyi	8	3,6500	,49857
		Toplam	128	3,6477	,58093
	Öğrenci Davranışları	Zayıf	4	3,8125	,68845
		Geçer	13	4,1923	,67819
		Orta	49	3,9388	,78483
		İyi	54	4,0370	,86794
		Pekiyi	8	3,7500	,80178
		Toplam	128	3,9902	,80501
	Toplam	Zayıf	4	3,3636	,73011
		Geçer	13	3,9196	,29173
		Orta	49	3,7551	,45943
		İyi	54	3,8258	,56963
		Pekiyi	8	3,6591	,55935
		Toplam	128	3,7834	,51240

Tablo 48 incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt boyutuna ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeyi “İyi” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.
- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf

atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

- Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeyi “Geçer” olan öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalama değeri diğer akademik başarı düzeylerine sahip öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 49
Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Tarih
Dersindeki Akademik Başarı Düzeylerine Göre Sınıf Atmosferi Alt
Faktörlerine İlişkin Görüşlerinin
Varyans Analizi Sonuçları

FAKTÖRLER	VK	KT	SD	KO	F	ÖNEM DENETİMİ
Öğretmen Davranışları	Gruplar Arası	3,736	4	,934	1,884	,117
	Gruplar İçi	60,963	123	,496		
	Toplam	64,699	127			
Öğrenme – Öğretme Süreçleri	Gruplar Arası	,662	4	,165	,482	,749
	Gruplar İçi	42,197	123	,343		
	Toplam	42,859	127			
Öğrenci Davranışları	Gruplar Arası	1,367	4	,342	,519	,722
	Gruplar İçi	80,933	123	,658		
	Toplam	82,300	127			
Toplam	Gruplar Arası	1,206	4	,301	1,154	,335
	Gruplar İçi	32,139	123	,261		
	Toplam	33,345	127			

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Tablo 49'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=1,884]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 49'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=0,482]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.
- Tablo 49'deki varyans analizi sonucu incelendiğinde Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın $[F(4,123)=0,519]$; $p>0.05$ düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır

9. Okul Türlerine göre Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Sınıf Atmosferi Arasında Nasıl Bir İlişki Vardır?

Araştırmaya katılan ortaöğretim öğrencilerin okul türlerine göre akademik başarıları ile sınıf atmosferi arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için çoklu korelasyon analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo50’de verildiği gibidir.

Tablo 50

Okul Türlerine Göre Ortaöğretim Öğrencilerin Akademik Başarıları ile Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasındaki Çoklu Korelasyon Analizi

Okul			Dil ve Anlatım	Matematik	Kimya	Tarih	Toplam
Gümüşpala Anadolu Lisesi	Dil ve Anlatım	Pearson Correlation	1	,427(**)	,330(**)	,393(**)	,163(*)
		Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,028
		N	181	181	181	181	181
	Matematik	Pearson Correlation	,427(**)	1	,373(**)	,331(**)	,229(**)
		Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,002
		N	181	181	181	181	181
	Kimya	Pearson Correlation	,330(**)	,373(**)	1	,267(**)	,105
		Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,161
		N	181	181	181	181	181
	Tarih	Pearson Correlation	,393(**)	,331(**)	,267(**)	1	,177(*)
		Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,017
		N	181	181	181	181	181
	Toplam	Pearson Correlation	,163(*)	,229(**)	,105	,177(*)	1
		Sig. (2-tailed)	,028	,002	,161	,017	
		N	181	181	181	181	181
Bayraklı Anadolu	Dil ve Anlatım	Pearson Correlation	1	,275(**)	,358(**)	,301(**)	-,039
		Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,619
		N	164	164	164	164	164

	Matematik	Pearson Correlation	,275(**)	1	,589(**)	,318(**)	,146
		Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,063
		N	164	164	164	164	164
	Kimya	Pearson Correlation	,358(**)	,589(**)	1	,436(**)	,065
		Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,411
		N	164	164	164	164	164
	Tarih	Pearson Correlation	,301(**)	,318(**)	,436(**)	1	,035
		Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,659
		N	164	164	164	164	164
	Toplam	Pearson Correlation	-,039	,146	,065	,035	1
		Sig. (2-tailed)	,619	,063	,411	,659	
		N	164	164	164	164	164
Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi	Dil ve Anlatım	Pearson Correlation	1	,300(**)	,315(**)	,441(**)	,026
		Sig. (2-tailed)		,001	,000	,000	,767
		N	128	128	128	128	128
	Matematik	Pearson Correlation	,300(**)	1	,560(**)	,238(**)	-,155
		Sig. (2-tailed)	,001		,000	,007	,081
		N	128	128	128	128	128
	Kimya	Pearson Correlation	,315(**)	,560(**)	1	,373(**)	-,066
		Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,457
		N	128	128	128	128	128
	Tarih	Pearson Correlation	,441(**)	,238(**)	,373(**)	1	,033
		Sig. (2-tailed)	,000	,007	,000		,709
		N	128	128	128	128	128
Toplam	Pearson Correlation	,026	-,155	-,066	,033	1	
	Sig. (2-tailed)	,767	,081	,457	,709		
	N	128	128	128	128	128	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tablo 50 incelendiğinde Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile Matematik dersindeki başarı durumu arasında 0,427 düzeyinde pozitif yönde bir ilişkinin olduğu, Dil ve Anlatım dersinin Kimya dersi ile olan ilişki durumunun ise 0,373 düzeyinde pozitif

yönde olduğu ve Dil ve Anlatım dersinin Tarih dersi ile olan ilişki durumunun ise 0,393 düzeyinde pozitif yönde olduğu görülmektedir.

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,163 düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,229 düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,105 düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu, Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,177 düzeyinde olduğu görülmektedir

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile Matematik dersindeki başarı durumu arasında 0,275 düzeyinde, Dil ve Anlatım dersinin Kimya dersi ile olan ilişki durumunun ise 0,358 düzeyinde, Dil ve Anlatım dersinin Tarih dersi ile olan ilişki durumunun ise 0,301 düzeyinde pozitif yönde olduğu görülmektedir.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında -0,039 düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,146 düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,065 düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu, Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,035 düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile matematik dersindeki başarı durumu arasında 0,300 düzeyinde, Dil ve Anlatım dersinin Kimya dersi başarı durumu arasında 0,315 düzeyinde, Dil ve Anlatım dersinin Tarih dersi başarı durumu arasında ise 0,441 düzeyinde pozitif yönde ilişkinin olduğu görülmektedir.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,026 düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında -0,155 düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında -0,066 düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu, Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,033 düzeyinde olduğu görülmektedir.

10. Cinsiyetlerine Göre Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Sınıf Atmosferi Arasında Nasıl Bir İlişki Vardır?

Araştırmaya katılan ortaöğretim öğrencilerin cinsiyetlerine göre akademik başarıları ile sınıf atmosferi arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo51’de verildiği gibidir.

Tablo 51

Cinsiyetlerine Göre Ortaöğretim Öğrencilerin Akademik Başarıları ile Sınıf Atmosferine İlişkin Görüşleri Arasındaki Korelasyon Analizi

Cinsiyet			Dil ve Anlatım	Matematik	Kimya	Tarih	Toplam
Kız	Dil ve Anlatım	Pearson Correlation	1	,262(**)	,354(**)	,408(**)	,139
		Sig. (2-tailed)		,001	,000	,000	,084
		N	155	155	155	155	155
	Matematik	Pearson Correlation	,262(**)	1	,609(**)	,434(**)	,192(*)
		Sig. (2-	,001		,000	,000	,017

		tailed)							
		N	155	155	155	155	155		
		Kimya	Pearson Correlation	,354(**)	,609(**)	1	,498(**)	,273(**)	
		Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,001		
		N	155	155	155	155	155		
		Tarih	Pearson Correlation	,408(**)	,434(**)	,498(**)	1	,413(**)	
			Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000	
			N	155	155	155	155	155	
		Dil ve Anlatım	Pearson Correlation	,139	,192(*)	,273(**)	,413(**)	1	
			Sig. (2-tailed)	,084	,017	,001	,000		
			N	155	155	155	155	155	
	Erkek		Dil ve Anlatım	Pearson Correlation	1	,403(**)	,313(**)	,344(**)	-,001
				Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,985
				N	318	318	318	318	318
			Matematik	Pearson Correlation	,403(**)	1	,478(**)	,255(**)	,082
Sig. (2-tailed)				,000		,000	,000	,146	
N				318	318	318	318	318	
		Kimya	Pearson Correlation	,313(**)	,478(**)	1	,440(**)	,050	
			Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,379	
			N	318	318	318	318	318	
		Tarih	Pearson Correlation	,344(**)	,255(**)	,440(**)	1	,158(**)	
			Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,005	
			N	318	318	318	318	318	
		Toplam	Pearson Correlation	-,001	,082	,050	,158(**)	1	

		Sig. (2-tailed)	,985	,146	,379	,005	
		N	318	318	318	318	318

Tablo 51 incelendiğinde ortaöğretim dokuzuncu sınıf kız öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile Matematik dersi başarı durumu arasında 0,262 düzeyinde, Dil ve Anlatım dersinin Kimya dersi başarı durumu arasında 0,354 düzeyinde ve Dil ve Anlatım dersi ile Tarih dersinin başarı durumu arasında ise 0,408 düzeyinde pozitif yönde ilişkinin olduğu görülmektedir.

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf kız öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,139 düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,192(*) düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,273(**) düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu, Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,413(**) düzeyinde pozitif yönde ilişkinin olduğu görülmektedir.

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf kız öğrencilerinin Tarih, Kimya, ve Matematik derslerindeki akademik başarıları ile sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri arasında pozitif yönde $p < 0,05$ düzeyinde ilişkinin olduğu bulunmuştur. Kız öğrencilerin sınıf ortamındaki farkındalık düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf erkek öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile Matematik dersi başarı durumu arasında 0,403 düzeyinde, Dil ve Anlatım dersinin Kimya dersi başarı durumu arasında 0,313 düzeyinde ve Dil ve Anlatım dersi ile Tarih dersinin başarı durumu arasında ise 0,344 düzeyinde pozitif yönde ilişkinin olduğu görülmektedir.

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf erkek öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında -0,001 düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında

0,082 düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,050 düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu, Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,158(**) düzeyinde pozitif yönde ilişkinin olduğu görülmektedir.

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf erkek öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarıları ile sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri arasında pozitif yönde $p < 0,05$ düzeyinde ilişkinin olduğu bulunmuştur. Erkek öğrencilerin tarih dersinde sınıf ortamındaki farkındalık düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde bir önceki bölümde açıklanan bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar, sonuçların tartışılması ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler yer almaktadır.

Sonuç ve Tartışmalar

Bu araştırmanın problemi olan “Ortaöğretim öğrencilerinin sınıf atmosferine ilişkin algıları ile akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?” sorusuna, araştırma sonucunda ulaşılan bulgular;

1) Ortaöğretim öğrencilerinin “Öğretmen davranışları” alt faktöründeki “Öğretmenlerimiz bazı öğrencileri döver” maddesine % 73, “Öğretmenlerimiz kızınca bizi notla korkutur.” maddesine % 50 düzeyinde ,” Öğrenme-öğretme süreçleri “alt faktöründe ise “Öğretmenlerimiz derse hazırlıklı gelir.” maddesine % 83, “Öğretmenlerimiz dersleri görsel ve işitsel araçlarla işler.” maddesine % 53 düzeyinde; “Öğrenci davranışları” alt faktöründeki “Sınıfta kendimi yalnız

hissederim.” maddesine % 71, “Sınıfımızda demokratik bir ortam vardır” maddesine %60 düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu araştırmaya katılan deneklerin % 61,8’i mesleki ve teknik liselerde okuyan öğrencilerden oluşmaktadır. Mesleki ve teknik eğitim veren okullar, Milli Eğitim Bakanlığı’nın akademik başarı sıralamalarında alt sıralarda yer almakta ve davranış bozukluğu olarak adlandırılabilir istenmeyen davranışlar, öğrenciler arasında yaygın olarak görülmektedir. İlköğretimden düşük not ortalamalarıyla, elenerek gelen öğrenciler derslere aktif olarak katılmamakta bu durum da dersin verimini düşürmektedir. Bununla birlikte eğitim sürecinde geçiş sınıflar olan birinci, beşinci ve dokuzuncu sınıflar kendine özgü sorunlar barındırmaktadır. Özellikle dokuzuncu sınıflarda bu sorunlar daha belirgindir. Sekiz yıl boyunca öğrenim gördüğü ilköğretim kurumundan farklı bir yapılanmaya dahil olan öğrenci, uyum sorunları yaşamaktadır. İlköğretimlerde Ödül ve Disiplin Yönetmeliği ve devamsızlık sınırının olmaması, ilk defa karşılaştıkları dersler, öğretmenler ve sınıf arkadaşları, öğrencilerin okulda yabancılaşarak çekerek aidiyet duygusunu henüz geliştirmemelerine eklenen adolesan dönemi sorunları dokuzuncu sınıfta okuyan öğrencilerin ve bu sınıflara ders veren öğretmenlerin başat sorunlarıdır. Meslek liselerinde görev yapan kültür dersleri öğretmenlerinin büyük çoğunluğu mesleki doyumu mesleki eğitim veren liselerdeki okul atmosferinde bulamamaktan yakınmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitim veren liselerdeki eğitimin oldukça önemli bir kısmı atölyelerde gerçekleşmektedir. Makinelerin başında uygulamaya yönelik eğitim alan öğrenciler ile öğretmenleri arasındaki ilişki zamanla öğretmen-öğrenci ilişkisinden usta-çırak ilişkisine dönüşmektedir.

Bu araştırmaya katılan deneklerin tamamı 9. sınıf düzeyinden seçilmiştir. İlköğretim kurumlarından farklı yapıda işleyen bir eğitim kurumunda öğrenimine devam eden öğrenciler okula ilk başladıkları yıl uyum sorunu yaşamaktadır. Sekiz yıl boyunca devam ettikleri ve alıştıkları okullarından, arkadaşlık ve öğretmenlerinden ayrılan öğrencilerin % 71 düzeyinde “Kendimi sınıfta yalnız hissedirim” maddesine görüş bildirmeleri beklenen bir sonuçtur.

2) Ortaöğretim öğrencilerin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulguların çözümlenmesinden ise; ortaöğretim öğrencilerinin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında, “Öğrenme –öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında, “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olduğu bulunmuştur.

Ortaöğretim öğrencilerinin okullarına göre sınıf atmosferi ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin görüşlerindeki farklılığın kaynağının;

* Sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin en olumlu görüşün Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin olduğu , en düşük görüşün ise Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi öğrencilerinin belirttiği , “Öğrenme – öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin en olumlu görüşün Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin olduğu , en düşük görüşün ise Gümüşpala Anadolu Lisesi öğrencilerinin belirttiği , “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin en olumlu görüşün Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin olduğu , en düşük görüşün ise Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi öğrencilerinin belirttiği ve Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olmasının farkın kaynağını oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Bu araştırmada uygulama için üç ayrı okul türü seçilerek okullar arasındaki farklılıklar üzerine araştırma yapılmak istenmiştir. Bu okul türleri Anadolu Lisesi, Anadolu Teknik Lisesi ve Endüstri Meslek Lisesi’dir. Öğrenci alımları açısından üç okul türü, farklı öğrenci profillerini barındırmaktadır. Anadolu liseleri ile Anadolu Teknik Liseleri, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen Seviye Belirleme Sınavı (SBS) ile öğrenci almaktadır. Bununla birlikte Anadolu Liseleri daha yüksek puan alan öğrenciler tarafından tercih edilmektedir. Endüstri Meslek Liselerine ise SBS puanı ile hiçbir yere yerleşemeyen, diploma notu düşük öğrenciler gelmektedir.

Araştırmaya katılan liselerin yerleşim yeri olan Bayraklı ilçesi, 2008 yılında Karşıyaka ve Bornova ilçelerinin bir kısmının birleştirilmesiyle ilçe statüsü kazanmıştır. Bu ilçe, ülkemizin doğu bölgesindeki illerden ciddi anlamda göç almaktadır ve sosyo ekonomik düzeyi düşüktür. Bayraklı ilçesinin büyük bölümü gecekondulu evlerinden oluşmaktadır. Bornova ve Karşıyaka taraflarına doğru olan, çoğunluğu memur ve tüccarlardan oluşan yerleşim yerinin dışında, Bayraklı ilçesindeki halkın büyük çoğunluğu, ekonomik yönden zayıf ve buraya sonradan göçetmiş ailelerden meydana gelmektedir. Halkın çoğunluğunu işçiler veya düzenli bir işi olmayan bireyler oluşturmaktadır. Gelir ve eğitim düzeyleri ise düşüktür. İlçede çok çocuklu aileler yaşamaktadır ve doğum oranı yüksektir. Bayraklı'nın bazı kesimlerinde okur-yazar olmayan bireylerin olmasından dolayı Bayraklı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü okullarda yetişkinlere yönelik okuma-yazma kursları düzenlemektedir (www.bayrakli.meb.gov.tr).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın okul türlerine göre öğrenci alım koşulları ile Bayraklı bölgesinin kendine özgü olan bu durumu araştırma sonucunu da açıklanabilir kılmaktadır. “Öğretmen davranışları” alt boyutunda en olumlu görüşün bildirildiği Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi sınavsız öğrenci almaktadır. Bu durum tüm yüksek puanlı öğrencilerin SBS puanı ile sınavla öğrenci alan kurumlarına yerleşmelerine, açıkta kalan öğrencilerden diploma notu yüksek olanların genel liselere kayıt olmalarına yol açmaktadır. Genel liselere de diploma notu yetmeyen öğrenciler ise Endüstri Meslek Liselerine kayıt olmaktadır.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi, en düşük ilköğretim diploma notu ile gelen öğrencilerden oluşmaktadır. Bununla birlikte veli profili kültürel-ekonomik-egitim seviyesi olarak diğer okullara göre düşüktür. Bu özelliklere sahip bir yaşantıdan gelen öğrencilerin sınıf atmosferi ölçeğinin alt boyutları olan öğretmen davranışları, öğrenme-öğretme süreçleri, öğrenci davranışları değişkenlerine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olması beklenen bir sonuçtur.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi , Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi ile aynı eğitim kampüsü içinde, Bayraklı ilçesinin sosyo-ekonomik düzeyi en düşük

bölgesinde yer almaktadır. SBS puanları ile bu okulu tercih eden öğrencilerin önemli bir bölümü Karşıyaka ilçesinde ikamet etmekte ve nispeten ortalama bir ekonomik düzeye sahip ailelerin çocuklarından oluşmaktadır. Okulun bulunduğu bölgeye uyum sağlamakta zorlanan bu öğrenciler zaman zaman aynı kampüste eğitim gördükleri Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi öğrencileri ile de iletişim çatışmaları yaşamaktadırlar. Geleceğe dair hedefledikleri bir amaç doğrultusunda SBS puanları ile Anadolu türü okulları tercih eden yüksek motivasyonlu öğrenciler, düşük diploma notlarına sahip ve akademik başarısı düşük olduğu için kısa yoldan meslek sahibi olmak adına Endüstri Meslek Liselerine yönlendirilen düşük motivasyonlu öğrencilerle bir arada eğitim almaktadır. İki ayrı profildeki öğrencilerin aile alt yapıları, yerel değişkenler ve bahsedilen sosyolojik-kültürel sebeplerden ötürü Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi öğrencilerinin sınıf atmosferi alt boyutlarına ilişkin en düşük görüşü bildirmeleri beklenen bir sonuçtur.

3- Sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin kız öğrencilerin ortalamalarının, erkek öğrencilerin ortalamalarından daha büyük olduğu, cinsiyetlerine göre öğrencilerin ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin kız öğrencilerin ortalamalarının, erkek öğrencilerin ortalamalarından daha büyük olduğu, cinsiyetlerine göre öğrencilerin ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu, “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin kız öğrencilerin ortalamalarının, erkek öğrencilerin ortalamalarından daha büyük olduğu, cinsiyetlerine göre öğrencilerin ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin tüm boyutlarda ve toplamda sınıf atmosferi algı ölçeğine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu söylenebilir.

Bu çalışmaya katılan deneklerin %61,8'i mesleki ve teknik liselerde öğrenim görmektedir. Deneklerin %32,8'ini kız öğrenciler oluşturmaktadır. Mesleki ve teknik eğitim veren liselerde öğrenim gören kız öğrenci sayısı erkek öğrencilerden düşüktür. Bu durum bu tür liselerde görev yapan öğretmenlerin de kız öğrencilere yönelik olan tutumunu pozitif yönde etkilemektedir. Öğretmen desteği ve olumlu duygular devreye girdiğinden ötürü kız öğrencilerin sınıf atmosferi algı ölçeğine ilişkin

görüşlerinin erkek öğrencilerin görüşlerinden daha olumlu olduğu söylenebilir. Bu durum Byrne, Hattie ve Fraser'in 1986 yılında yaptıkları araştırmada sınıf atmosferine ilişkin kız öğrencilerin algılarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuyla paralellik göstermektedir.

4) Ortaöğretim öğrencilerinin annelerinin öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulgular ise ortaöğretim öğrencilerin annelerinin öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında “Öğrenme –öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Araştırmanın yapıldığı Bayraklı ilçesi, gelir ve eğitim düzeyleri düşüktür ve yoğun göç almaktadır. İlçede çok çocuklu ailelerin olması ve doğum oranının yüksekliği belirgin bir özelliktir. Araştırmanın yapıldığı denek grubunun anne öğrenim düzeyi % 70 oranında “Okur-yazar” ve “İlköğretim” düzeyindedir. Denek grubunun anne öğrenim düzeyindeki bu yığılma sınıf atmosferi ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığa yol açmamaktadır.

5) Ortaöğretim öğrencilerin babalarının öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşlerinin alt boyutlar açısından elde edilen bulgular ise ortaöğretim öğrencilerin babalarının öğrenim düzeylerine göre sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme –öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olduğu, ancak “Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında ve “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında farklılığın önemli olmadığı anlaşılmaktadır.

Araştırmanın yapıldığı Bayraklı ilçesinde farklı iki ekonomik grup vardır. Gecekondu bölgesinde yaşayan ailelerin ekonomik seviyesi düşüktür ve ailenin geçim kaynağını düzenli olmayan işlerde çalışan baba figürü sağlamaktadır. Diğer grup ise ekonomik olarak biraz daha yüksek seviyede olan gruptur ve ailenin öğrenim düzeyi

daha yüksektir. Araştırmanın yapıldığı denek grubunun baba öğrenim düzeyi % 83 oranında “İlköğretim” ve “Lise” düzeyindedir. Denek grubunun baba öğrenim düzeyindeki bu çeşitlilik sınıf atmosferi ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığa yol açmaktadır.

6.1) Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı durumları ile sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

“Öğretmen davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşlerinde, “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşlerinde, “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır.

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %40’ı Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 181 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Dil ve Anlatım dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilmekle birlikte ortaöğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin akademik yeterlilik ve hazır bulunuşluk düzeylerinin verilen müfredata uygun olmadığı yorumu yapılabilir.

6.2) Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir

farklılığın olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutlarda ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %50'si Matematik dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 181 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Matematik dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilir ancak sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutunda farkın anlamlı çıkmasının nedeni olarak derse giren öğretmenlerinin pedagojik yeterlilikleri olduğu düşünülebilir.

6.3) Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır.

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %70'i Kimya dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 181 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Kimya dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilmekle birlikte ortaöğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin akademik yeterlilik ve hazır bulunuşluk düzeylerinin verilen müfredata uygun olmadığı yorumu yapılabilir.

6.4) Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır.

Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %49'u Tarih dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 181 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Tarih dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilmekle birlikte ortaöğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin akademik yeterlilik ve hazır bulunuşluk düzeylerinin verilen müfredata uygun olmadığı yorumu yapılabilir.

7.1) Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutlarda ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %54'ü Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” ve “Geçer” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 164 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Dil ve Anlatım dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilir

ancak sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutunda farkın anlamlı çıkmasının nedeni olarak derse giren öğretmenlerinin pedagojik yeterlilikleri olduğu düşünülebilir.

7.2) Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğretmen davranışları” ve “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutta ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %63’ü Matematik dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” ve “Geçer” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 164 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşamamıştır. Matematik dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilir ancak sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” ve “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutunda farkın anlamlı çıkmasının nedeni olarak derse giren öğretmenlerin pedagojik yeterlilikleri olduğu düşünülebilir.

7.3) Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğretmen davranışları” ve “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutlarına ilişkin

görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutta ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %70'i Kimya dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” ve “Geçer” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 164 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşamamıştır. Kimya dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilir ancak sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” ve “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutunda farkın anlamlı çıkmasının nedeni olarak derse giren öğretmenlerin pedagojik yeterlilikleri olduğu düşünülebilir.

7.4) Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğretmen davranışları” ve “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutta ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %44'ü Tarih dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” ve “Geçer” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 164 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşamamıştır. Tarih dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilir ancak sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” ve “Öğrenme-öğretme süreçleri” alt boyutunda farkın anlamlı çıkmasının nedeni olarak derse giren öğretmenlerin pedagojik yeterlilikleri olduğu düşünülebilir.

8.1) Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %53'ü Dil ve Anlatım dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” ve “Geçer” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 128 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Dil ve Anlatım dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilmekle birlikte ortaöğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin akademik yeterlilik ve hazır bulunuşluk düzeylerinin verilen müfredata uygun olmadığı yorumu yapılabilir.

8.2) Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Matematik dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğretmen davranışları” alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutlarda ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %64'ü Matematik dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” ve “Geçer” düzeyde olması bu

okulda araştırmaya katılan 128 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşılammıştır. Matematik dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilir ancak sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğretmen davranışları” alt boyutunda farkın anlamlı çıkmasının nedeni olarak derse giren öğretmenlerin pedagojik yeterlilikleri olduğu düşünülebilir.

8.3) Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Kimya dersindeki akademik başarı düzeylerine göre öğrencilerin sınıf atmosferinin “Öğrenci davranışları” alt boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutlarda ise ortalamalar arasındaki farklılığın önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %51’i Kimya dersindeki akademik başarılarının “Zayıf” ve “Geçer” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 128 öğrencinin akademik başarı dağılımının sağa çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşılammıştır. Kimya dersinin öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir yer almadığı söylenebilir ancak sınıf atmosferi ölçeğinin “Öğrenci davranışları” alt boyutunda farkın anlamlı çıkmasının nedeni olarak derse giren öğretmenlerin pedagojik yeterlilikleri olduğu düşünülebilir.

8.4) Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarılarının sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarı düzeylerine göre sınıf atmosferi alt faktörlerine ilişkin görüşlerinin varyans analizi sonuçlarından elde edilen bulguların çözümlenmesinde anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin %80'i Tarih dersindeki akademik başarılarının “Orta” ve “İyi” düzeyde olması bu okulda araştırmaya katılan 128 öğrencinin akademik başarı dağılımının sola çarpık bir eğilim göstermesi nedeniyle anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Tarih dersinin sözel bir ders olması nedeniyle öğrencilerin akademik başarılarının yüksek düzeyde olduğu bulunmuş; bu duruma derse giren öğretmenlerin pedagojik yeterliliklerinin neden olduğu düşünülebilir.

9) Ortaöğretim öğrencilerin okul türlerine göre akademik başarıları ile sınıf atmosferi arasında anlamlı bir ilişkinin durumu çoklu korelasyon analizi ile yapılarak şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Gümüşpala Anadolu lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,163 düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,229 düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,105 düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu, Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,177 düzeyinde olduğu görülmektedir.

Gümüşpala Anadolu Lisesi, Bayraklı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı iki Anadolu türü liseden biridir. Gümüşpala Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, geleceğe yönelik eğitim hedeflerinin düşük olması durumu eğitim ortamlarında verimliliğin bir belirleyicisi olan sınıf atmosferi ile öğrencilerin derslerdeki akademik başarılarını düşük yönde etkilemektedir. Ortak bir hedefi olmayan öğrencilerin eğitim-öğretim süreçlerine aktif olarak katılımı düşük olmakta ve sınıf atmosferi olumsuz yönde etkilenmektedirler. Akademik başarısı düşük olan

öğrenciler öğretmenleri ile dengeli ve olumlu bir ilişki kuramamaktadırlar. Öğretmenleri hakkında olumsuz yüklemeler yapan öğrenciler bu durumu sınıf arkadaşlarıyla da yaşamakta ve olumsuz bir sınıf atmosferi algısı geliştirmektedirler. Olumsuz sınıf atmosferi ise akademik başarıyı düşüren unsurlardan biridir.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında -0,039 düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,146 düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,065 düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu, Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,035 düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bayraklı Anadolu Teknik Lisesi, dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, geleceğe yönelik eğitim hedeflerinin düşük olması durumu eğitim ortamlarında verimliliğin bir belirleyicisi olan sınıf atmosferi ile öğrencilerin derslerdeki akademik başarılarını düşük yönde etkilemektedir. Ortak bir hedefi olmayan öğrencilerin eğitim-öğretim süreçlerine aktif olarak katılımı düşük olmakta ve sınıf atmosferi olumsuz yönde etkilenmektedirler. Akademik başarısı düşük olan öğrenciler öğretmenleri ile dengeli ve olumlu bir ilişki kuramamaktadırlar. Bazı öğretmenlerin bireysel pedagojik çabaları, bazı öğrencilerin sınıf atmosferi ile ilgili olumlu algılar geliştirelerine yol açmakla birlikte öğretmenleri hakkında olumsuz yüklemeler yapan öğrenciler bu durumu sınıf arkadaşlarıyla da yaşamakta ve olumsuz bir sınıf atmosferi algısı geliştirmektedirler. Olumsuz sınıf atmosferi ise akademik başarıyı düşüren unsurlardan biridir.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,026 düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında -0,155 düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında -0,066 düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu,

Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,033 düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi, dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, geleceğe yönelik eğitim hedeflerinin düşük olması durumu eğitim ortamlarında verimliliğin bir belirleyicisi olan sınıf atmosferi ile öğrencilerin derslerdeki akademik başarılarını düşük yönde etkilemektedir. Ortak bir hedefi olmayan öğrencilerin eğitim-öğretim süreçlerine aktif olarak katılımı düşük olmakta ve sınıf atmosferi olumsuz yönde etkilenmektedirler. Akademik başarıları düşük olan öğrenciler öğretmenleri ile dengeli ve olumlu bir ilişki kuramamaktadırlar. Tarih dersi öğretmenlerinin bireysel pedagojik çabaları, öğrencilerin Tarih dersindeki sınıf atmosferi ile ilgili olumlu algılar geliştirmelerine yol açmakla birlikte diğer derslerde öğretmenleri hakkında olumsuz yüklemeler yapan öğrenciler bu durumu sınıf arkadaşlarıyla da yaşamakta ve olumsuz bir sınıf atmosferi algısı geliştirmektedirler. Olumsuz sınıf atmosferi ise akademik başarıyı düşüren unsurlardan biridir.

10) Ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyetlerine göre akademik başarıları ile sınıf atmosferi arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için çoklu korelasyon analizi yapılarak şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf kız öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,139 düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,192(*) düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,273(**) düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu, Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında 0,413(**) düzeyinde pozitif yönde ilişkinin olduğu bulunmuştur.

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf kız öğrencilerinin Tarih, Kimya, ve Matematik derslerindeki akademik başarıları ile sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri

arasında pozitif yönde $p<0,05$ düzeyinde ilişkinin olduğu bulunmuştur. Kız öğrencilerin sınıf ortamındaki farkındalık düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf erkek öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında $-0,001$ düzeyinde, Matematik dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında $0,082$ düzeyinde, Kimya dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında $0,050$ düzeyinde pozitif yönde ilişki olduğu, Tarih dersindeki başarı durumu ile sınıf atmosferine ilişkin görüşleri arasında $0,158(**)$ düzeyinde pozitif yönde ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır

Ortaöğretim dokuzuncu sınıf erkek öğrencilerinin Tarih dersindeki akademik başarıları ile sınıf atmosferi ölçeğine ilişkin görüşleri arasında pozitif yönde $p<0,05$ düzeyinde ilişkinin olduğu bulunmuştur. Erkek öğrencilerin tarih dersinde sınıf ortamındaki farkındalık düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

ÖNERİLER

- 1- Öğretmenlere “Etkili sınıf atmosferi” konusunda hizmet içi eğitimler düzenlenerek bu konuda bilinçlenmeleri sağlanmalıdır.
- 2- Elde edilen bulgulardan yola çıkılarak mesleki eğitim veren liselerde görev yapan öğretmenlerin iletişim becerilerinin iyileştirilmesine yönelik uzmanlarca eğitimler verilebilir.
- 3- Mesleki eğitim veren liselerde kuramsal derslerin içerik şemaları meslek liseleri öğrenci profiline göre yeniden düzenlenmelidir.
- 4- Ortaöğretim kurumlarının birbirlerine göre sosyal-kültürel ve akademik farklılıkları göz önüne alınarak eğitim-öğretim yılı başında öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi ve eksik konularının giderilmesi konusunda etütler düzenlenebilir.

- 5- Erkek öğrencilerin sınıf atmosferini kız öğrencilere göre neden daha olumsuz buldukları ile ilgili “Erkek öğrencilere göre olumlu bir sınıf atmosferinin özellikleri” konulu araştırmalar yapılabilir.
- 6- Öğretmenlere “Ergenle etkili iletişim ve iletişimde çatışma çözme becerileri” eğitimi verilebilir.
- 7- Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ilköğretimdeki arkadaşlarından, okullarından ve öğretmenlerinden ayrılma, farklı bir ortama girme, kurallara yabancı olma gibi kaygılarından kurtarılması için oryantasyon çalışmaları yapılmalıdır.
- 8- Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin akademik kaygı düzeylerinin belirlenmesi konusunda araştırma yapılabilir.
- 9- Sınıf atmosferine ve öğrenci başarısına etki eden değişkenlerden biri olan öğretmenlerin hem kişisel hem de mesleki yeterlilikleridir. Bu nedenle Türkiye’de öğretmen seçimine ve yetiştirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
- 10- İlköğretimden düşük diploma notları ile gelen öğrenciler Mesleki eğitim veren liseler yerine Mesleki Eğitim Merkezleri(MEM)’ne yönlendirilmeli; kamuoyu ve aileler MEM’ler hakkında bilgilendirilmelidir.
- 11- Mesleki ve Teknik Liseler ile ilgili kamuoyuna yönelik bilgilendirme çalışmaları yapılarak, özel sektörün desteği sağlanmalıdır.
- 12- Derslikler, eğitim-öğretim sürecine fiziksel anlamda olumlu katkı sunmaları için albenili hale getirilmeli, fiziksel yapıları düzeltilmelidir.
- 13- Olumlu sınıf atmosferinin yaratılmasında engel teşkil eden kalabalık sınıf mevcutları azaltılmalı, derslik sayıları arttırılarak her öğrencinin derse aktif katılımı sağlanmalıdır.
- 14- Kuşkusuz sınıf atmosferinin yanı sıra öğrenci başarısını etkileyen farklı birçok değişken daha bulunmaktadır. Eğitim-öğretim sürecinde başarıyı etkileyebilecek diğer değişkenler de araştırılabilir.

KAYNAKÇA

Karasar, N. (2002). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri** . Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

Açıkgöz, K. Ü. (2000). **Etkili Öğrenme ve Öğretme**. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.

Fidan, N. (1998). **Okulda Öğrenme ve Öğretme**. Ankara: Kadioğlu Matbaacılık.

Kaptan, S. (1998). **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**. Ankara: Tek Işık Web Ofset.

Kısakürek, M. (1985) **Sınıf Atmosferinin Öğrenci Başarısına Etkisi, Eğitim Fakülteleri Üzerine Bir Araştırma**”, Ankara: Ank. Üniv. Eğitim Fakültesi Yayınları

Kula, E. (2008). **Endüstri Meslek Lisesi Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeylerine Saldırganlık Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

Baykul, Y. (2000) **Eğitimde ve Psikolojide Ölçme**, Ankara: Ösym Yayınları

Fidan, N. (1998). **Okulda Öğrenme ve Öğretme**. Ankara: Kadioğlu Matbaacılık.

Gömlüksiz, M. (2008). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, Nobel Yayın Dağıtım

Erden, M. (2001) **Sınıf Yönetimi**. İstanbul: Alkım Yayınları.

Başar, H. (1994) **Sınıf Yönetimi**. Ankara: Şafak Matbaacılık

Karip, E. (2002) **Sınıf Yönetimi**. Ankara: Pegem Yayıncılık

Gürsel, M. (2004) **Sınıf Yönetimi**. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları

Celep, C. (2008) **Sınıf Yönetiminde Kuram ve Uygulamalar**. Ankara: Pegem Akademi

Çelikten, M. (2008) **Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Sınıf Yönetimi**. Ankara: Anı Yayıncılık

Şendur, P. (1999). **Sınıf Atmosferi ve Öğrenci Güdüsü**.Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Sarayköylü, B. (2008). **Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin İngilizce Dersine Yönelik Tutumları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**. Yüksek Lisans Dönem Projesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Küçüköğlü, A. Köse, E. (2009) **Eğitim Fakültelerindeki Sınıf Öğrenme Çevresinin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi**. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 3, 61-73.

Künkül, T. (2008). **Öğrencilerin Sınıf İçi Etkinliklere Katılım Düzeyi İle Algıladıkları Sınıf Atmosferi Arasındaki İlişki**. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.

Özkan, İ. (2008). **Öğretmen ve Öğrencideki Mizah Anlayışının Sınıf Atmosferine Etkisi**. Yüksek Lisans Tezi, Konya Selçuk Üniversitesi.

Ceylan, G. (2007). **Öğretmen-Öğrenci Etkileşiminin Sınıf Atmosferine Etkisi(Aksaray İli Örneği)**. Yüksek Lisans Tezi, Konya Selçuk Üniversitesi

Başar, H. (2001). **Sınıf Yönetimi**, Ankara: Pegema Yayıncılık.

Ekinci, S. (1999). **Öğrencilerin Sınıf atmosferine İlişkin Beklenti ve Algılarıyla Akademik Başarıları Arasındaki İlişki**, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şendur, E. (1999). **Sınıf Atmosferi ve Öğrenci Güdüsü**, Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir,1999.

Şeker, N. (1995). **Lise Öğretmenlerinin Stres Kaynaklarına İlişkin Algıları ve Sınıf Atmosferi Arasındaki İlişkileri**, Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

USLU, Alibey. (2000). **Yüzüncü Yıl Üniversitesinde Sınıf Atmosferinin Öğrenci Başarısına Etkisi”**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2000.

YILMAZ, H. (2004). **Öğretmenim, Lütfen Bu Kitabı Okur musun**. Konya: Çizgi Kitabevi.

Açıkgöz K. (1989). **Liselerdeki Sınıf Atmosferi Üzerine Bir Araştırma**. Eğitim Bilimleri Sempozyumu Bildiriler Kitabı, (15-17 Haziran 1989) Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

Açıkgöz, K. Özkal, N. ve Kılıç, A. G. (2003). **Öğretmen Adaylarının Sınıf Atmosferine İlişkin Algıları**. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 25

Aldridge, J. M., & Fraser, B. J. (2000). **A Cross-cultural Study of Classroom Learning Environments In Australia and Taiwan**. Learning Environments Research, 3, 101-134.

Byrne, D.B., Hattie, J.A., & Fraser, B.J. (1986). **Student Perceptions of Preferred Classroom Environment**. Journal of Educational Research, 81, 10-18

Fraser, B. J. (1990). **Individualized Classroom Environment Questionnaire**. Melbourne: Australian Council for Educational Research.

Fraser, B. (1998). **Classroom Environment Instruments: Development, Validity and Application**. Learning Environments Research, 1, 7-33.

Haladyna, T., Olsen, R. & Shaughnessy, J. (1982) **Relations of Student, Teacher and Learning Environment Variables to Attitudes Toward Science**. Science Education, 66, 671-687.

Moos, R. H., & Trickett, E. J. (1987). **Classroom Environment Scale Manual** (2nd ed.). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

Uslu, A. (2002). **Yüzüncü Yıl Üniversitesinde Sınıf Atmosferinin Öğrenci Başarısına Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Wong, N.Y. (1993). **Psychosocial Environments in the Hong Kong Mathematics Classroom**. Journal of Mathematical Behavior, 12,303-309.

Wubbels, T., and Levy, J. (Eds.). (1993). **Do You Know What You Look Like** Interpersonal Relationships in Education. London: Falmer.

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

06 Mart 2012

Sayı : B.08.4.MEM.0.35.20.00-020/ 14554
Konu : Ferah KARŞI 'nın
Araştırma İzni

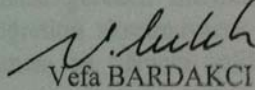
VALİLİK MAKAMINA
İZMİR

- İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EDG.0.33.03.311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü 'nün 13/02/2012 tarihli ve 287 sayılı yazısı.

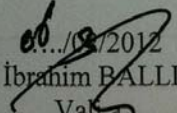
Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri ABD Eğitim Programları ve Öğretim Yüksek Lisans öğrencisi Ferah KARŞI 'nın "**Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınıf Atmosferine İlişkin Alguları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki**" konulu tez çalışması için kullanacağı ölçekleri, İzmir ili Bayraklı ilçesine bağlı Bayraklı Endüstri Meslek Lisesi, Bayraklı Anadolu Teknik lisesi, Gümüşpala Anadolu Lisesi 9.sınıf öğrencilerden 387 öğrencisine uygulamak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulamasının, yukarıda adı geçen okullarda, 2011-2012 öğretim yılının 2.döneminde, eğitim öğretimi aksatmadan yapılması, araştırma sonucunun bir örneğinin Müdürlüğümüze verilmesi kaydıyla uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınızı arz ederim.

Vefa BARDAKCI
Müdür

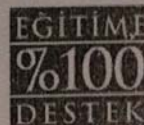
OLUR

06.../02/2012
İbrahim BALLI
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK: Araştırma Değerlendirme Formu(1 Sayfa)

35268 Konak / İZMİR
Telefon : (0 232) 477 21 28
Faks : (0 232)
E-Posta : arqe35@meb.gov.tr
İnt. Adresi : <http://izmir.meb.gov.tr>

Ek-2
Kişisel Bilgi Formu

Değerli Öğrenciler,

Bu ölçek öğrenim gördüğünüz sınıfın özelliklerini belirlemek amacı ile geliştirilmiştir. Burada belirteceğiniz görüşler yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır. Bu amacın gerçekleşmesi için vereceğiniz cevapların içten olması ve gerçeği yansıtması çok önemlidir. Lütfen her soruyu düşünerek, samimi bir şekilde yanıtlayın. Cevaplarınızın ve kimliğinizin kesinlikle gizli tutulacağından emin olunuz. Cevaplarken her soru için uygun gördüğünüz değeri, ilgili yerlere kurşun kalemle (X) şeklinde işaretleyiniz. Bu araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

Kişisel Bilgiler:

1. Okulunuzun Adı
.....

2. Sınıfınız:

3. Cinsiyetiniz Kız () Erkek ()

4. Anne ve babanızın öğrenim durumu:

	Anne	Baba
a) Okur yazar değil	()	()
b) İlkokul	()	()
c) Ortaokul	()	()
d) Lise	()	()
e) Üniversite	()	()
f) Üniversite sonrası	()	()

5. Aşağıdaki derslere ait 1.dönem karne notlarınız:

Dersler	Not
Dil Anlatım	()
Matematik	()
Kimya	()
Tarih	()

Ek-3
Sınıf Atmosferi Algı Ölçeği

Sevgili öğrenciler,

Aşağıda sınıf atmosferi ile ilgili 40 madde bulunmaktadır. Her bir maddeyi dikkatle okuduktan sonra maddelerin yanında yer alan Her zaman, Sıklıkla, Ara sıra, Nadiren, Hiçbir zaman seçeneklerinden en uygun olanının yer aldığı kutucuğu çarpı (X) şeklinde işaretleyiniz.

Samimi ve değerli katkılarınız için teşekkür ederim.

		Her zaman	Sıklıkla	Ara sıra	Nadiren	Hiçbir zaman
1	Sınıfımızın dar olması başarısız olmama neden olur.					
2	Sınıfımız çok bakımsız					
3	Sınıf mevcudumuz çok fazla.					
4	Sınıfımızda kullanılan renkler içimi açar.					
5	Sınıf arkadaşlarım birbirine içten davranır.					
6	Sınıfta öğretmen olmasa da ders yapabiliriz.					
7	Sınıfımız temizdir.					
8	Öğretmenlerimizin derse girmesini sessizce bekleriz.					
9	Öğretmenlerimiz bazı öğrencileri döver.					
10	Öğretmenlerimiz çabuk sinirlenir.					
11	Öğretmenlerimiz genelde belirli öğrencilerle ders yapar.					
12	Öğretmenlerimiz düşüncelerimize önem verir.					
13	Öğretmenlerimiz kızınca bizi notla korkutur.					
14	Öğretmenlerimiz bizi sever.					
15	Sınıfta kendimi yalnız hissederim.					
16	Öğretmenlerimi severim.					
17	Başka bir sınıfa geçersen daha başarılı olurum					
18	Öğretmenlerimiz anlamadığımız dersler konusunda bize yardım eder					
19	Öğretmenlerimiz bize isimimizle hitap eder.					
20	Öğretmenlerimiz, hata yaptığımızda bize anlayışlı davranır.					
21	Öğretmenlerimiz dersleri görsel ve işitsel araçlarla işler.					
22	Öğretmenlerimiz sınıf yerleşimi tamamlanmadan derse başlamaz.					
23	Öğretmenlerimiz bizimle konuşurken yüzümüze bakar.					
24	Öğretmenlerimiz sınıfta gezerek ders anlatır.					
25	Öğretmenlerimiz derse istekli gelir.					

26	Öğretmenlerimiz dersleri eğlenceli hale getirir.					
27	Öğretmenlerimiz bizi derse karşı motive eder.					
28	Öğretmenlerimiz derslerde gereksiz ve can sıkıcı konuşur, nasihat verir.					
29	Öğretmenlerimiz hata yaptığımızda sınıf önünde bizi küçük düşürür.					
30	Öğretmenlerimiz sınıfta hiçbir konuda bize söz hakkı tanımaz.					
31	Öğretmenlerimiz öğrenci ayırımı yapar.					
32	Sınıf içi kurallarımızı öğretmenimizle birlikte oluştururuz.					
33	Öğretmenlerimiz kılık kıyafetleriyle bize örnek olur.					
34	Öğretmenlerimiz zamanı verimli kullanır.					
35	Öğretmenlerimiz derse vaktinde girip vaktinde çıkar.					
36	Öğretmenlerimiz dersi sürekli aynı ses tonuyla anlatır.					
37	Öğretmenlerimiz sınıfın temizliğine ve düzenine dikkat eder.					
38	Öğretmenlerimiz sınıf oturma düzenini bireysel özelliklere göre belirler.					
39	Öğretmenlerimiz derse hazırlıklı gelir.					
40	Sınıfımızda demokratik bir ortam vardır.					

Ek-4

Uygulamada Kullanılacak Sınıf Atmosferi Algı Ölçeği

Sevgili öğrenciler,

Aşağıda sınıf atmosferi ile ilgili 22 madde bulunmaktadır. Her bir maddeyi dikkatle okuduktan sonra maddelerin yanında yer alan Her zaman, Sıklıkla, Ara sıra, Nadiren, Hiçbir zaman seçeneklerinden en uygun olanının yer aldığı kutucuğu çarpı (X) şeklinde işaretleyiniz.

Samimi ve değerli katkılarınız için teşekkür ederim.

		Her zaman	Sıklıkla	Ara sıra	Nadiren	Hiçbir zaman
1	Sınıf arkadaşlarım birbirine içten davranır.					
2	Öğretmenlerimiz bazı öğrencileri döver.					
3	Öğretmenlerimiz çabuk sinirlenir.					
4	Öğretmenlerimiz genelde belirli öğrencilerle ders yapar.					
5	Öğretmenlerimiz kızınca bizi notla korkutur.					
6	Sınıfta kendimi yalnız hissedirim.					
7	Başka bir sınıfa geçersen daha başarılı olurum					
8	Öğretmenlerimiz dersleri görsel ve işitsel araçlarla işler.					
9	Öğretmenlerimiz sınıf yerleşimi tamamlanmadan derse başlamaz.					
10	Öğretmenlerimiz bizi derse karşı motive eder.					
11	Öğretmenlerimiz derslerde gereksiz ve can sıkıcı konuşur, nasihat verir.					
12	Öğretmenlerimiz hata yaptığımızda sınıf önünde bizi küçük düşürür.					
13	Öğretmenlerimiz sınıfta hiçbir konuda bize söz hakkı tanımaz.					
14	Öğretmenlerimiz öğrenci ayırımı yapar.					
15	Sınıf içi kurallarımızı öğretmenimizle birlikte oluştururuz.					
16	Öğretmenlerimiz kılık kıyafetleriyle bize örnek olur.					
17	Öğretmenlerimiz derse vaktinde girip vaktinde çıkar.					
18	Öğretmenlerimiz dersi sürekli aynı ses tonuyla anlatır.					
19	Öğretmenlerimiz sınıfın temizliğine ve düzenine dikkat eder.					
20	Öğretmenlerimiz sınıf oturma düzenini bireysel özelliklere göre belirler.					
21	Öğretmenlerimiz derse hazırlıklı gelir.					
22	Sınıfımızda demokratik bir ortam vardır.					